



VIVERE IN VRBE VIMINACIVM TOM 1 / VOLUME 1

БЕОГРАД / 2022 / BELGRADE



АРХЕОЛОШКИ ИНСТИТУТ БЕОГРАД

Посебна издања 76

INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY
BELGRADE

Monographies 76

VIVERE IN VRBE VIMINACIVM

Том 1

Уредници
Мирјана Војвода
Илија Данковић
Бебина Миловановић

Београд 2022

VIVERE IN VRBE
VIMINACIVM

Volume 1

Editors
Mirjana Vojvoda
Ilija Danković
Bebina Milovanović

Belgrade 2022

VIVERE IN VRBE
VIMINACIVM
Том 1

Издавач
Археолошки институт
Београд
Кнез Михаилова 35/IV

Посебна издања 76

Главни и одговорни уредник
Снежана Голубовић

Уредници
Мирјана Војвода, Илија Данковић,
Бебина Миловановић

Рецензенти
Иван Радман-Ливаја
Кристиан Газдак
Миомир Кораћ

Превод
Милица Тапавички Илић

Лектура
Мирјана Нешић, Дејв Калкат

Фотографије
Вања Кораћ, Горан Стојић

Дизајн и припрема
Digital Art Beograd

Штампа
Digital Art Beograd

Тираж
100

ISBN 978-86-6439-069-9
ISBN (Printed) 978-86-6439-070-5
ISBN (Online) 978-86-6439-071-2

© Сва права задржана

**VIVERE IN VRBE
VIMINACIVM
Volume 1**

Publisher
Institute of Archaeology
Belgrade
Knez Mihailova 35/IV

Monographies 76

Editor in chief
Snežana Golubović

Editors
Mirjana Vojvoda, Ilija Danković,
Bebina Milovanović

Reviewed by
Ivan Radman-Livaja,
Cristian Găzdac
Miomir Korać

Translated by
Milica Tapavički Ilić

Proofreading
Mirjana Nešić, Dave Calcutt

Photographs
Vanja Korać, Goran Stojić

Graphic design
Digital Art Beograd

Printed by
Digital Art Beograd

Printed in
100

ISBN 978-86-6439-069-9
ISBN (Printed) 978-86-6439-070-5
ISBN (Online) 978-86-6439-071-2

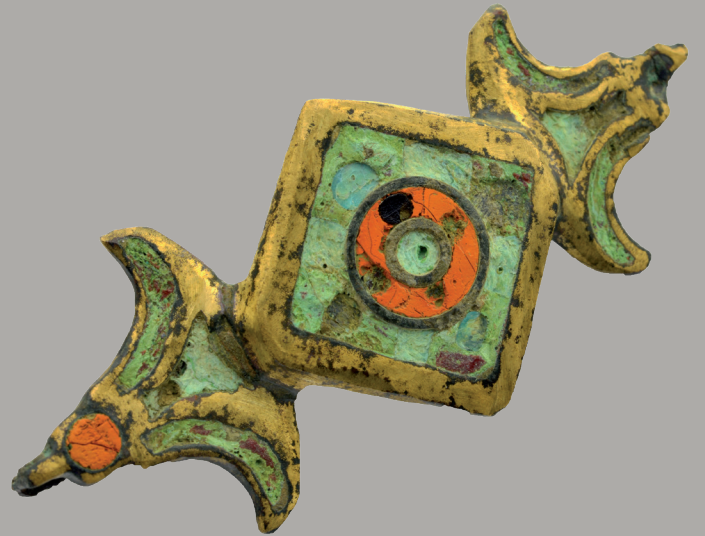
© All rights reserved

САДРЖАЈ

- 9 | *Мирјана Војвода, Јелена Анђелковић Грашар*
Виминацијум – историјат и истраживања
- 21 | *Снежана Голубовић*
Medicus и његов инструментариј: Брига о здрављу у Виминацијуму
- 57 | *Илија Данковић, Бебина Миловановић*
Позивам те, *Thôbarrauai* Магијска пракса у Виминацијуму
- 99 | *Младен Јовичић, Иван Богдановић*
Римска религија, разни култови и хришћанство у Виминацијуму
- 203 | *Илија Данковић, Милица Марјановић*
Жена, супруга, мајка: Свакодневница становница Виминацијума
- 285 | *Бебина Миловановић, Саша Реџић*
Накит и фибуле: Између функционалности, естетске вредности и статусног симбола
- 429 | *Горан Стојић*
Живот на простору Виминацијума од 5. до 12. века
- 471 | *Илија Микић*
Осврт на проучавање хуманог скелетног материјала са Виминацијума

CONTENTS

- 9 | *Mirjana Vojvoda, Jelena Anđelković Grašar*
Viminacium – history and research
- 21 | *Snežana Golubović*
Medicus and his instruments: Healthcare in Viminacium
- 57 | *Ilija Danković, Bebina Milovanović*
I summon thee, *Thôbarrabau* Magical practice in Viminacium
- 99 | *Mladen Jovičić, Ivan Bogdanović*
Roman Religion, various Cults and Christianity in Viminacium
- 203 | *Ilija Danković, Milica Marjanović*
Woman, Wife, Mother: Everyday life of female residents in Viminacium
- 285 | *Bebina Milovanović, Saša Redžić*
Jewellery and brooches: Between functionality, aesthetic value, and status symbol
- 429 | *Goran Stojić*
Life in the Viminacium area from the 5th to the 12th century
- 471 | *Ilija Mikić*
A review of the study of human skeletal material from Viminacium



НАКИТ И ФИБУЛЕ: ИЗМЕЂУ
ФУНКЦИОНАЛНОСТИ,
ЕСТЕТСКЕ ВРЕДНОСТИ И СТАТУСНОГ
СИМБОЛА

Бebина Миловановић, Саша Реџић

JEWELLERY AND BROOCHES: BETWEEN
FUNCTIONALITY,
AESTHETIC VALUE, AND STATUS SYMBOL

Bebina Milovanović, Saša Redžić

НАКИТ

По лепоти израде и врсти материјала, примарна улога накита је током развоја цивилизације била декоративно-естетска. Римљани га стога, не без разлога, називају *ornatus, ornamentum* – украс, декорација, али је јако брзо преузео и улогу статусног симбола. Кроз облик, боју или материјал, накитом је истицана и моћ заштите, да би временом постао омиљени део, пре свега женске, а неретко и мушке свакодневнице.

Током римске цивилизације издвајају се два периода у схватању улоге и значаја накита. У доба Републике, скромност је третирана као врлина. Ношење скупоценог накита указивало је на луксуз и расипништво, што је било у супротности са очекиваним понашањем жена тога времена. Римска матрона је била оличење смерности, умерености и елеганције. Развојем и ширењем Римског царства, мења се однос према накиту, нема више ни ограничења, нити скромности. Накит постаје све разноврснији и приступачнији.

Племенити метали, попут злата и сребра, заједно с минералима (драго камење) и ретким природним сировинама, као што су гагат (врста угља), ћилибар (врста смоле) и слоновача, третирани су као драгоценост којом је истицан друштвени статус власника. Због финансијске вредности, овај накит је чуван и наслеђиван из генерације у генерацију, пркосећи временским оквирима диктираним просечним људским веком.

Упоредо с луксузним примерцима, производи се и накит од бронзе, гвожђа, стакла, камена и кости. Да би удовољили потребама нижих друштвених слојева, јувелири полирањем надокнађују сјај који накиту пружају племенити метали, док разнобојним стаклом имитирају драго камење, често га доводећи до савршенства.

JEWELLERY

Over the entire period of civilization's development and owing to its beauty and the material it was made of, the basic role that jewellery played was decorative and aesthetic. This is exactly the reason why the Romans called it *ornatus, ornamentum* – ornament, decoration, although soon enough it became a status symbol. Through form, colour or material, jewellery was used to underline the power of protection, but in time, it became a favourite part of women's, and often also men's, everyday life.

During the Roman civilization, two periods can be distinguished in understanding the role and importance of jewellery. In time of the Roman Republic, modesty was considered a virtue. Wearing expensive jewellery pointed to luxury and squandering, which was contrary to the expected women's behaviour of the time. The Roman matron was a personification of humbleness, modesty and elegance. With the development and spread of the Roman Empire, the relationship towards jewellery also changed. There were no more limitations, nor modesty. Jewellery becomes more diverse and accessible.

Precious metals, like gold and silver, along with minerals (precious stones) and rare natural raw materials like jet (a type of coal), amber (a fossilized tree resin) and ivory were treated as precious items intended to underline the social status of its owner. Due to their financial value, these pieces of jewellery were passed on from one generation to another, defying time frames dictated by an average human life time span.

Parallel to luxurious pieces, jewellery was also made of bronze, iron, glass, stone and bone. In order to satisfy the needs of the lower social classes, jewellers used to polish their products to achieve the glow similar to that of precious metal jewellery pieces. Colourful glass beads imitated precious stones and they were often highly polished.

Most of the jewellery pieces presented

Већина примерака накита из каталога нађена је у гробовима на виминацијумским некрополама. На Виминацијуму је до сада истражено преко 14.000 гробова. Стога су најлепши примерци, који су одолели пљачкашима, сачувани у овим затвореним целинама (сл. 1, 2). Најлуксузнији накит је из гробова датованих у крај 2. и 3. век. У то време су у Виминацијуму обновљене канабе легије VII *Claudia* и забележена су већа новчана улагања у градску курију.¹ Овај период економског благостања се запажа и на појединим скупоченим пример-



Сл. 1 – Накит у гробу детета похрањеног у ковчегу од олова, гроб Г-2544, локалитет Више гробаља, јужна некропола (ДЦВ)

Fig. 1 – Jewellery of a child buried in a lead sarcophagus, grave G-2544, site Više grobalja, southern necropolis (DCV)

¹ Mirković 1968, 63–65.

in the catalogue were discovered in graves of the Viminacium cemeteries. Up to the present day, over 14,000 graves have been excavated in Viminacium (Figs. 1–2). The most beautiful pieces that were not looted remained preserved in these closed contexts. The most luxurious jewellery pieces come from the graves dated at the end of the 2nd and into the 3rd century. In this period, the *canabae* of the legion VII *Claudia* were renovated in Viminacium and larger financial investments into the city *curia* were noted.¹ This period of economic well-being is also noticeable on some specific luxurious jewellery pieces that reached the wealthiest individuals through trading con-



Сл. 2 – Гроб жене са луксузним наушницама од злата и драгог камена, гроб Г-2615, локалитет Више гробаља, јужна некропола (ДЦВ)

Fig. 2 – Grave of a woman with luxurious gold and precious stone earrings, grave G-2615, site Više grobalja, southern necropolis (DCV)

¹ Mirković 1968, 63–65.

цима накита који су трговачким везама стигли до богаташа. Повољан геостратешки положај града био је од пресудног значаја за насељавање разноврсног становништва, како са Истока, тако и са Запада. Мешавином страних утицаја са аутохтоном традицијом, развили су се бројни типови, варијанте и подваријанте накита. У почетку су то била дела искуسنх мајстора из источних римских провинција (Грчка, Мала Азија), којима су се временом прикључиле и локалне занатлије. Савладавањем основних вештина, израду једноставних примерака преузимају домаћи мајстори. Потребне сировине за израду накита (злато, бакар, гвожђе, драго камење) експлоатисане су и у широј и ближој околини Виминацијума, док су ретки материјали (гагат, ћилибар) увозени из Велике Британије, односно Балтика.² Међутим, ретки, луксузни примерци накита, захтевни по техници израде, стижу увозом из удаљених делова Царства.

Огрлице

Омиљена врста накита међу Римљанкама биле су огрлице. Често је ношено и по више комада око врата, о чему сведоче не само прикази с надгробних споменика,³ зидних слика (помпејанско сликарство), Фајумских портрета,⁴ већ и налази из гробова, попут виминацијумских примерака (кат. 3, 7, 29, 88). Каталогом је обухваћено осамнаест огрлица, углавном из гробова инхумираних и кремираних покојница виминацијумских некропола, док су само три примерка из слојева.

2 Parker 2014, 16; Tacitus, *Germania*, 45; Pliny, *NH*, XXXVII, 32–53.

3 Garbsch 1965, Taf. 12.1–2, 4; 14. 17, 22; Jovanović 1978, sl. 75.

4 Böhme 1974, Abb. 1–2.

nections. The convenient geo-strategic position of the city was of crucial importance for the settling of different inhabitants, both from the east and the west. By mixing foreign influences with autochthonous traditions, numerous types, variants and sub-variants of jewellery developed. At the beginning, these included works of famous jewellers from the eastern Roman provinces (Greece and Asia Minor) but in time, local craftsmen also joined them. By mastering basic skills, local craftsmen took over the production of simple pieces. The necessary raw materials (gold, copper, iron and precious stones) were exploited both from the wider and closer vicinity of Viminacium, while rare materials (jet and amber) were imported from Great Britain, originating from the Baltics.² However, rare, luxurious jewellery pieces, somewhat demanding with their production technique, were imported from distant parts of the Empire.

Necklaces

The favourite jewellery type worn by Roman women were necklaces. Often, several pieces were worn around one's neck. Not only images from funerary monuments give testimony to this,³ but also mural paintings (Pompeian styles) and Fayum portraits,⁴ as well as grave finds, such as the examples from Viminacium (Cat. nos. 3, 7, 29, 88). The catalogue includes eighteen necklaces, originating mostly from the Viminacium graves of inhumated and cremated deceased women, while only three examples originate from layers.

Luxurious, but not the most numerous necklaces belong to the *hormoi* type (Cat. nos. 3, 5, 108). These necklaces represent a combination of loops made of gold wire and glass beads of different shapes. The necklace endings are formed as a hook and a loop, while on the necklace Cat. no. 3, a heart-shaped pendant remained preserved

2 Parker 2014, 16; Tacitus, *Germania*, 45; Pliny, *NH*, XXXVII, 32–53.

3 Garbsch 1965, Taf. 12.1–2, 4; 14. 17, 22; Jovanović 1978, sl. 75.

4 Böhme 1974, Abb. 1–2.

Луксузне, али не и најбројније су огрлице *hortoi* типа (кат. 3, 5, 108). Ове огрлице представљају комбинацију омчи од златне жице и стаклених перли различитих облика. Крајеви огрлица се завршавају кукицом и петљом, док је на огрлици кат. 3 сачуван срцолики привезак од две наспрамне жице савијене у облику латиничног слова S и хексагоналне перле од стакла зелене боје у средини. Идентичан привезак се налази на једној оштећеној наушници од бронзане жице из Виминацијума (локалитет Пећине, гроб Г-232).⁵ Осим у функцији привеска, на овај начин могу да се завршавају и крајеви огрлица.⁶

Занимљиво је истаћи да су на оштећеним деловима огрлице истог типа (кат. 108), која је нађена у гробу кремиране покојнице, видљиви трагови горења – посебно уочљиви на лоптастим перлама од стакла. Можемо претпоставити да огрлица није спаљена заједно с покојницом на ломачи, јер би очекивали већа оштећења, већ је вероватно накнадно похрањена са остацима још неохлађених костију у гроб етажног типа са зиданом конструкцијом у доњем етажу (локалитет Више гробаља, гроб Г1-1896).

Аналогни примерци познати су из Народног музеја у Београду, Музеја града Београда,⁷ као и из Аквинкума и Мајнца.⁸ Примерци из Виминацијума хронолошки обухватају период 2. и 3. века, док се на прос-

of two opposed wire pieces bent in the shape of an “S” and a hexagonal green glass bead in the middle. An identical pendant can be found on a damaged earring from Viminacium made of bronze wire (site Pećine, grave G-232).⁵ Besides pendants, necklace endings can also be modelled in such a way.⁶

It is interesting to underline that on the damaged parts belonging to the same type (Cat. no. 108), discovered in the grave of a cremated woman, burning traces were also visible – especially noticeable on spherical glass beads. We can presume that the necklace was not cremated together with the deceased, since major damage would be expected, but that it was most likely deposited afterwards, along with the still glowing bone remains into the grave, of the etage-type, with a built structure in the lower level (site Više grobalja, grave G1-1896).

Analogies are known from the National Museum in Belgrade, and the Belgrade City Museum,⁷ as well as from Aquincum and Mainz.⁸ Chronologically, the pieces from Viminacium belong to the 2nd and the 3rd century, while considering the territory of the entire Empire, they appear at the end of the 1st century and they were still present during the 4th century.⁹

The most numerous necklaces were those consisting of beads of different shapes and made of different materials, strung on a thread that did not remain preserved (Cat. nos. 1, 7, 10, 17, 27, 29, 88, 115, 116, 128, 129). Along with the Cat. no. 128, besides glass and jet beads, parts of a bronze chain with a hook and a loop remained preserved,

5 Milovanović 2018, 111–112, Fig. 4; РЛГС 2018, 321, кат. 37; Raičković, Milovanović 2011, 97, Fig. 44.

6 Popović 2005, 62–63, Fig. 46; Поповић 1996, 89, кат. 104; Ruseva-Slokoska 1991, 138, Cat. nos. 97; 103; 141–142; Marshal 1911, Pl. LXI, 2746.

7 Поповић 1996, тип III, кат. 107–114; Крунић, Игњатовић 2016, 145, кат. 48–51.

8 Facády 2009, 134, Cat. nos. 219–220; Deppert–Lippitz 1985, Cat. no. 5.

5 Milovanović 2018, 111–112, Fig. 4; RLCS 2018, 321, кат. 37; Raičković, Milovanović 2011, 97, Fig. 44.

6 Popović 2005, 62–63, Fig. 46; Поповић 1996, 89, кат. 104; Ruseva-Slokoska 1991, 138, Cat. nos. 97; 103; 141–142; Marshal 1911, Pl. LXI, 2746.

7 Поповић 1996, тип III, кат. 107–114; Крунић, Игњатовић 2016, 145, кат. 48–51.

8 Facády 2009, 134, Cat. nos. 219–220; Deppert–Lippitz 1985, Cat. no.5.

9 Поповић 1996, 35–36.

тору Римског царства јављају крајем 1. века и има их и током 4. века.⁹

Најбројније су огрлице састављене од перли различитог облика и материјала, нанизане на конач, који није сачуван (кат. 1, 7, 10, 17, 27, 29, 88, 115, 116, 128, 129). Уз примерак кат. 128 су поред стаклених и перли од гагата сачувани и делови бронзаног ланца с петљом и куком који би пре представљали део исте него део друге огрлице. Дакле, није искључена ни могућност да су перле биле нанизане на танку жицу која се на крајевима завршавала кукицом и петљом.

Овом типу припадају две огрлице с цилиндричним перлама од гагата и луксузним привесцима у форми медаљона (кат. 17, 27). Медаљони су кружног и овалног облика с касетама од златног лима, око којих је трака украшена палметама изведеним у техници жлебљења. У обе касете су уфасоване камеје од двослојног бело-плавог камена (опал). На обе су у белом слоју, у високом рељефу, приказане две различите представе. На првој је глава Медузе *en face* (сл. 3), док је на другој биста жене окренуте надесно. Медуза има пре свега апотропејску улогу и осим на привесцима приказана је и на наушницама из Виминацијума (кат. 4) и Аква.¹⁰ Појединачни привесци овог типа познати су не само из Виминацијума, већ и из оближњег Маргума (Дубравица) и Народног музеја у Београду.¹¹ Представе биста жена су далеко заступљеније и на основу фризура могу се прецизније датовати. Верује се да многе приказују царице чије су фризура диктирале моду одређеног периода.¹² Аналогни примерци медаљона поја-

potentially representing parts of the same string and not a separate one. In other words, the possibility is not excluded that beads were strung on a thin wire that ended with a hook and a loop.

This type includes two necklaces with cylindrical beads made of jet and with luxurious pendants in the shape of medallions (Cat. nos. 17, 27). The medallions are of circular and oval shape with sockets made of gold sheets, around which there is a ribbon decorated with palmettes made using the carving technique. In both of the sockets there are cameos made of a two-layered white and blue stone (opal). On both of them and in the white layer, there are two different images made in high relief. On the first one, there is the image of Medusa depicted *en face*, while on the other there is a female bust, facing right. Medusa has an apotropaic function and besides pendants, she is also depicted on earrings from Viminacium (Cat. no. 4) and Aquae.¹⁰ Some pendants of this type are known not only from Viminacium, but also from the nearby Margum (Dubravica) and the National Museum in Belgrade.¹¹ The images of female busts are far more frequent and they can be dated precisely according to their hair style. It is believed that many of them represent empresses whose hair styles dictated the fashion of a specific period.¹² Parallels of medallions appear from the middle of the 2nd century and they were dominant in the 3rd century.¹³

Only a single necklace consisted of strung spherical hollow beads made of embossed gold sheets (Cat. no. 7). Two necklaces contain several beads made of glass and jet combined, one with three and one with two gold beads of cylindrical shape and with a widening in the middle (Cat. nos. 1, 10). Gold beads of this shape, frequently with cannelures on their endings or in the middle,

9 Поповић 1996, 35–36.

10 Јанић 2016, 67, кат. 8.

11 Milovanović 2018, 111, 113, Fig. 5; Raičković, Milovanović 2011, 97–98, Fig. 45; Milovanović, Anđelković Grašar 2017, Figs. 13–17.

12 Поповић 1996, 44–45.

10 Јанић 2016, 67, кат. 8.

11 Milovanović 2018, 111, 113, Fig. 5; Raičković, Milovanović 2011, 97–98, Fig. 45; Milovanović, Anđelković Grašar 2017, Figs. 13–17.

12 Поповић 1996, 44–45.

13 Поповић 1996, 44–45.

вљују се од средине 2. века, а доминантни су у 3. веку.¹³

Само једна огрлица је састављена од нанизаних кружних шупљих перли од искуца-ног златног лима (кат. 7). Две огрлице имају више перли од стакла и гагата у комбинацији са по три, односно две перле од злата цилиндричног облика с проширењем по средини (кат. 1, 10). Златне перле овог облика, често с канелурама на крајевима или по средини, најчешће се налазе у комбинацији с перлама од стакла, камена и гагата, као што је случај на Виминацијуму. Хеленистичког су порекла, а током римског периода присутне су од средине 2. века до краја антике.¹⁴

Огрлице састављене искључиво од нанизаних перли од гагата, са или без медаљона, представљају елегантније и луксузније примере (кат. 17, 27, 88). Гагат је у антици третиран као редак и скупocen материјал који се разликовао по квалитету, а често је замењиван јефтинијим стаклом црне боје. Осим перли, од гагата су израђиване наруквице, прстење и привесци.¹⁵ Према Плинију, за Римљане је гагат имао и одређену примену у медицини за лечење репродуктивних органа код жена.¹⁶ Стога је накит од гагата често присутан у гробовима млађих жена. Највећа лежишта гагата су у Великој Британији, док је најпознатија радионица за израду предмета од гагата била у Келну.¹⁷ Накит од гагата је присутан током 2. и 3. века, док је у касној антици замењен стаклом црне боје.

Огрлице од нанизаних перли различитог облика, боје и материјала, као што су стакло, камен или ћилибар (кат. 29, 115, 116, 128, 129) постају доминантне током 3. и 4. века и

13 Поповић 1996, 44–45.

14 Поповић 1996, 38–39.

15 Milovanović 2018, 104–108, Figs. 1–2.

16 Pliny, *NH*, XXXIV, XXXVI.

17 Parker 2014, 16; Todd 1992, 246.



Сл. 3 – Остаци огрлице из гроба 2701 са привеском кога чини камеја са приказом Медузе, гроб Г-2701, локалитет Више гробалја, јужна некропола (ДЦВ)

Fig. 3 – Remains of a necklace with a pendant incorporating cameo with a depiction of Medusa, grave G-2701, site Više grobalja, southern necropolis (DCV)

are usually combined with beads made of glass, stone or jet, as is the case in Viminacium. They are of Hellenistic origin and during Roman times they were used from the middle of the 2nd century until the end of Antiquity.¹⁴

Necklaces made of strung jet beads only, with or without medallions, represent more elegant and luxurious examples (Cat. nos. 17, 27, 88). In Antiquity, jet was treated as a rare and precious material that varied in quality and was often replaced with much cheaper black glass. Besides

14 Поповић 1996, 38–39.

својим колоритом замењују луксузне примерке од драгог камења и злата.

Посебном типу накита припадају тзв. „стубасти ланци“, од вишеструко уплетене бронзане жице у облику репа лисице (кат. 76, 78).¹⁸ Овај тип накита је ношен не само око врата, већ и укрштен на грудима, повезујући ленгерасте фибуле или у комбинацији с лунластим и привесцима у облику листа бршљана. Представљали су део локалне женске ношње, о чему сведоче рељефи на више надгробних споменика из Подриња,¹⁹ као и многобројне оставе сребрног накита на подручју балканских и подунавских провинција.²⁰ Ланци који се завршавају на оба краја петљом (кат. 76), вероватно су коришћени на описани начин, односно, качени су за друге ланце и привеске чинећи сплет сложених украса на грудима. Често се налазе у комбинацији с другим предметима аутохтоног порекла. Стога се приписују аутохтоном становништву, док у римском периоду представљају наставак хеленистичке традиције.²¹ Примерци из Виминацијума су из слојева који су на основу хронолошки осетљивих налаза датовани у 2–3. век.

Посебном типу припада огрлица (кат. 77) коју чини чланковити ланац од више сегмената, формираних од вишеструко намотане искуцане бронзане жице. Ови сегменти су међусобно повезани омчама на оба краја. Слични примерци из Народног музеја у Београду и с Кипра (локалитет Ааматус) су из 2–3. века, док је примерак из Сопијана из 3–4. века.²²

Огрлица типа торквеса (кат. 84), нађена је у гробу детета с привеском у облику лунуле. Формирана је од дебље глатке бронзане жице

beads, jet was also used for making bracelets, rings and pendants.¹⁵ According to Pliny, jet played a specific role in medicine and was used for treating women's reproductive organs.¹⁶ This is why jewellery made of jet was often encountered in graves of younger women. The largest jet deposits are located in Great Britain, while the most famous workshop that produced items made of jet was in Cologne.¹⁷ Jewellery made of jet was frequent in the 2nd and the 3rd century, while during Late Antiquity it was replaced with black glass.

Necklaces with strung beads of different shapes, colours and materials, like glass, stone or amber (Cat. nos. 29, 115, 116, 128, 129), were dominant in the 3rd and the 4th century. With their colourfulness, they replaced luxurious pieces made of precious stones and gold.

The so-called “pillar chains” belong to a special kind of jewellery, made of multiply wrapped bronze wire and forming a fox-tail-like shape (Cat. nos. 76, 78).¹⁸ This type of jewellery was not only worn around one's neck, but also crossed over one's chest, binding anchor-shaped brooches or in combination with crescent-shaped or ivy-leaf shaped pendants. They represented parts of a local female costume. Several reliefs on tombstones from the Drina Valley give testimony to this¹⁹, but also numerous silver jewellery hoards on the territory of the Balkan and the Danubian provinces.²⁰ Chains that possess loops on both endings (Cat. no. 76) were probably used in the way described earlier, hung on other chains and pendants, thus making a net of complex ornaments on one's chest. They are frequently combined with other items of autochthonous origin. This is why they are ascribed to the autochthonous population, while in Roman times, they represent a continuation of Hellenistic tradition.²¹ By determining chronologically sen-

18 РЛГС, 328, кат. 54.

19 Поповић 1996, 33–34; Popović 2011, 182.

20 Vojvoda, Golubović, Mikić 2021, 69–70.

21 Поповић 1996, 33–34.

22 Поповић 1996, 34–35, кат.103.

15 Milovanović 2018, 104–108, Figs. 1–2.

16 Pliny, *NH*, XXXIV, XXXVI.

17 Parker 2014, 16; Todd 1992, 246.

18 RLCS, 328, кат. 54.

19 Поповић 1996, 33–34; Popović 2011, 182.

20 Vojvoda, Golubović, Mikić 2021, 69–70.

21 Поповић 1996, 33–34.

с превученим и намотаним крајевима. Овај тип накита Римљани су преузели од Германа и обухвата дуг хронолошки период од 1. до краја 4. века. Торквес је ношен не само као накит, већ је био и део војничког одликовања.²³ Примерак из Виминацијума, свакако није део одликовања, већ део личног накита. Познати су многи примерци из виминацијумских некропола који на себи имају привеске, не само лунуласте, већ и буле.²⁴

Привесци

Привесци као саставни део огрлица су разноврсни и по облику и материјалу. Луксузни привесци у облику медаљона са уфасованим камејама су већ споменути у оквиру огрлица којима припадају (кат. 17, 27).

Међу примерцима од злата издваја се привезак у облику пелте од искуцаног лима из дечјег оловног саркофага (кат. 28). Нађен је заједно с два златна прстена (кат. 24, 33), наушницом од златне жице типа каричице и два нечитка бронзана новчића. Овај примерак за сада представља јединствени налаз на простору Србије. Украшен је филиграном и перлама од стакла које се налазе и на три жичана привеска. Привезак је настао по угледу на хеленистичке узорне чија је производња у нешто измењеној верзији наставила да живи и током римског периода. Примерак сличан виминацијумском познат је из Бакра (Хрватска) и датован је у 1. или прву половину 2. века. Доводи се у везу с лунуластим привесцима који, такође, воде порекло из хеленистичке традиције.²⁵ Сличан привезак, као део већег композитног украса за главу, нађен је у Рациарији (Бугарска) и датован је у средину 3.

23 Поповић 2001, 63.

24 Zotović 1994–1995, 155–162.

25 Becatti 1955, 202.

sitive finds, the Viminacium pieces originate from layers that date into the 2nd and the 3rd century.

A special necklace type includes (Cat. no. 77), which refers to a chain-like necklace made of multiple segments, each consisting of multiply wrapped and embossed bronze wire. These segments are connected with rings on both endings. Similar examples from the National Museum in Belgrade and from Cyprus (the site of Amathus) date from the 2nd and the 3rd century, while the example from Sopianae dates from the 3rd or the 4th century.²²

A necklace of the torque-type (Cat. no. 84) was discovered in the grave of a child, along with a crescent-shaped pendant. It is made of thicker, smooth wire, with a circular cross-section and overlapping and wrapped endings. The Romans copied this jewellery type from Germans and it covers a large time span, from the 1st to the end of the 4th century. A torque was not only worn as jewellery, but it was also part of military decoration.²³ The piece from Viminacium was certainly not part of any military decoration but of personal jewellery. Many examples from the Viminacium cemeteries are known that possessed pendants, not only crescent-shaped, but also bullas.²⁴

Pendants

As parts of necklaces, pendants come in different shapes and they were made of different materials. Luxurious pieces in the shape of medallions and with inlaid cameos were already mentioned as components of the necklaces they belong to (Cat. nos. 17, 27).

Among the pieces made of gold there is a kidney shaped pendant made of embossed metal sheet, discovered in a lead sarcophagus of a child (Cat. no. 28). It was discovered together with two gold finger-rings (Cat. nos. 24, 33), an earring made of gold wire and loop-shaped, and with two illegible bronze coins. This is a unique exam-

22 Поповић 1996, 34–35, кат.103.

23 Поповић 2001, 63.

24 Zotović 1994–1995, 155–162.

века. Нађен је у дечјем саркофагу с луксузним златним накитом (торквес, огрлица, четири наруквице, прстен и була). Други сличан привезак потиче из Туниса и налази се у Британском музеју. Украс за косу са сличним привеском је представљен на статуи из Палмире која припада 3. веку.²⁶

Алка зракастог облика од злата (кат. 106) нађена је у гробу покојнице уз мноштво другог златног и сребрног накита, међу којима су у каталогу обрађене две огрлице (кат. 3, 29). У истом гробу осим златне, нађена је и идентична алка од сребра. Овај облик накита не може се посматрати као привезак у правом смислу те речи, јер нема ни петљу нити перфорацију. Пре је реч о украсу који је био нашивен на одећу. Гроб је на основу новца Александра Севера, кованог у провинцијалној ковници Никеја, датован у другу половину 3. века.²⁷

Кружно лежиште од златног лима са оквиром изведеним жлебљеним палметам, испуњено стаклом тамноплаве боје (кат. 109), можда представља композитни део накита неке огрлице, попут огрлице из Шаркамена²⁸ или је пре реч о апликацији. На бочним странама касете се налазе по две рупице којима је овај сегмент накита био повезан евентуално с другим деловима (који нису сачувани) или је као апликација био самостално причвршћен за тканину. Сличне апликације су познате из Охрида и припадају 4. веку.²⁹ Из истог периода је примерак из Виминацијума који је пронађен у касноантичкој породичној гробници. У једном од гробова из исте меморије је нађен деформисани златни лим крстастог облика (кат. 105). Оплата је вероватно била испуњена драгим каменом или стаклом.

ple from the territory of Serbia known so far. It is decorated with filigree and glass beads positioned on three pendants made of wire. The pendant was based on models originating from the Hellenistic period, whose production, although in a somewhat altered version, continued to be conducted during the Roman period. An example similar to the Viminacium one is known from Bakar (Croatia) and it is dated into the 1st or the first half of the 2nd century. It is brought into connection with crescent-shaped pendants, also originating from the Hellenistic tradition.²⁵ A similar pendant, as part of a larger composite head decoration, was discovered in Ratiaria (Bulgaria) and is dated into the middle of the 3rd century. It was discovered in a sarcophagus of a child, along with luxurious golden jewellery (torque, necklace, four bracelets, a finger-ring and a bulla). Another similar pendant comes from Tunisia and is kept at the British Museum. A hair ornament with a similar pendant is represented on a statue from Palmyra, chronologically belonging to the 3rd century.²⁶

A pointed pendant made of gold (Cat. no. 106) was discovered in the grave of a deceased woman, along with many other pieces of jewellery made of gold and silver. Out of this multitude, there are two necklaces represented in the catalogue (Cat. nos. 3, 29). In the same grave, besides one gold hoop, there was also an identical one made of silver. This jewellery shape cannot be regarded as a pendant in the true sense of the word, since it possesses no loop nor perforation. One is rather allowed to speak about an ornament sewn onto the clothes. According to a coin of Alexander Severus, minted in the provincial mint of Nicaea, the grave was dated into the second half of the 3rd century.²⁷

A circular socket made of gold sheet and with the frame decorated with carved palmettes is filled with dark blue glass (Cat. no. 109), and possibly represents a composite part of a necklace

26 Ruseva-Slokoska 1991, 88–89; 208, Cat. no. 286.

27 Milovanović 2018, 107, 109–110, Fig. 3.

28 Popović 2005, 63–65, Figs. 47–69; 80, Pl. IV.

29 Поповић 2001, 145, кат. 78–79.

25 Becatti 1955, 202.

26 Ruseva-Slokoska 1991, 88–89; 208, Cat. no. 286.

27 Milovanović 2018, 107, 109–110, Fig. 3.

Привесци попут була и лунула (кат. 86, 87) припадају накиту који је имао улогу да заштити власника. Булу су најпре носили синнови слободних римских грађана све до пунолетства, али временом је ова традиција пала у заборав, тако да је носе не само деца, већ и мушкарци и жене. Апотропејски карактер були је давао њен садржај. Наиме, унутар две лимене калоте често се налазе остаци биљака, семенки, тканине, косе и других састојака за које се сматрало да штите власника од болести и урока. Највећи број на Виминацијуму пронађених була потиче с некропола. Углавном су од бронзе и ретко од сребра, злата, па чак и олова. Налажене су на грудима самостално или као саставни делови огрлица, понекад и наруквица од краја 1. до краја 4. века.³⁰

Привесци у облику лунула имали су осим естетске и апотропејску улогу, пре свега у односу на децу и жене. Назив дугују својој полумесечастој форми, а порекло им сеже у хеленистички период. Углавном су ношене као привесци на огрлицама, попут примерка на торквесу из Виминацијума (кат. 84). Други примерак сребрне лунале (кат. 87) сачуван је као самостални привезак. Хронолошки обухватају дуг период, од друге половине 1. па све до 4. века.³¹

Већи срцолики или листолики привезак од искуцаног бронзаног лима (кат. 85) вероватно је део неког ланчића и представља скромнији примерак који је задовољавао потребе сиромашније популације.

Наушнице

Међу накитом на виминацијумским некрополама су најбројније наушнице, заступљене у два основна типа, с бројним варијантама.

resembling the one from Šarkamen²⁸, or it may rather be an appliqué. On each lateral socket side there is a smaller perforation, possibly used to connect this jewellery segment with other parts (that did not remain preserved), or to be sewn onto textile as an independent appliqué. Similar appliqués are known from Ohrid, and they belong to the 4th century.²⁹ The Viminacium example, discovered in the Late Antique family tomb, belongs to the same period. In one of the graves from the same memoria, a deformed, cross-shaped gold sheet (Cat. no. 105) was discovered, probably missing an inlay made of precious stone or glass.

Pendants like bullas and crescents (Cat. nos. 86, 87) belong to the jewellery whose purpose was to protect its owner. Initially, bullas were worn by sons of free Roman citizens until they became full-grown but, over the course of time, this tradition was forgotten and they were not only worn by children, but also by men and women. The content of each bulla gave it its apotropaic character. Inside the two metal sheet calottes there were often remains of plants, seeds, textiles, hair and other contents that were considered to protect the owner from illnesses and evil spells. The greatest number of bullas discovered in Viminacium comes from its cemeteries. They are mostly made of bronze, rarely of silver, gold and even lead. They were found upon chests either as single finds or composite parts of necklaces, or bracelets occasionally, and they are dated from the end of the 1st to the end of the 4th century.³⁰

Besides their aesthetic role, crescent-shaped pendants also played an apotropaic role, primarily for children and women. They owe their name to the crescent-shaped form and they originate from the Hellenistic period. They were mostly worn as pendants on necklaces, like the example on a torque from Viminacium (Cat. no. 84). Another example of a silver crescent (Cat. no. 87) was preserved as an independent pendant. Chronologically, they cover a long time span, from the second

30 Milovanović 2018, 127, Fig. 30; Stojić 2015, 48, 51.

31 Поповић 1996, 41–42, кат. 102, 130, 131.

28 Popović 2005, 63–65, Figs. 47–69; 80, Pl. IV.

29 Поповић 2001, 145, кат. 78–79.

30 Milovanović 2018, 127, Fig. 30; Stojić 2015, 48, 51.

Најлуксузнијим примерцима припадају наушнице с кариком у облику латиничног слова „S”. Главе наушница овог типа састоје се од касета различитог облика с драгим каменом или стаклом у боји. На њима су закачени вишећи привесци од златне жице с перлама (кат. 6, 11, 12, 14, 15, 19, 20, 22). На пару наушница (кат. 6) се у лежишту налази драги камен љубичасте боје (аметист). Издвајају их сложенији жичани привесци с мањим фасунзима по средини. Готово идентичан пар наушница познат је из Народног музеја у Београду. Аналогни примерци из околине Нова, музеја у Каселу и Британског музеја, припадају крају 2. и 3. веку, док је у прву половину 4. века датован примерак из музеја у Хамбургу.³²

Главе наушница могу бити кружног облика од искуцаног лима, украшене техником проламања с каменом или стаклом у средини (кат. 11, 12). Први пар наушница припада једноставнијој варијанти с радијално распоређеним исецаним троугловима у једном реду и жичаним привесцима. Овај тип наушница познат је на локалитетима дуж српског Подунавља, као и у Бугарској.³³ Другој, сложенијој варијанти припада наушница с радијално распоређеним исецаним орнаментима (кругови, троуглови и пелте) у три низа с једним сачуваним жичаним привеском.³⁴ Бројни налази наушница овог облика потичу, не само из Виминацијума, већ и из његове уже и шире околине, што указује на могућност постојања радионице за израду накита украшеног отвореним орнаментима, односно проламањем, у овом граду.³⁵ Најраније датован примерак овог типа је из Пловдива (друга половина 2. века).³⁶ Аналогни примерци, од којих је један

half of the 1st and all the way to the 4th century.³¹

A larger heart- or leaf-shaped pendant made of embossed bronze sheet (Cat. no. 85) most likely represented part of a chain and belongs to the simpler pieces that covered the needs of the less wealthy population.

Earrings

Among the jewellery from the Viminacium cemeteries, earrings are the most numerous. They can be divided into two basic types and numerous sub-variants. The most luxurious pieces include ear-rings with an S-shaped hook. Heads of such earrings consist of settings of different shapes with precious stones or coloured glass. Hanging pendants were hung upon them, made of goldwire with beads (Cat. nos. 6, 11, 12, 14, 15, 19, 20, 22). On a pair of earrings (Cat. no. 6), within the socket, there is a purple coloured precious stone (amethyst). They are distinguished by more complex pendants made of wire with smaller sockets in the middle. An almost identical pair of earrings is known from the National Museum in Belgrade. Analogous examples from the surroundings of Novae, from the Kassel Museum and from the British Museum belong to the end of the 2nd and the 3rd century. A piece from the Hamburg Museum is dated into the first half of the 4th century.³²

Earring heads can be of a spherical shape and made of metal sheets, decorated using the piercing technique with a stone or glass paste in the middle (Cat. nos. 11, 12). The first pair of earrings belongs to a simpler variant decorated with radially carved triangles in a single row and with pendants made of wire. This earring type is known from sites along the Serbian part of the Danube Valley and from Bulgaria.³³ The second, more complex, variant includes the earring type with radially positioned cut-out ornaments (circles, triangles or peltas) in three rows and with one preserved wire pendant.³⁴

32 Поповић 1996, 26, 82, кат. 81.

33 Поповић 2021, 268–269.

34 Milovanović 2018, 124–125, Fig. 27.

35 Поповић 2021, 269–270, 278.

36 Ковачева 1973, 51, 52, сл. 4а, 4б.

31 Поповић 1996, 41–42, кат. 102, 130, 131.

32 Поповић 1996, 26, 82, кат. 81.

33 Поповић 2021, 268–269.

34 Milovanović 2018, 124–125, Fig. 27.

из Виминацијума, а чува се у Народном музеју у Београду, припадају 3. веку.³⁷ Сличне наушнице из Археолошког музеја у Загребу, Музеја у Мајнцу и из Британског музеја су такође из 3. века.³⁸ Сви наведени примерци не прелазе прву половину 4. века.

Наушница с главом у облику цвета (кат. 15), са осам латица од златног искуцаног лима и каменом тамноцрвене боје (рубин?) у среди ни, имала је привеске закачене на трапезастој лименој траци, који, нажалост, нису сачувани. Сличан пар златних наушница је нађен у Сингидунуму, док је готово идентично обрађена латица на пару наушница из Рациарије, датованом, попут примерка из Виминацијума, у 3. век.³⁹

На наушницама (кат. 32) су аплицирани жичани привесци око углова четвртасте касете с перлом од зеленог стакла. Жичани наставци се налазе и на пару златних наушница из мермерног саркофага из Виминацијума.⁴⁰ Слични примерци су познати из Сиска, Сердикe, Карнунтума и Аквинкума.⁴¹ На наушници из Солина су чак сачувани и бисери на привесцима.⁴²

Иако не садрже привеске, наушнице (кат. 2, 4) су посебно луксузне пре свега због специфично обрађених глава у облику цвета, односно камеје са ликом Медузе унутар касете.⁴³

Numerous finds of this earring type originate not only from Viminacium, but also from its wider or narrower surrounding area, which would indicate the possible existence of a workshop in this city that produced jewellery decorated with opened ornaments, actually piercing.³⁵ The earliest example of this type comes from Plovdiv (the second half of the 2nd century).³⁶ Parallels, one of which comes from Viminacium, are kept at the National Museum in Belgrade and they belong to the 3rd century.³⁷ Similar earrings from the Archaeological Museum in Zagreb, Museum in Mainz and from the British Museum are also dated into the 3rd century.³⁸ All of the examples described above are not younger than the first half of the 4th century.

The earring with a flower-shaped head (Cat. no. 15) with eight petals made of golden metal sheet and a red coloured stone (ruby?) in the middle, possessed pendants hung on a trapeze-shaped metal sheet ribbon. Unfortunately, they did not remain preserved. A similar pair of golden ear-rings was discovered in Singidunum, while the almost identical petal making can be observed on the pair of ear-rings from Ratiaria. Just like the example from Viminacium, this one is also dated into the 3rd century.³⁹

On the earrings (Cat. no. 32) there are pendants made of wire attached around the corners of a square cassette containing a green glass bead. Pendants made of wire are also present on the pair of gold earrings from a marble sarcophagus from Viminacium.⁴⁰ Similar examples are known from Sisak, Serdica, Carnuntum and Aquincum.⁴¹ On the earring pendants from Solin there are pearls

37 Поповић 1996, кат. 97, 98; Миловановић 2007, 101–102, кат. 477, 478, Т. XVI, 199.

38 Perok 2012, 59–61, kat. 58, 59, 60; Deppert–Lippitz 1985, Taf. 33, 76; Marshall 1911, Pl. 2665.

39 Pop–Lazić 2002, sl. 21/1; Крунић, Игњатовић 2016, 56, сл. 35а, 35б; кат. 38а, 38б; Ruseva–Slokoska 1991, 125, Cat. nos. 54а, 54б.

40 Спасић–Ђурић 2002, 89–90, сл. 71.

41 Perok 2012, 51, kat. 40; Ruseva–Slokoska 1991, 123, Cat. no. 48; Facsády 2009, 12, Type VII, Cat. no. 281.

42 Perok 2012, 47, kat. 30.

43 Milovanović 2018, 126, Fig. 29.

35 Поповић 2021, 269–270, 278.

36 Ковачева 1973, 51–52, сл. 4а, 4б.

37 Поповић 1996, кат. 97–98; Миловановић 2007, 101–102, кат. 477–478, Т. XVI, 199.

38 Perok 2012, 59–61, kat. 58, 59 i 60; Deppert–Lippitz 1985, Taf. 33, 76; Marshall 1911, Pl. 2665.

39 Pop–Lazić 2002, sl. 21/1; Крунић, Игњатовић 2016, 56, сл. 35а, 35б; кат. 38а, 38б; Ruseva–Slokoska 1991, 125, Cat. nos. 54а, 54б.

40 Спасић–Ђурић 2002, 89–90, сл. 71.

41 Perok 2012, 51, kat. 40; Ruseva–Slokoska 1991, 123, Cat. no. 48; Facsády 2009, 12, Type VII, Cat. no. 281.

На наушници из Виминацијума (кат. 19), на калотастој глави украшеној псеудогра- нулама, додатно је закачен жичани привезак са бисером на крају. Сложеније су обрађене наушнице које на глави око мање калоте имају прикачене кратке жичане привеске с перлама (кат. 20, 22). Тако им глава има облик розете. Сличан пар наушница из Народног музеја у Београду има само сачуване омчасте привеске, без перли.⁴⁴

Једноставније наушнице са „S” кариком имају главу са по једном перлом од стакла или бисера (кат. 16, 18). Присутне су широм Царства у дужем хронолошком периоду од 2. до прве половине 4 века. Два идентична пара из Виминацијума, данас се налазе у Археолошком музеју у Загребу, заједно са осталим наушницама истог типа.⁴⁵

Некада су главе нешто сложеније обрађене искуцавањем на матрици, попут наушница с главама у облику шестостране пирамиде од танког лима (кат. 9).⁴⁶ Воде порекло од касноетрурских примерака који су прихваћени од стране римских јувелира и биле су у моди све до краја 3. века. Наушнице овог типа су израђиване само од злата. Бројни су примерци из Бугарске, док су на другим локалитетима познати појединачни налази.⁴⁷

Наушнице с кукицом и петљом за за- копчавање раскошније форме имају главу која је често калотастог облика, са или без висећих привезака с перлама (кат. 130, 133). Некада калота око руба може бити украшена псеудо- гранулацијом (кат. 107).⁴⁸ Наушнице у обли-

that remained preserved.⁴²

Although they do not possess pendants, the earrings (Cat. nos. 2, 4) are especially luxurious, mostly because they possess specifically worked, flower-shaped heads, a cameo with the image of Medusa within a cassette.⁴³

On an earring from Viminacium (Cat. no. 19), on a calotte-shaped head decorated with false granules, there is an additional wire pendant with a pearl at its ending. The earrings with short wire pendants with a white bead at each of their endings hung on their smaller calotte-shaped heads are somewhat more complex (Cat. nos. 20, 22). In this way, their heads become rosette-shaped. A similar pair of earrings from the National Museum in Belgrade only has its loop-shaped pendants preserved, without pearls.⁴⁴

Simpler earrings with an S-shaped hook possess heads, each with a single bead made of glass or pearl (Cat. nos. 16, 18). They are encountered throughout the Empire and in a longer chronological time span, from the 2nd to the first half of the 4th century. Two identical pairs from Viminacium are now kept at the Archaeological Museum in Zagreb, together with other earrings of the same type.⁴⁵

Sometimes, the heads are somewhat more complex and modelled with embossing on a matrix, like the earrings with heads in the shape of a hexagonal pyramid made of thin gold sheet (Cat. no. 9).⁴⁶ They originate from Late Etruscan examples that were accepted by the Roman jewelers and remained in fashion until the end of the 3rd century. Earrings of this type were only made of gold. There are numerous examples from Bulgaria, while from other sites only single finds are known.⁴⁷

44 Поповић 1996, 78–79, кат. 65.

45 Milovanović 2018, 121–123, Figs. 23–24; Perok 2012, 47–49, кат. 31–38.

46 Milovanović 2018, 121–123, Fig. 22.

47 Ruseva–Slokoska 1991, 121, Cat. nos. 43–46a–b; Крунић, Игњатовић 2016, 52, кат. 27; Цермановић–Кузмановић, Велимировић–Жижић, Срејовић 1975, гроб 40; Girardi–Jurkić, Džin 2003, кат. 191.

48 Milovanović 2018, 119, Figs. 16–17.

42 Perok 2012, 47, кат. 30.

43 Milovanović 2018, 126, Fig. 29.

44 Поповић 1996, 78–79, кат. 65.

45 Milovanović 2018, 121–123, Figs. 23–24; Perok 2012, 47–49, кат. 31–38.

46 Milovanović 2018, 121–123, Fig. 22.

47 Ruseva–Slokoska 1991, 121, Cat. nos. 43–46a–b; Крунић, Игњатовић 2016, 52, кат. 27; Цермановић–

ку каричица не морају увек имати главу, већ само viseће привеске са перлама од стакла (кат. 23). Ипак, на карници крај који формира петљу спирално је увијен у облику волуте. У Виминацијуму доминирају златни примерци овог типа, мада су позната и два сребрна примерка. За сада је идентична наушница нађена у околини Виминацијума (село Салаковац).⁴⁹

Наушница типа каричице са куком и петљом за закопчавање (кат. 34) има кружно лежиште од златног лима у облику латица које су изведене у техници искуцавања. У фасунгу је стакло зелене боје. Пар наушница истог типа (кат. 25) у овалној глави од танког лима имају драги камен тамноцрвене боје капљичастог облика. Овом пару је слична наушница (кат. 134) која око фасунга има траку од аплициране жице.⁵⁰

Једноставним примерцима припадају наушнице од танке жице – типа карике које се једноставно затварају помоћу куке и петље без привезака. Развијенију форму представљају наушнице које око карике имају вишеструко увијену жицу, код неких случајева спирално намотану код саме петље, тако да спирала представља главу наушнице (кат. 122–125, 131, 132).⁵¹ Златне наушнице типа каричица отворених крајева (кат. 8) у доњем делу имају мању карику, такође отворених крајева. Наушнице с карикама отвореног типа, равно сечених крајева, када имају привеске, углавном су то од жице с перлом, док је на једном бронзаном примерку из Виминацијума уз перлу закачена и мања алка. Овај тип наушница је заступљен у 4. веку, попут примерка из каталога.⁵²

49 Миловановић 2007, 17, кат. 329–337, Т. VI, 93–95; Т. XIII, 182–185; Крунић, Игњатовић 2016, 50, сл. 25, кат. 16.

50 Milovanović 2018, 119–123, Figs. 18–19; 21.

51 Milovanović 2018, 115–118 Figs. 9–10, 12, 13, 15; РЛГС 2018, 325, кат. 47.

52 Миловановић 2007, 11–12, 35–36, кат. 18–28.

Earrings with a hook and a loop used for closing belong to more luxurious forms. They often possess a calotte-shaped head, with or without hanging pendants with beads (Cat. nos. 130, 133). Sometimes, the edges of the calotte can be decorated with pseudo-granulation (Cat. no. 107).⁴⁸ Ring-shaped earrings do not always necessarily possess a head, but only hanging pendants with glass beads (Cat. no. 23). Still, the ending of the ring forming a loop is wrapped in spirals, thus forming a volute. Gold examples of this type are dominant in Viminacium, although two silver pieces are also known. To date, an identical earring was discovered in the vicinity of Viminacium (in the village Salakovac).⁴⁹

The earring with a hook and a loop used for fixing (Cat. no. 34) possesses a circular socket made of gold sheet and formed as petals, using the embossing technique. The socket contains green glass. A pair of earrings of the same type (Cat. no. 25) possess an oval head made of thin metal sheet and a dark red precious drop-shaped stone. An earring (Cat. no. 134) is similar to this type and has a soldered frame made of wire around the socket.⁵⁰

Earrings made of thin wire and in the form of rings, ending with a hook and a loop used for closing and without pendants belong to the simple pieces. A more developed form includes pieces with multiple wire wrapped around the ring, in some cases spirally wrapped, only close to the loop, thus making the spiral appear as an earring head (Cat. nos. 122–125, 131, 132).⁵¹ The gold earrings in the shape of rings with open endings (Cat. no. 8) possess a smaller ring with open endings on their lower side. When earrings with open

Кузмановић, Велимировић–Жижић, Срејовић 1975, grave 40; Girardi–Jurkić, Džin 2003, кат. 191.

48 Milovanović 2018, 119, Figs. 16–17.

49 Миловановић 2007, 17, кат. 329–337, Т. VI, 93–95; Т. XIII, 182–185; Крунић, Игњатовић 2016, 50, сл. 25, кат. 16.

50 Milovanović 2018, 119–123, Figs. 18–19; 21.

51 Milovanović 2018, 115–118 Figs. 9–10, 12, 13, 15; РЛГС 2018, 325, Cat. no. 47.

Геме

Посебна вештина је била потребна за израду глиптичких уметнина, камеја и гема које су високо рангиране, не само због драгог камена као примарне сировине, већ и врхунске прецизности којом је мајстор морао бити обдарен. Услед велике потражње, производња гема је временом прерасла у „серијску” производњу, стога је у калупима с различитим представама изливано разнобојно стакло. Тиме је избегнуто прецизно гравирање и моделовање у драгом камену и било је довољно само врхунско полирање. О камејама на медаљонима и наушницама, већ је било речи.

У овом делу осврнућемо се на појединачне примерке гема које су самостално нађене, односно нису део неког познатог комада накита (кат. 110–114). Све су овалног облика, од двослојног драгог камења. Најчешће је то плаво-бели ахат, плавичасто-црни оникс и црвенкасти карнеол. У њима су урезане стилизоване представе животиња и људи. На геми кат. 111 је у двослојном ахату урезана представа крилатог Ероса који јаше хипокампа. Аналогна гема налази се у музеју Пол Гети у Лос Анђелесу и припада 1. веку.⁵³ У истом музеју, на геми од ахата се налази приказ петла у усправном положају са главом надесно и подигнутом левом ногом. Овај примерак је сличан геми из Виминацијума (кат. 114) са идентичним приказом урезаним у ћилибару.⁵⁴

На геми од карнеола из Виминацијума (кат. 112) урезана је биста жене налево, са уплетеном и намотаном косом око главе, која је нађена у гробу с новцем Константина Великог. Једна гема из Гети музеја има сличну глиптичку обраду као наш примерак, мада је

rings and flat cut endings possess pendants, they are mostly those consisting of wire with a bead. However, on a bronze example from Viminacium there is a smaller ring hung next to the bead. This type of earring was worn in the 4th century, just like the example from the catalogue.⁵²

Gems

Special skills were needed for carving hard stone pieces, cameos and gems that were highly rated, not only because of the precious stones as the basic material they were made from, but also because of the high level of precision their maker had to be gifted with. Owing to high demand, in time, gem production turned into “series” production and this is why glass of various colours was formed in moulds with various images. This is how precise engraving and modelling in hardstone were avoided, meaning the only thing necessary was a high degree of polishing. Cameos on medallions and earrings have already been discussed.

In this section, we will mention specific gems that were discovered as single finds, not being part of any known piece of jewellery (Cat. nos. 110–114). They are all oval in shape and made of double-layered stone. The most common are blue-white agate, blueish-black onyx and reddish carnelian. Stylised images of animals or humans were carved into them. On gem Cat. no. 111, in the double-layered agate, there is the image of a winged Eros riding a hippocampus. An analogue gem is kept at the Paul Getty Museum in Los Angeles and it is dated into the 1st century.⁵³ In the same museum, on a gem made of agate, there is an image of a rooster in an upright position facing right, his left leg lifted. This piece is similar to a gem from Viminacium (Cat. no. 114) with an identical image carved in amber.⁵⁴

On a gem from Viminacium made of car-

53 Spier 1992, 103, Cat. no. 250.

54 РЛГС 2018, 310, кат. 10; Spier 1992, 117, Cat. no. 302.

52 Миловановић 2007, 11–12, 35–36, кат. 18–28.

53 Spier 1992, 103, Cat. no. 250.

54 RLCS 2018, 310, кат. 10; Spier 1992, 117, Cat. no. 302.

датована у време Трајана или Хадријана.⁵⁵ Приказ Викторије на геми (кат. 113) подудар се са гемом на гвозденом прстену из 2. века из Гети музеја.⁵⁶

Три прстена (кат. 90, 91, 93) од сребра и гвожђа су са гемама на којима су приказани Меркур, стојећа фигура жене и лав. Сличан приказ Меркура је познат на прстењу из Пол Гети музеја, као и представе лава.⁵⁷ Наведено прстење са гемама (кат. 90, 93) припада 2–3. веку. Фигура жене на геми прстена кат. 91, вероватно представља богињу, али без атрибута није могуће дати ближе опредељење. Прстен је нађен у гробу који је датован у 4. век.

Прстење

Ношење прстења код Римљана у почетку је имало друштвено-политичку конотацију. Обично грађанство имало је право да носи само прстење од неплеменитих метала. Прстење од злата носила је само аристократија. Било је одлика економске и политичке моћи. За време Септимија Севера (197. године) и војници су први пут добили право ношења златног прстења. Осим естетске и друштвено-политичке моћи, печатно прстење са урезаним натписом или специфичним представама коришћено је као ознака власника којом се правдала веродостојност робе или документа. На појединим примерцима су урезиване поруке среће, побожности и верности. Такво прстење је масивно, са уфасованим гемама, камејама, драгим каменом или стакленом пастом.

Међу масивнијим примерцима од злата из Виминацијума издваја се прстен са главом у облику лампе, украшен стаклом у боји (кат.

55 Spier 1992, 124, Cat. no. 329.

56 Spier 1992, 136, Cat. no. 371.

57 Spier 1992, 104, Cat. nos. 250, 255–256.

nelian (Cat. no. 112) there is a carved image of a female bust facing left, with her hair tied with a ribbon and wrapped around her head. It was discovered in a grave along with coins of Constantine the Great. A gem from the Getty Museum has a similar hardstone carving as the piece mentioned above, although it is dated into the time of Trajan or Hadrian.⁵⁵ The image of Victoria on a gem (Cat. no. 113) matches the gem on an iron finger-ring from the 2nd century, now kept at the Getty Museum.⁵⁶

Three finger-rings (Cat. nos. 90, 91, 93), made of silver and iron have gems with images of Mercury, a standing female figure and a lion. A similar image of Mercury is known from finger-rings kept at the Paul Getty Museum, together with images of a lion.⁵⁷ The finger-rings with gems (Cat. nos. 90, 93), belong to the 2nd and 3rd century. The female figure on a gem of finger-ring Cat. no. 93, most likely represents a goddess, but since there are no attributes, it is not possible to determine it precisely. The ring comes from a grave dated into the 4th century.

Finger-rings

Initially, the wearing of finger-rings by Romans carried a social and political connotation. Common citizens only had the right to wear rings made of non-precious metals. Finger-rings made of gold were only worn by the aristocracy. It was a mark of economic and political power. For the first time during the reign of Septimius Severus (in the year 197), soldiers gained the right to wear gold finger-rings. Besides their aesthetic and socio-political power, stamping finger-rings with a carved inscription or various images was used as a mark of its owner, justifying the credibility of merchandise or documents. Some examples bear carved messages of good fortune, piety and fidelity. These rings are very large, with inlaid gems,

55 Spier 1992, 124, Cat. no. 329.

56 Spier 1992, 136, Cat. no. 371.

57 Spier 1992, 104, Cat. no. 250, 255–256.

13). Луксузно прстење сличног типа води порекло из хеленистичке традиције. На основу услова налаза може се датovati у 2–3. век.⁵⁸

Два слично моделована прстена од злата (кат. 35, 36) са пелтама на раменима, имају на глави камен, односно стакло. Прстење ове форме је присутно од краја 1. до средине 3. века.⁵⁹ Слични примерци су познати и с локалитета из окружења.⁶⁰

Примерци с кариком тракастог изгледа чија је карика исте ширине имају касету која обухвата готово целу ширину алке. У касети може да буде гема или стакло у боји. На примерку кат. 36 је стакло зелене боје. Овај тип је присутан од средине 2. до друге половине 3. века.⁶¹

Прстење уске карике полукружног пресека са угластим раменима и плочастом кружном главом, могу да имају урезан натпис (кат. 31) који у овом случају можда означава име власнице, или, евентуално, њеног вољеног. Друга два слична примерка имају неукрашену плочасту главу (кат. 21, 119). Овај облик је присутан током 3–4. века.⁶²

Прстен у облику змије (кат. 33) нађен је у оловном саркофагу детета, заједно са два прстена спојена алком (кат. 24). Други прстен змијоликог облика је од сребра (кат. 119). Припадао је одраслој особи, знатно је масивнији, с прецизним и реалистичним урезима. Специфичан је змијолики прстен од бронзе (кат. 94) који је у облику развученог змијског тела, док је само средишњи део тела змије увијен у облику алке. Вероватно је ношен на средњем прсту, док су друга два краја наткривала ка-

cameos, precious stones or glass paste.

Among the somewhat larger gold pieces from Viminacium there is a finger-ring with its head shaped as an oil-lamp and decorated with coloured glass (Cat. no. 13). Luxurious rings of a similar type originate from the Hellenistic tradition. Although, so far, there are no direct analogies, according to the finding context, it can be dated into the 2nd–3rd century.⁵⁸

Two gold finger-rings modelled in a similar way (Cat. nos. 35, 36) with tetragrams on their shoulders have a stone, actually glass, on each of their heads. Finger-rings of this shape were used from the end of the 1st until the middle of the 3rd century.⁵⁹ Similar examples are also known from the surrounding sites.⁶⁰

Ribbon-shaped examples, with a uniform ribbon width, possess a socket that is almost as wide as the entire ribbon. The socket contains either gems or coloured glass. On the example Cat. no. 36 there is green glass. This type was used from the middle of the 2nd until the second half of the 3rd century.⁶¹

Finger-rings with a narrow ring, angled shoulders and a flat, circular head sometimes possess an inscription (Cat. no. 31). In this case, it possibly indicated the name of its owner or maybe the name of her beloved one. Another two similar examples possess undecorated flat heads (Cat. nos. 21, 119). This type was used in the 3rd and the 4th century.⁶²

A snake-shaped finger-ring (Cat. no. 33) was discovered in a lead sarcophagus of a child, along with two other finger-rings connected with a small ribbon-shaped ring (Cat. no. 24). Another snake-shaped ring (Cat. no. 119) was made of silver. It belonged to an adult person, it is much

58 Прстен је из девастираног гроба с конструкцијом од опека и са осликаним зидовима (хипогеум).

59 Поповић 1992, 10.

60 Ruseva–Slokoska 1991, 172, 187, 193, Cat. nos. 198, 237, 251; Facsády 2009, 91, Type I, Cat. nos. 2, 3.

61 Поповић 1992, 14, кат. 20.

62 Поповић 2001, 20, 107, кат. 3.

58 The ring comes from a devastated grave with brick construction and fresco painted walls (*hypogaeum*).

59 Поповић 1992, 10.

60 Ruseva–Slokoska 1991, 172, 187, 193, Cat. nos. 198, 237, 251; Facsády 2009, 91, Type I, Cat. nos. 2, 3.

61 Поповић 1992, 14, кат. 20.

62 Поповић 2001, 20, 107, кат. 3.

жипрст и домали прст. Змијолико прстење припада отвореном типу са широм алком која је више пута обмотана око прста. Примерци из Виминацијума (кат. 33, 119) украшени су реалистичним урезима који истичу главу и тело змије. Овај мотив како на прстењу, тако и на наруквицама, везује се за хеленистичку традицију која је наставила да живи током римског периода.⁶³

Двоструки прстен (кат. 24) чине две идентичне нарецкане карике, које су повезане мањом тракастом алком украшеном на исти начин. Овакво прстење ношено је на два суседна прста, а постоје и примерци троструког прстења сличног типа. Малобројни примерци су познати у области Рајне и у источним римским провинцијама, где се не јављају пре 135. године н. е. Сматра се да не прелазе период после прве половине 3. века.⁶⁴

Прстење уске тракасте карике са горње стране, украшено сеченим троугластим урезима који формирају цик-цак мотив, познато је са два примерка из Виминацијума, од којих је један од злата (кат. 135), док је други сребрни (кат. 127). Сматра се да овај украс представља једноставнију варијанту прстења украшеног урезивањем која имитирају мотив астрагала. Овај мотив био је омиљен током касноантичког периода.⁶⁵

Прстење масивне карике која се шири у раменима у елипсоидно лежиште, на глави садржи геме (кат. 90, 91, 93) о којима је већ било речи. Једино прстен (кат. 92) сличне карике на елипсоидној равној глави, уместо на камену има на металу урезану представу људске фигуре (божанство?) у стојећем положају.

larger and bears precise and realistic carvings. The snake-shaped finger-ring made of bronze (Cat. no. 94) is rather specific, since it possesses the shape of a stretched snake's body, while only the middle of the body forms a loop. It is likely that it was worn on the middle finger, while the two endings each covered the index finger and the ring finger. Snake-shaped finger-rings belong to the type with open endings and a wider ring, multiply wrapped round one's finger. Pieces from Viminacium (Cat. nos. 33, 119) are decorated with realistic carvings that highlight the snake's head and body. This motif, appearing both on bracelets and finger-rings, can be connected to the Hellenistic tradition that was continued during Roman times.⁶³

The double finger-ring (Cat. no. 24), which consists of two identical hoops decorated with a thick net of diagonal carvings, connected with a smaller ribbon-shaped ring, decorated in the same way. Such rings were worn on neighbouring fingers and there are examples of triple finger-rings of a similar type. Such rings were worn on neighbouring fingers and there are examples of triple finger-rings of a similar type. A small number of finds is known from the Rhine valley and in the eastern Roman provinces, not dated before the year 135. It is also considered that they went out of fashion after the first half of the 3rd century.⁶⁴

Finger-rings with narrow ribbon-shaped rings and decorated with triangular carvings that form a zig-zag motif include two pieces from Viminacium. One of them was made of gold (Cat. no. 135), while the other one was made of silver (Cat. no. 127). This decoration is considered to represent a simplified variant of rings decorated with carvings and imitating the astragalos motif. It was very popular during Late Antiquity.⁶⁵

Finger-rings with large rings that widen in the shoulder part and form an elliptic socket containing gems (Cat. nos. 90, 91, 93) have already been discussed. The only example (Cat. no. 92) of a similar ring with a flat elliptic head has an image

63 Поповић 1992, 15, кат. 21, 22, 64.

64 Riha 1990, 43, Tafel 12, 226.

65 Поповић 2001, 20, 118, кат. 22.

63 Поповић 1992, 15, кат. 21, 22, 64.

64 Riha 1990, 43, Tafel 12, 226.

65 Поповић 2001, 20, 118, кат. 22.

Прстење од бронзе је од дебље или тање жице с плочастом квадратном главом (кат. 126) или изливеном у облику двоструке спирале (кат. 117). Сребрни прстен масивне жице са превученим крајевима на раменима има исти мотив у виду две спирале, али изведене увијањем жице (кат. 120). Мотив спирала у виду волутасто увијене жице је у употреби на накиту (наушнице, наруквице, алке и прстење) још у предримском периоду и задржава се све до 4. века.⁶⁶

Осим од метала, у Виминацијуму је нађен прстен од кости (кат. 99) и један од слоноваче (кат. 100). Прстење од кости је ретко заступљено и углавном је једноставне кружне уже или шире карике без украса.⁶⁷ Коштани примерци сличног изгледа који су нађени ван контекста, нису ни опредељени као прстење, већ се сматра да су део војничког појаса.⁶⁸ Међутим, примерак из Виминацијума је знатно масивнији са профилисаним украсом око карике. Прстен са Понтеса са спољне стране има сличне урезе и датован је у крај 3. и прву половину 4. века.⁶⁹ Три прстена су од стакла црне боје (кат. 26, 30, 79). Два су угластих рамена са благо проширеном хоризонталном, плочастом главом без украса. На примерку кат. 30, на глави истог типа је мање профилисано кружно проширење. Аналогни примерак без украса, али од гагата познат је из Аквинкума.⁷⁰

carved in metal instead of stone. The image represents a standing human figure (deity?).

Bronze finger-rings are made of thicker or thinner wire and have a flat square head (Cat. no. 126) or the head cast in the shape of a double spiral (Cat. no. 117). The silver ring made of thick wire with overlapping endings bears the same motif on its shoulders, designed as double spirals, but made by wrapping wires (Cat. no. 120). In pre-Roman times, the motifs of spirals in the form of volute-shaped wrapped wires were applied on different jewellery items (earrings, bracelets, rings and finger-rings). They remained fashionable until the 4th century.⁶⁶

Besides metal rings, a finger-ring was unearthed in Viminacium that was made of bone (Cat. no. 99) and another one made of ivory (Cat. no. 100). Finger-rings made of bone represent rare finds and they are mostly of a simple circular form and a wider or a narrower ring without decoration.⁶⁷ Bone examples of similar appearance and discovered outside closed contexts were not specified as rings, but they were considered parts of military belt sets.⁶⁸ However, the example from Viminacium is much larger and has a profiled decoration all around the ring. The finger-ring discovered at Pontes has similar carvings on its outer side and is dated into the end of the 3rd and the beginning of the 4th century.⁶⁹ Three finger-rings were made of black glass (Cat. nos. 26, 30, 79). Two of them have angled shoulders and a slightly widened, horizontal flat head without decoration. The example Cat. no. 30 has a head of the same type and a smaller profiled, circular widening upon it. A parallel jet example is known from Aquincum.⁷⁰

66 Поповић 1992, 14, кат. 1, 14, 63, 69.

67 Bíró et al. 2012, 82, Cat. nos. 42, 43; Kovač 2017, T. 74, 942; Deschler-Erb 1998, 376, Cat. nos. 4574-4577, Tafel 61.

68 Hrnčiarik 2017, 86, 88, 121, Pl. V, 114, 115.

69 Petković 1995, 107, kat. 691, T. XLI, 10.

70 Facsády 2009, 92, Cat. no. 12.

66 Поповић 1992, 14, кат. 1, 14, 63, 69.

67 Bíró et al. 2012, 82, Cat. nos. 42, 43; Kovač 2017, T. 74, 942; Deschler-Erb 1998, 376, Cat. nos. 4574-4577, Tafel 61.

68 Hrnčiarik 2017, 86, 88, 121, Pl. V, 114, 115.

69 Petković 1995, 107, kat. 691, T. XLI, 10.

70 Facsády 2009, 92, Cat. no. 12.

Наруквице

Наруквице се деле на две основне групе: затворених и отворених крајева. Каталогски обрађени примерци из Виминацијума су од сребра (кат. 71, 81–83), бронзе (кат. 72–74, 95–98, 101–103; сл. 4), стакла (кат. 89, 104), гагата (кат. 69) и кости (кат. 70, 80).

Наруквице затворених крајева се обично завршавају куком и петљом, попут бронзаног примерка од вишеструко увијене жице (кат. 103). Хронолошки су опредељене у 3. и 4. век.⁷¹ Међу сребрним и бронзаним наруквицама, превучених и намотаних крајева који су увијени око карике (кат. 74, 82, 83, 98), посебно се издваја последња, масивна наруквица ромбоидног пресека. На карници је сачувано пет алки превучених и намотаних крајева са срцоликим привеском.⁷² Примерци наруквица са превученим крајевима хеленистичке су традиције и присутне су заједно са прстењем, наушницама и огрлицама истог типа од раног 1. века па све до краја антике.⁷³

Затвореног типа су и две наруквице од бронзе са профилисаним, рецкастим урезима са горње стране (кат. 73, 97). Типичне су за период 4. века.⁷⁴ Наруквице од стакла црне боје (кат. 89, 104), од којих је прва украшена пастом беле боје, припадају 3–4. веку.⁷⁵ Затвореног типа су и две коштане дечје наруквице тракасте, неукрашене карике (кат. 70, 80). Много чешћи су примерци наруквица сличног облика украшених кружницама.

71 Milovanović 2018, 129, Fig. 32; Facsády 2009, Type V, 106, 107, Cat. nos. 145–159.

72 Milovanović 2018, 132, Fig. 34; РЛГС 2018, 326, кат. 49; Facsády 2009, 105, Type IV, Cat. nos. 139, 140.

73 Ruseva–Slokoska 1991, 64, 153, 156, 161, Cat. nos. 140a, 140b; 150, 151, 166, 167a, 167b.

74 Raičković, Milovanović 2011, Fig. 59.

75 Facsády Annamária 2009, 104, 117–123.

Bracelets

Bracelets are divided into two basic groups: with closed or open endings. The pieces from Viminacium presented in this paper are made of silver (Cat. nos. 71, 81–83), bronze (Cat. nos. 72–74, 95–98, 101–103), glass (Cat. nos. 89, 104), jet (Cat. no. 69) and bone (Cat. nos. 70, 80).

Bracelets with closed endings usually end with a hook and a loop, like the bronze example of multiple wrapped wire (Cat. no. 103). Chronologically, they belong into the 3rd and the 4th century.⁷¹ Among the silver and bronze bracelets with overlapping and wrapped endings (Cat. nos. 74, 82, 83, 98), the last one of them stands out – a large bracelet with a rhombic cross-section. The bracelet bears five rings with overlapping and wound endings, one of them with a heart-shaped pendant.⁷² Bracelets with overlapping endings belong to the Hellenistic tradition and, together



Сл. 4 – Детаљ из гроба Г-232, са наруквицама од бронзе на обе руке, локалитет Пиривој, источна некропола (ДЦВ)

Fig. 4 – Detail from grave G-232, showing bronze bracelets on both hands, site Pirivoj, eastern necropolis (DCV)

71 Milovanović 2018, 129, Fig. 32; Facsády 2009, Type V, 106, 107, Cat. nos. 145–159.

72 Milovanović 2018, 132, Fig. 34; РЛГС 2018, 326, кат. 49; Facsády 2009, 105, Type IV, Cat. nos. 139, 140.

Међу виминацијумским примерцима засада су познати само фрагментарно сачувани делови наруквица овог типа. Аналогни примерци су познати из Аквинкума.⁷⁶

Омиљене наруквице отвореног типа су са крајевима у облику главе змије. У Виминацијуму су познати само примерци од бронзе (95, 96, 101), присутни од 2. до половине 4. века.⁷⁷ Током 4. века, доминирају наруквице са различито профилисаним отвореним крајевима који су задебљани и украшени урезима (кат. 72, 102). Последњи тип је у Аквинкуму присутан и почетком 5. века.⁷⁸ Отвореног типа су и две сребрне наруквице од којих једна има стањене крајеве (кат. 71). Идентична сребрна наруквица нађена је у Бугарској (локалитет Горско Косово из 3. века), док је друга из оставе у Николајеву, изгубљена.⁷⁹ Друга наруквица (кат. 81) је тракастог изгледа са широком кариком. Отворених је равно сечених крајева. Код оба краја на спољним странама су по четири веће кружнице израђене искуцавањем. Засада нам нису познате директне аналогije за овај тип.

Наруквица сегментног типа (кат. 69) састављена је од плочастих перли од гагата које су полукружне на горњој и равне на доњој страни. Две плочице су на бочној, полукружној страни плитко фасетиране, док је једна перла кришкасте форме (мелонен типа). Све су полиране до високог сјаја. Бројни су налази перли идентичног типа како на виминацијумским некрополама, тако и у окружењу. Хронолошки припадају 2–3. веку.⁸⁰

with finger-rings, ear-rings and necklaces of the same type, they were used from the early 1st century until the end of Antiquity.⁷³

Two bronze bracelets with closed endings with profiled, diagonal carvings on the upper sides (Cat. nos. 73, 97) are typical of the period of the 4th century.⁷⁴ Bracelets made of black glass (Cat. nos. 89, 104) belong to the 3rd and the 4th century.⁷⁵ The first one is decorated with white paste. Two closed children's bracelets made of bone are ribbon-shaped and undecorated (Cat. nos. 70, 80). Much more common are bracelets of a similar shape and decorated with circles. From Viminacium there are only fragmented examples of this bracelet type. Parallels are known from Aquincum.⁷⁶

The most popular type of bracelets of the open type were those with endings formed in the shape of snakes' heads. From Viminacium there are only pieces made of bronze (Cat. nos. 95, 96, 101), dated from the 2nd to the middle of the 4th century.⁷⁷ During the 4th century, bracelets with variously profiled open endings, thickened and decorated with carvings were popular (Cat. nos. 72, 102). The last type was worn in Aquincum, also dated to the beginning of the 5th century.⁷⁸ Two silver bracelets, one of which had narrowed endings (Cat. no. 71) also belong to the opened type. An identical silver bracelet was discovered in Bulgaria (the site of Gorsko Kosovo, from the 3rd century), while the other one, originating from the Nikolaevo hoard, was lost.⁷⁹ The second bracelet (Cat. no. 81) is ribbon-shaped and with a wide ring. It has open, straight cut endings. On each ending there are four larger embossed circles on the outer sides. So far, we do not know any direct analogies for this type.

76 Bíró et al. 2012, 81, Cat. nos. 44–53.

77 Milovanović 2018, 131–132, Figs. 35, 37; Facsády 2009, 109–110, Type VII/a, Cat. nos. 177–182.

78 Facsády 2009, 109, Type VI/c, Cat. nos. 173–175.

79 Ruseva–Slokoska 1991, 67, Cat. no. 157a, 157b.

80 Спасић-Ђурић 2011, 9–60; Спасић-Ђурић 2007a, 176, 188–190; Спасић-Ђурић 2007b, 333–337; Микулчић 1975, 96–97; Јовановић 1978, 28.

73 Ruseva–Slokoska 1991, 64, 153, 156, 161, Cat. nos. 140a, 140b, 150, 151, 166, 167a, 167b.

74 Raičković, Milovanović 2011, Fig. 59.

75 Facsády 2009, 104, 117123.

76 Bíró et al. 2012, 81, Cat. nos. 44–53.

77 Milovanović 2018, 131–132, Figs. 35, 37; Facsády 2009, 109–110, Type VII/a, Cat. nos. 177–182.

78 Facsády 2009, 109, Type VI/c, Cat. nos. 173–175.

79 Ruseva–Slokoska 1991, 67, Cat. nos. 157a, 157b.



Сл. 5 – Детаљ из гроба Г-205 са наруквицом коју чине перле од гагата, локалитет Пиривој, источна некропола (ДЦВ)

Fig. 5 – Detail from grave G-205, showing jet beads bracelet, site Pirivoj, eastern necropolis (DCV)

ФИБУЛЕ

Фибула је врста предмета која је имала функцију у облачењу, јер је служила за спајање делова одеће. У употреби су од бронзаног доба, а развој њихових форми наставио се током гвозденог доба. Од различитих облика фибула, насталих током касног гвозденог доба, развиле су се бројне римске форме. Временом поред практичне употребе, фибуле добијају и декоративну улогу и постају украс. Израђивали су се и веома луксузни примерци које су жене носиле у пару. Поједини типови фибула били су намењени војницима, нарочито у 4. веку. Тада у употребу улазе такозване „крстасте” фибуле, које су поред војних лица носили и цивилни чиновници.

Највећи број фибула из наше колекције је направљен од бронзе, од којих су неке позлаћене (кат. 51, 157, 158), а неке орнаментисане емајлом (кат. 48–54). Седам примерака је израђено од сребра (кат. 48–54), од којих

The bracelet of segmented type (Cat. no. 69) consists of semi-spherical jet beads, flat on the inner and rounded on their upper sides. The two beads are shallow faceted on their upper lateral sides, while one of the beads is segmented in the *melonen* type. All of the beads are polished. There are numerous bead finds of identical type, both in the Viminacium cemeteries and in the surrounding area. Chronologically, they belong to the 2nd and the 3rd century.⁸⁰

BROOCHES (Fibulae)

The brooch is a kind of object that was used in dressing, since it was intended to connect different garment parts. They were used ever since the Bronze Age and they continued to develop during the Iron Age. Numerous Roman brooch forms developed from different shapes designed during the Late Iron Age. In time and besides their practical usage, brooches also gained a decorative role and became ornaments. Extremely luxurious pieces were also made, worn in pair as parts of female costume. Specific brooch types were intended for soldiers, especially during the 4th century. In that period, the so-called crossbow brooches were used, worn not only by soldiers, but also by civil officials.

The greatest number of brooches from our collection was made of bronze, some of them gold plated (Cat. nos. 51, 157, 158) and some decorated with enamel (Cat. nos. 48–54). Seven pieces were made of silver (Cat. nos. 48–54) and of that number, three were gold plated (Cat. nos. 148, 149, 152). Very rarely, brooches were also made of bone, like our piece, Cat. no. 140, modelled in the shape of a dove. Pieces made of iron are not represented among the exhibited finds, but they were certainly not rare. With some brooches made of bronze, the spring and the needle were made of iron, certainly to be interpreted as an attempt to strengthen these parts, inclined to breaking due

80 Спасић-Ђурић 2011, 9–60; Спасић-Ђурић 2007а, 176, 188–190; Спасић-Ђурић 2007б, 333–337; Микулчић 1975, 96–97; Jovanović 1978, 28.

су позлатом украшене фибуле кат. 148, 149 и 152. Веома ретко фибуле могу бити израђене и од кости, попут нашег примерка кат. 140 који је моделован у облику голуба. Примерци израђени од гвожђа нису заступљени међу овде представљеним налазима, али свакако нису ретки. Код неких фибула, израђених од бронзе, опруга и игла су направљени од гвожђа, што свакако треба тумачити као покушај ојачавања ових делова који су због функције били склони пуцању. Примерци од злата представљају изузетно ретке налазе и увек упућују на висок имовински и социјални статус власника.

Најстарија овде презентована фибула припада типу Aucissa (кат. 38), који је на територији Виминацијума потврђен само у још два случаја. Ови типови датију је у 1. и почетак 2. века.

Слични Aucissa фибулама су примерци са шарниром (кат. 39, 40), који се датију у 2. и прву половину 3. века. Бројни су на територији Виминацијума, али и на простору читаве Горње Мезије, док се спорадично налазе на територији Доње Мезије и Дакије.⁸¹

Изразито профилисане фибуле црно-морско-подоунавског типа (кат. 41–44) су карактеристичне за подоунавске провинције и из тог разлога налазе се у Дакији, Панонији, Горњој и Доњој Мезији. Такође су налажене на северној обали Црног мора, где су откривени и полуфабрикати.⁸² У Горњој Мезији је нађен највећи број ових фибула, а с територије Виминацијума их потиче преко 70, што индиректно указује на могућност да је радионица у којој су се производиле била управо овде. Овај тип фибула се датије од краја 1. па до средине 3. века.

to their function. Pieces made of gold represent extremely rare finds and they always indicate the high financial and social status of their owner.

The oldest brooch presented here belongs to the Aucissa type (Cat. no. 38). It is dated into the 1st and the beginning of the 2nd century. In the territory of Viminacium, only three such pieces have been discovered.

Brooches with a hinge are similar to the Aucissa type (Cat. nos. 39, 40), dated into the 2nd and the first half of the 3rd century. They are numerous in the territory of Viminacium, but also in the entire province of Upper Moesia. In the territory of Lower Moesia and Dacia they were discovered only sporadically.⁸¹

Highly profiled brooches of the Pontic-Danubian type (Cat. nos. 41–44) are typical of the provinces of the Danube Valley and are frequently encountered in Dacia, Pannonia, and Upper and Lower Moesia. They were also discovered on the northern Black Sea coast, where semi-products were also unearthed.⁸² The largest number of these brooches was discovered in Upper Moesia, and from Viminacium alone, 70 examples are known. This indirectly points to the possibility that the workshop they were produced in was situated exactly here. This brooch type is dated from the end of the 1st to the middle of the 3rd century.

Of the three exhibited highly profiled brooches (Cat. nos. 45–47), Cat. no. 45 has a crossbar, while there is no such part on the other two pieces. Brooches of this form are classified as type 13 (variants B and D) by S. Petković.⁸³ The area of origin of the brooches with a crossbar includes Noricum and Pannonia, and exactly there, during the 1st century, the oldest variants were produced. According to the semi-products discovered in Siscia, it can be concluded that this city was one of the production and distribution centres for this brooch type. Another fact speaking in favour of this statement is that a total of 440

81 Реџић 2007, 15.

82 Амброз 1966, 40, Т. 8/1–8, 10, 11.

81 Реџић 2007, 15.

82 Амброз 1966, 40, Т. 8/1–8, 10, 11.

83 Петковић 2010, 77.

Од три изложене изразито профилисане фибуле (кат. 45–47), предмет кат. 45 има потпорну греду, док је код друга два она изостављена. Примерке ове врсте је С. Петковић определила у свој тип 13 (варијанта Б и Д).⁸³ Ужа постојбина фибула с потпорном гредом је област Норика и Паноније и управо на овим просторима настају најстарије варијанте током 1. века. На основу полуфабриката, пронађених у Сисцији, може се закључити да је овај град био један од центара производње и дистрибуције ових фибула. Друга чињеница која говори у прилог овој тврдњи је број од чак 440 пронађених фибула овог типа с подручја данашњег Сиска.⁸⁴ Поред Сисције, потврђени су производни центри ових фибула и у дакијским градовима Поролисум, Напока и Мициа.⁸⁵ Изразито профилисане фибуле с потпорном гредом се датују у 1. и прву половину 2. века. Највећи број примерака без потпорне греде нађен је на дунавском лимесу и произвођен је у градовима Бригецио, Поролисум, Напока и Мициа током 1. и 2. а вероватно и до средине 3. века.⁸⁶

Фибуле различитих облика са шарнир-механизмом украшене емајлом (кат. 48–52) С. Петковић је определила у свој тип 12 (варијанта Б и Ц) и датује их у 2. и прву трећину 3. века. Налази ове врсте чести су у Галији, долини Рајне и Панонији, а нису ретки ни изван граница римског царства, где представљају омиљени римски тип фибула међу Германима и Сарматима. На територији Горње Мезије приметна је њихова концентрација уз лимес.⁸⁷ Плочасте дискоидне фибуле украшене тутулусом или емајлом (кат. 53–54) С. Петковић је определила у свој тип 21 (варијанта А и

finds of this brooch type comes from the territory of present-day Sisak.⁸⁴ Besides Siscia, confirmed production centres of these brooches were situated in the Dacian cities of Porolissum, Napoca and Micia.⁸⁵ Highly profiled brooches with a hinge are dated into the 1st and the first half of the 2nd century. The greatest number of pieces without a hinge was discovered on the Danubian Limes and they were produced in the cities of Brigetio, Porolissum, Napoca and Micia during the 1st and the 2nd century, most likely also until the middle of the 3rd century.⁸⁶

Brooches of different shapes with a hinge mechanism and decorated with enamel (Cat. nos. 48–52) were categorised as type 12 (variants B and C) by S. Petković, dated into the 2nd and the first third of the 3rd century. Finds of this type are frequent in Gaul, in the Rhine Valley and in Pannonia and they are also rather frequent outside the borders of the Roman Empire, being the most popular Roman brooch type among the Germans and the Sarmatians. In the territory of Upper Moesia, they are mostly concentrated along the Limes.⁸⁷

Circular plate-shaped brooches decorated with *tutuli* or enamel (Cat. nos. 53, 54) are classified as type 21 (variants A and C) by S. Petković.⁸⁸ Just like the brooches with enamel, they were also produced in Gaul, the Rhine Valley and in Pannonia and spread throughout the Empire and outside its borders during the 2nd and the 3rd century.

Plate-shaped brooches decorated with piercing (Cat. nos. 55–60) are considered to represent a continuation of the Celtic artistic tradition.⁸⁹ The usage of a trumpet-like motif on examples (Cat. nos. 58–60) also points to a Celtic influence. They are encountered on brooches and belt set parts from the second half of the 2nd until the middle of the 3rd century. Cat. no. 55 fits into this

83 Петковић 2010, 77.

84 Кошчевић 1975, 55–56.

85 Сосић 2004, 35–36.

86 Сосић 2004, 66–67.

87 Петковић 2010, 72.

84 Кошчевић 1975, 55–56.

85 Сосић 2004, 35–36.

86 Сосић 2004, 66–67.

87 Петковић 2010, 72.

88 Петковић 2010, 164–189.

89 Böhme 1972, 44.

Ц).⁸⁸ Попут претходних фибула са емајлом и оне настају у Галији, долини Рајне и Панонији, одакле се шире по остатку Царства као и изван њега током 2. и 3. века.

Плочасте фибуле рађене техником проламања (кат. 55–60) сматрају се продужетком келтске уметничке традиције.⁸⁹ На келтски утицај указује и употреба мотива у облику труба на примерцима (кат. 58–60), који се срећу на фибулама и деловима појасних гарнитуре од друге половине 2. па до средине 3. века. У овакав хронолошки оквир уклапа се и примерак кат. 55 који је нађен у укопу заједно с више новчића Гордијана III. Поред мотива војних труба, фибуле овог типа могу бити моделоване у облику пелти (кат. 55) или ретко у облику прочеља тетрастилног храма (кат. 57). Такве фибуле се најчешће налазе дуж рајнског, дунавског и дакијског лимеса, док се у унутрашњости ређе срећу.

Коленасте фибуле су заступљене са три различита примерка, од којих се први закопчава шарнир-механизмом (кат. 61), други помоћу опруге у чаури (кат. 62), док трећи има опругу која је фиксирана на полукружну потпорну греду (кат. 63). Коленасте фибуле са шарниром су карактеристичне за источне провинције, а нарочито за Горњу Мезију где представљају најбројнији тип коленастих фибула. Због бројности ових фибула у Горњој Мезији треба претпоставити постојање производног центра на њеном тлу, који се можда налазио баш у Виминацијуму. Поред Горње Мезије, фибуле овог типа се јављају у Дакији и Доњој Мезији. Почетак њихове употребе, према налазима из гробова, пада у средину 2. века, а из моде излазе током треће четвртине 3. века. Наиме, најмлађа фибула овог типа, поуздано датована новцима Емилијана и Галијена,

88 Петковић 2010, 164–189.

89 Böhme 1972, 44.

chronological framework, since it was discovered in a pit together with several coins of Gordian III. Besides the motif of military trumpets, brooches of this type can be modelled in kidney-shapes (Cat. no. 55) or rarely also in the shape of a tetra-style temple façade (Cat. no. 57). These brooches are most frequently encountered along the Rhine, Danube and Dacian Limes, while they are less frequent inland.

Knee-shaped brooches are represented with three different pieces, the first of which was closed with a hinge mechanism (Cat. no. 61), the second with a spring in a tube (Cat. no. 62), while the third one has a spring holder that relies on a semi-circular transversal supporting beam (Cat. no. 63). Knee-shaped brooches with a hinge are typical of the eastern provinces, especially Upper Moesia, where they represent the most numerous type of knee-shaped brooches. Owing to their great numbers in Upper Moesia, it should be presumed that their production possibly took place exactly in Viminacium. Besides Upper Moesia, brooches of this type are also rather frequent in Dacia and Lower Moesia. According to finds from funerary contexts, they were used from the middle of the 2nd century and went out of fashion during the third quarter of the 3rd century. Actually, the youngest brooch of this type, reliably dated by coinages of Aemilianus and Gallienus, was discovered in grave G-1006 on the site of Pećine.⁹⁰ Brooches with a spring in a tube were widely spread along the Rhine and the Danube Limes, Britannia, Syria and in North Africa, and are dated into the second half of the 2nd and the first half of the 3rd century. In Serbia, along with the find Cat. no. 62, a total of only eight pieces was unearthed, of which five were in Viminacium.⁹¹ Just like all the other previously published brooches of this type from Viminacium, the piece with a semi-circular transversal supporting beam, decorated with zig-zag lines along its edges, possesses a spring with a front chord, typical of Pannonia, Noricum, Da-

90 Реџић 2007, 78.

91 Петковић 2010, 132.

нађена је у гробу Г-1006 на локалитету Пећине.⁹⁰ Фибуле са опругом у чаури су распрострањене на дунавском и рајнском лимесу, Британији, Сирији и северној Африци, а датују се у другу половину 2. и прву половину 3. века. У Србији је заједно с налазом кат. 62 укупно нађено само осам примерака, од тога пет на Виминацијуму.⁹¹ Примерак с полукружном потпорном гредом, која је по ободу украшена цик-цак урезима, као и све раније публиковане фибуле ове врсте с Виминацијума, има опругу са спољашњом тетивом што је карактеристично за Панонију, Норик, Дакију, Горњу и Доњу Мезију.⁹² Насупрот овоме унутрашња тетива је карактеристична за Рецију, Германију и Британију.⁹³ Ова особеност, везана за положај тетиве код примерака нађених у горе поменутих провинцијама Царства, појављује се и код других типова фибула са опругом. У градовима поменутих провинција као што су Бригецио, Флавиа Солва, Сисциа и Напока, откривени су полуфабрикати модели и калупи за производњу коленастих фибула са опругом. Налазе ових фибула на Виминацијуму треба датovati у другу половину 2. и прву половину 3. века.

Фибуле са спирално савијеним луком (кат. 64, 65) су на територији Виминацијума заступљене са укупно шест примерака. Д. Бојовић сврстао је овај тип фибула у варијанту 17 у оквиру своје поделе коленастих фибула са шарниром.⁹⁴ С. Петковић је ове фибуле определила у свој тип 20 датујући их у период од друге половине 2. до краја 3. или почетка 4. века.⁹⁵ Матично подручје ових фибула пред-

cia, Upper and Lower Moesia.⁹² Contrary to this, the inner chord is typical of Raetia, Germania and Britannia.⁹³ This specific feature, connected to the chord position of the pieces discovered in the imperial provinces mentioned above, also comes with other brooch types with a hinge. In cities of these provinces, like Brigetio, Flavia Solva, Siscia and Napoca, semi-products were discovered, both models and moulds for the production of knee-shaped brooches with a hinge. Finds of such brooches from Viminacium should be dated into the second half of the 2nd and the first half of the 3rd century.

In the territory of Viminacium, six examples of brooches with a spirally twisted bow (Cat. nos. 64, 65) were unearthed. D. Bojović classified this brooch type as variant 17 of his division of knee-shaped brooches with a hinge.⁹⁴ S. Petković classified them into her type 20 and dated them into the time frame from the second half of the 2nd century until the end of the 3rd or the beginning of the 4th century.⁹⁵ The basic area of these brooches are the Danubian provinces. According to previous finds from Viminacium, we consider this type to be dated into the time span from the second half of the 2nd until the end of the second third of the 3rd century.⁹⁶ Such a dating is also confirmed with Cat. no. 65, which was discovered in a pit of large dimensions along with coins of Faustina the Elder, Marcus Aurelius and Hadrian.

The brooches presented here, modelled in the shape of a swastika (Cat. nos. 66–68), can be divided into two variants: the first is of a standardised appearance without additional decoration (Cat. nos. 66, 67), while the second has endings shaped as horses' heads (Cat. no. 68). The first variant comes more frequently from the bordering provinces along the Rhine and the Danube, while they represent somewhat rarer finds along the

90 Рецић 2007, 78.

91 Петковић 2010, 132.

92 Рецић 2007, 33.

93 Вöһме 1972, 19–20.

94 Бојовић 1983, 61.

95 Петковић 2010, 156–158.

92 Рецић 2007, 33.

93 Вöһме 1972, 19–20.

94 Бојовић 1983, 61.

95 Петковић 2010, 156–158.

96 Рецић, Јовичић 2010, 51.

стављају подунавске провинције. На основу ранијих налаза из Виминацијума сматрамо да овај тип фибула можемо датovati у период од друге половине 2. до краја друге трећине 3. века.⁹⁶ Овакво датовање потврђује и примерак кат. 65 који је откривен у укопу већих димензија заједно с новцем Фаустине Старије, Марка Аурелија и Хадријана.

Овде презентоване фибуле, моделоване у облику свастике (кат. 66–68), можемо поделити у две варијанте, од којих је прва стандардног изгледа без додатних декорација (кат. 66, 67), док друга има краке који се завршавају коњским главама (кат. 68). Прва варијанта најчешће се јавља у пограничним провинцијама дуж Рајне и Дунава, док су нешто ређе на лимесу у Холандији и Британији. Примерци ове врсте датују се у период од друге трећине 2. до средине 3. века. Фибуле у виду свастике с коњским протомима настају под утицајем сарматских племена током 3. века и карактеристичне су за источне провинције царства.⁹⁷

Зооморфне фибуле (кат. 136–140) могу имати плочасто или пластично моделовано тело у облику разних животиња. Иако су фибуле у облику орла с раширеним крилима (кат. 136) присутне на простору Србије и то у Доњој Панонији, Сингидунуму и Медијани, њихова матична подручја су Галија, Рајнски лимес, Панонија, Британија и Сирија, где се појављују од средине 2. века.⁹⁸ Примерак с Виминацијума се према условима налаза датује у 3. век. Фибуле са луком у облику пса су у Србији веома ретке и поред нашег примерка (кат. 137) познат је још само један налаз с локалитета Ушће који се датује у 2–3. век. Нешто чешће се налазе у Далмацији, Панонији и Доњој Мезији.⁹⁹ Коленасте фибуле с телом у

Limes in Holland and in Britannia. Examples of this type are dated into the period from the second third of the 2nd until the middle of the 3rd century. During the 3rd century, swastika-shaped brooches with horses' protomes were designed under the influence of the Sarmatian tribes and they are typical of the eastern provinces of the Empire.⁹⁷

Zoomorphic brooches (Cat. nos. 136–140) can have a flat-shaped or plastically modelled body in the form of different animals. Although brooches in the shape of an eagle with spread wings (Cat. no. 136) are encountered in Serbia, in Lower Pannonia, Singidunum and Mediana, their basic territories are Gaul, the Rhine Limes, Pannonia, Britannia and Syria, where they are encountered from the middle of the 2nd century.⁹⁸ According to its finding context, the example from Viminacium is dated into the 3rd century. Brooches with their bodies shaped as dogs are very rare in Serbia and besides our example (Cat. no. 137) there is just one more known from the site of Ušće, dated into the 2nd and the 3rd century. They are somewhat more frequent in Dalmatia, Pannonia and Lower Moesia.⁹⁹ Knee-shaped brooches in the shape of dolphins were discovered in the Morava Valley, as well as on the sites of Ritopek and Ušće, while there are five similar pieces documented in Dacia.¹⁰⁰ The Viminacium example, Cat. no. 138, was discovered at the site of Rit, in the grave of a cremated deceased, G1-6, along with a coin that can be dated into the 2nd and the first half of the 3rd century. Bronze brooches in the shape of a dove were widespread throughout the Empire, while in Serbia they are most frequently encountered along the Danubian Limes. The bone example, Cat. no. 140, is almost identical to a piece discovered in the Viminacium necropolis of Pećine, in the cremated grave G1-27, chronologically determined into the 2nd century.¹⁰¹ In Christiani-

96 Реџић, Јовичић 2010, 51.

97 Петковић 2010, 185–187.

98 Петковић 2010, 204.

99 Петковић 2010, 206.

97 Петковић 2010, 185–187.

98 Петковић 2010, 204.

99 Петковић 2010, 206.

100 Петковић 2010, 206–207.

101 Реџић 2007, 53, Т. XXIV-275.

облику делфина налажене су у области Поморавља, као и на локалитетима Ритопек и Ушће, док је пет сличних налаза документовано у Дакији.¹⁰⁰ Виминацијумски примерак кат. 138, нађен је на локалитету Рит у гробу кремираног покојника Г1-6 заједно с новцем који се оквирно датује у 2. и прву половину 3. века. Бронзане фибуле с телом у облику голуба распрострањене су широм римског царства, а у Србији се најчешће налазе на дунавском лимесу. Коштани примерак кат. 140 је готово идентичан примерку нађеном на виминацијумској некрополи Пећине у гробу кремираног покојника Г1-27, који је временски опредељен у 2. век.¹⁰¹ У хришћанству голуб је симбол душе или Светог духа, па стога можда треба претпоставити да су овако моделоване фибуле ношене од стране припадника ове вероисповести. Тело фибуле кат. 139 у ранијим радовима је тумачено као тело рибе или делфина.¹⁰² Након њеног детаљног чишћења примећено је да се испред уста животиње налази задебљање са урезима које можда представља темени део људске главе с косом. Ако би прихватили овакво тумачење онда се намеће закључак да фибула представља старо-заветну сцену пророка Јоне који се налази у устима кита, што као и у претходном случају, индиректно указује на религијску припадност власника. Фибула је нађена у делу локалитета Пиривој где доминирају налази 3. и 4. века.

Фибула кат. 141, представља уникатан налаз који нема аналогија. Ради се о примерку моделованом у облику ножа закривљеног сечива и профилисане дршке, стога нећемо погрешити ако га одредимо као дачку сику. Позната су нам два примерка фибула моделованих у облику ножева која су део приватне

ty, a dove is regarded as a symbol of the ghost of the Holy Spirit and this is why it should possibly be presumed that brooches modelled in such a manner were worn by members of the Christian community. In earlier publications, the body of brooch Cat. no. 139 was interpreted as a fish or a dolphin.¹⁰² After it had been cleaned to reveal its detail, it was noticed that in front of the animal's mouth there is a thickening with carvings, possibly representing the back of a human head with hair. If we would accept this interpretation, the conclusion is imposed that the brooch represents a scene of the prophet Jonah from the Old Testament, who was swallowed by a whale. Just as in the previous case, this would indirectly point to the religious beliefs of the owner. The brooch was discovered in the part of the Pirivoj site in which finds from the 3rd and the 4th century represent the most numerous groups.

The brooch Cat. no. 141 represents a unique find, without analogies. It is a piece modelled as a knife with a curved blade and a profiled handle, and this is why we would not be wrong if classifying it as a Dacian sica. Two examples are known of brooches modelled in the shape of knives, both of them from a private collection from Regensburg,¹⁰³ but they are typologically very different from our example.

Partial analogies for this brooch can be found among belt set decorative plates, classified as type XXII, variant 4. All of the plates from this variant originating from Viminacium, Singidunum and Pincum, are very reminiscent of our brooch, but contrary to it, they do not possess a hinge with a needle, but were fastened onto the base with two studs.¹⁰⁴ Outside Serbia, a decorative plate of this shape was unearthed in Carnuntum.¹⁰⁵ Regarding the fact that in three cases, plates of this shape from Viminacium and Pincum

100 Петковић 2010, 206–207.

101 Реџић 2007, 53, Т. XXIV-275.

102 Реџић 2007, 52–54, Т. XXV-280; Петковић 2010, 206, кат.1087, XXXVI-11.

102 Реџић 2007, 52–54, Т. XXV-280; Петковић 2010, 206, кат. 1087, XXXVI-11.

103 Berger 2002, 111–112, Abb. 112–113.

104 Реџић 2013, 40–41, 280, кат. 18, 703–706.

105 Humer 200, 181.

збирке из Регенсбурга,¹⁰³ али се они типолошки знатно разликују од нашег примерка.

Делимичне аналогije овој фибули постоје међу оковима појасних гарнитура које су опредељене у тип XXII, варијанта 4. Сви окови ове варијанте, који потичу с Виминацијума, Сингидунума и Пинкума, неодољиво подсећају на нашу фибулу, али за разлику од ње немају шарнир са иглом већ су на подлогу фиксирани помоћу две нитне.¹⁰⁴ Ван Србије, оков оваквог облика откривен је у Карнунтуму.¹⁰⁵ Имајући у виду да су окови овог облика у Виминацијуму и Пинкуму у три наврата нађени у гробовима кремираних покојника,¹⁰⁶ одмах пада у очи чињеница да су у сва три случаја окови нађени у пару, као и то да су у свим гробовима нађени и ножеви или бар окови каније ножа, као што је случај с гробом из Пинкума. Важно је поменути да су два гроба с Виминацијума садржала и појасне гарнитуре које се могу датовати у другу половину 2. и евентуално у прву половину 3. века, док у случају гроба из Пинкума нема документације са ископавања. Од два сачувана ножа с Виминацијума један има право, симетрично сечиво у облику бодежа, док други, фрагментовани, има делимично закривљен облик сечива тако да се можда ради о сика ножу. На основу ових података треба рећи, да поред претпоставке да се ради о оковима појасне гарнитуре, не можемо одбацити могућност да се можда ради о окову каније ножа. Основе за датовање ове врсте окова можемо наћи у чињеницама да су у виминацијумским гробовима нађене две појасне гарнитуре које се

were discovered in cremated graves,¹⁰⁶ it can immediately be noticed that in all of the cases, such plates were discovered in pairs, but also that in all of those graves, knives, or at least a knife scabbard, were discovered, as was the case in Pincum. It is important to mention that the two graves from Viminacium also contained belt sets that can be dated into the second half of the 2nd or possibly the first half of the 3rd century, while there is no field documentation for the grave from Pincum. Of the two preserved knives from Viminacium, one has a straight, symmetrical blade in the shape of a dagger, while the other, fragmented, one has a slightly curved blade, thus regarded as a possible sica knife. According to the data and besides the presumption that one is here dealing with belt set decorative plates, one should not discard the possibility that these are maybe decorative plates of a knife scabbard. The basis for dating this kind of plate can be found in the fact that in the Viminacium graves, two belt sets have been unearthed that can be dated into the second half of the 2nd and possibly the first half of the 3rd century. Along with one of these belt sets, a coin of Antoninus Pius was also discovered.¹⁰⁷

A sica knife or a dagger has a curved blade with a fuller on the inner, concave side and is most likely of Thracian origin. The Dacians adopted it in the 2nd century BCE and it remained in use all the way until the Roman conquest, becoming a sort of Dacian national symbol. On Trajan's Column it can be seen that some of the Dacian warriors were armed with a sica. Among others, after being defeated by the Romans, the Dacian king Decebalus committed suicide using a sica.¹⁰⁸ Although the use of sicas after the defeat by the Romans was not confirmed, their symbolic value can be seen

103 Berger 2002, 111–112, Abb. 112–113.

104 Реџић 2013, 40–41, 280, кат. 18, 703–706.

105 Humer 200, 181.

106 Реџић 2013, 40–41, 280–281; кат. 18, нађен је у Виминацијуму, на локалитету Више гробаља, Г1-1361; кат. 703, нађен је у Пинкуму, нема података са ископавања; кат. 705, нађен је у Виминацијуму, на локалитету Пећине, Г1-384;

106 Реџић 2013, 40–41, 280–281; Cat. no. 18 was discovered in Viminacium, at the site of Više Grobalja, G1-1361; Cat. no. 703 was discovered in Pincum and there is no data from field documentation; Cat. no. 705 was discovered in Viminacium, at the site of Pećine, G1-384;

107 Реџић 2013, 280.

108 Ristoiu 2007, 67–70.

могу датовати у другу половину 2. и евентуално у прву половину 3. века. Заједно с једном од ових појасних гарнитуре нађен је и новац Антонина Пија.¹⁰⁷

Сика нож или бодез има закривљено сечиво са резом са унутрашње конкавне стране и највероватније је трачког порекла. Међу Дачане стиже у 2. веку пре н. е. где остаје у употреби све до римског освајања, постајући на неки начин симбол овог народа. На Трајановом стубу можемо видети да су поједини дачки ратници наоружани сиком, којом између осталог и краљ Децебал извршава самоубиство после пораза од Римљана.¹⁰⁸ Колика је симболичка вредност овог ножа, чија употреба после пораза од Римљана није потврђена, види се на новцу с реверсном легендом PROVINCIA DACIA на коме персонификација Дакије – која стоји између орла и лава, симбола V и XIII легије – у десној руци држи сикку. Стога нема сумње да је нашу фибулу у облику сике – која је за Дачане била више од оружја, нека врста националног атрибута – носио неко ко је желео да нагласи своју етничку припадност.

Матично подручје фибула са луком у облику сидра (кат. 142–144) су провинције Горња Мезија, Дакија и Доња Панонија, док се спорадични налази јављају у Далмацији, Горњој Панонији и Доњој Мезији. Ове фибуле носиле су жене и то најчешће у пару, а биле су повезане ланцима о које су били окачени привесци у облику листа бршљана. Овај тип фибула датује се у 2. и прву половину 3. века.¹⁰⁹

Фибуле са луком у облику виљушке са опругом у чаури (кат. 145) нису до сада потврђене на територији Горње Мезије. Њихово матично подручје, на коме су оне коришћене

on coins with the reverse inscription PROVINCIA DACIA, on which the personification of Dacia – standing between an eagle and a lion, symbols of the legions V and XIII – holds a sica in her right hand. This is why there is no doubt that our sica-shaped brooch – representing more than a weapon for the Dacians, actually a kind of national attribute – was worn by someone who wished to underline his/her national identity.

The original area of the brooches with an anchor-shaped bow (Cat. nos. 142–144) includes the provinces of Upper Moesia, Dacia and Lower Pannonia, while occasional finds also come from Dalmatia, Upper Pannonia and Lower Moesia. These brooches were worn by women, mostly in pairs, and they were connected with chains with ivy-leaf shaped pendants hung upon them. This brooch type is dated into the 2nd and the first half of the 3rd century.¹⁰⁹

So far, the brooches with a fork-like bow and a hinge within a tube (Cat. no. 145) have not been confirmed in the territory of Upper Moesia. Their basic territory, in which they were used at the end of the 2nd and at the beginning of the 3rd century, includes the area from Britannia to the Rhine Limes, Lauriacum, Sicily and Dura Europos and this is why our example represents an import from one of these parts of the Empire.¹¹⁰ Similar brooches, but with a hinge in a cylindrical head (Cat. no. 146) are typical of Lower Pannonia, Upper Moesia and Dacia. Chronologically, they were worn from the end of the 2nd until the middle of the 3rd century.

Although ring-shaped brooches (Cat. no. 147) were discovered along the Rhine Limes, in Raetia, Noricum, Dacia and Upper Moesia, they are most typical of Pannonia. According to the large number of excavated pieces and two semi-products from Savaria, a workshop in which they were produced should be located there.¹¹¹ Similar finds from Maribor and Ptuj are dated

107 Рецић 2013, 280.

108 Ristoiu 2007, 67–70.

109 Рецић 2007, 22.

109 Рецић 2007, 22.

110 Петковић 2010, 254.

111 Петковић 2010, 224.

крајем 2. и почетком 3. века, је простор од Британије до рајнског лимеса, Лауријакум, Сицилија, Дура Еуропос, тако да наш примерак представља увоз из неког од ових крајева Царства.¹¹⁰ Сличне фибуле, али са шарниром у цилиндричној глави (кат. 146) су особеност Доње Паноније, Горње Мезије и Дакије, а хронолошки распон њиховог коришћења протеже се од краја 2. до средине 3. века.

Иако су прстенасте фибуле (кат. 147) налажене на рајнском лимесу, те у Рецији, Норик, Дакији, Горњој Мезији, карактеристичне су пре свега за Панонију, где на основу великог броја нађених примерака и два полупроизвода из Саварије треба локализовати радионице за њихову израду.¹¹¹ М. Сагадин сличне налазе из Марибора и Птуја датује у 3. и прву половину 4. века,¹¹² док И. Радман-Ливаја копче овог облика датује у 3. и почетак 4. века.¹¹³ Такво датовање подржава и примерак из Виминацијума (кат. 147.) нађен у слоју с новцем Максимијана и с више комада новца Аурелијана и Проба. Исто је и с фибулом која је нађена у гробу поред појасне гарнитуре са прстенастом копчом и дугмадима, а излази из употребе крајем друге трећине III века.¹¹⁴

Такозване „Т” фибуле са шарниром (кат. 148–153) углавном су налажене дуж лимеса почевши од германског и рецијског, преко дунавског, па све до лимеса на Еуфрату, што наводи на закључак да су их носили војници. У утврђењима Салбург и Цугмантел нађено је 126 примерака овог типа.¹¹⁵ Д. Попеску наводи налазе ових фибула на територији Дакије.¹¹⁶ Велики број „Т” фибула са шарниром нађе-

into the 3rd and the first half of the 4th century by M. Sagadin,¹¹² while I. Radman-Livaja dates them into the 3rd and at the beginning of the 4th century.¹¹³ Such a dating is also supported by the example from Viminacium (Cat. no. 147.), discovered in a layer together with a coin of Maximianus and several coins of Aurelianus and Probus. The same can be said about a brooch discovered in a grave, next to a belt set with a ring-shaped buckle and buttons that went out of fashion at the end of the second third of the 3rd century.¹¹⁴

The so-called T-shaped brooches with a hinge (Cat. nos. 148–153) were mostly discovered along the Limes, starting with the Germanic and the Raetian, over the Danubian Limes and all the way to the Euphrates Limes, indicating that they were worn by soldiers. In the forts of Salzburg and Zugmantel, 126 pieces of this type were excavated.¹¹⁵ D. Popescu listed finds of this brooch type in the territory of Dacia.¹¹⁶ A large number of T-shaped brooches with a hinge was discovered in Dura Europos and they are assumed to be connected with the dislocation of military units during the time of Septimius Severus.¹¹⁷ Brooches of this type represent frequent finds in the territory of Upper Moesia. Among the examples presented here, Cat. no. 153 was made in a special way, since its head was modelled in the shape of Neptune's trident. This piece is unique in Serbia due to the fact that it is closed with a hinge and not a spring, like all of the other pieces. Brooches with their heads modelled as Neptune's trident are considered to have been worn by members of the navy. Although this brooch type is dated to the period from the end of the 2nd until the beginning of the 4th century by D. Bojović,¹¹⁸ we consider that, based on the examples from Viminacium published so far, we can limit this dating to the 3rd century only. Such

110 Петковић 2010, 254.

111 Петковић 2010, 224.

112 Sagadin 1979, 308, 321.

113 Radman-Livaja 2004, 95.

114 Реџић 2013, 115, кат. 199, 201.

115 Böhme 1972, 22–23.

116 Popescu 1945, 494–498, Abb.6, 59–67, Abb. 7, 70–72.

112 Sagadin 1979, 308, 321.

113 Radman-Livaja 2004, 95.

114 Реџић 2013, 115, кат. 199, 201.

115 Böhme 1972, 22–23.

116 Popescu 1945, 494–498, Abb.6, 59–67, Abb. 7, 70–72.

117 Jobst 1975, 87.

118 Бојовић 1983, 78.

них у Дура Еуроπος се доводи у везу са дислокацијом војних јединица у време Септимија Севера.¹¹⁷ Фибуле овог типа се често налазе на територији Горње Мезије. Од овде презентованих примерака израдом се издваја фибула кат. 153 чија је глава моделована у облику Нептуновог трозупца. Поменути налаз је јединствен у Србији због чињенице да се закопчава шарниром, а не опругом као сви остали. Сматра се да су фибуле с главом у облику Нептуновог трозупца ношене од стране припадника морнарице. Иако Д. Бојовић овај тип фибула датује у период од краја 2. до почетка 4. века,¹¹⁸ сматрамо да се, на основу до сада публикованих налаза с простора Виминацијума, ово датовање може временски редуковати на период 3. века. Овакво датовање подржава и наш примерак кат. 151 који је нађен у саркофагу заједно са четири новчића, од којих се два оквирно датују у 3. век, а два су искована средином 3. века у виминацијумској ковници, од којих један за време владавине Филипа I.

За двочлане фибуле са посувраћеном стопом (кат. 154) А. К. Амброз сматра да су настале на територији југоисточног Балтика и на доњој Висли, одакле их Готи крајем 2. и почетком 3. века доносе на територију коју захвата култура Черњахов-Синтана-де-Муреш.¹¹⁹ Д. Богдан и С. Коциш их датују у 3. век и наводе да је велики број ових фибула нађен на територији Дакије коју сматрају простором на коме су произвођене и даље дистрибуиране у околне провинције.¹²⁰ Овај тип фибула је веома заступљен на територији римске провинције Горње Мезије, а такође и на простору околних провинција (Дакија, Доња Мезија) и у зависности од варијанте датују се у другу половину 3. и 4. века. Слични примерци нађе-

a dating is also supported with our example Cat. no. 151, discovered in a sarcophagus together with four coins. Two of them are roughly dated into the 3rd century, while the other two were minted in the middle of the 3rd century in the Viminacium mint, one of them chronologically belonging to the reign of Philippus I.

A. K. Ambroz considers the two-segmented brooches with upturned foot (Cat. no. 154) to originate from the territory of the south-eastern Baltics and in the lower Vistula Valley, brought to the territory of the Chernyakhov- Sântana de Mureş culture by the Goths at the end of the 2nd and at the beginning of the 3rd century.¹¹⁹ D. Bogdan and S. Cociş date them into the 3rd century and point out that a large number of these brooches was discovered in the territory of Dacia, considered to represent the area in which they were produced and distributed further into the neighbouring provinces.¹²⁰ This brooch type is numerous represented in the territory of the Roman province Upper Moesia, but also in the neighbouring provinces (Dacia, Lower Moesia). Depending on the variant, they are dated into the second half of the 3rd or the 4th century. Similar examples discovered during earlier excavations at the site of Pećine are dated with coin finds from the second half of the 3rd century,¹²¹ while the brooch presented here originates from the site of Nad Klepečkom, on which there are no finds younger than the middle of the 3rd century.

By their number, crossbow-shaped brooches (Cat. nos. 155–158) represent the most numerous type at Viminacium, but they were also rather numerous in the territory of the entire Empire. Besides belt sets, crossbow-shaped brooches represent obligatory parts of military uniforms.¹²² At the end of the 3rd and the beginning of the 4th century, this type developed from the T-shaped brooches with a hinge. Typologically, Cat. nos. 155 and 156 can be classified as variant 3 of the cross-

117 Jobst 1975, 87.

118 Бојовић 1983, 78.

119 Амброз 1966, 94.

120 Bogdan, Cociş 2006, 223–224.

119 Амброз 1966, 94.

120 Bogdan, Cociş 2006, 223–224.

121 Реџић 2007, 56.

122 Васић 2001, 195.

ни током ранијих ископавања на локалитету Пећине датовани су новцем друге половине 3. века,¹²¹ док овде презентована фибула потиче с локалитета Над Клепечком, на коме нису откривени налази млађи од средине 3. века.

Крстасте фибуле (кат. 155–158) представљају бројчано најзаступљенији тип на локалитету Виминацијум, а такође су веома присутне широм Римског царства. Крстаста фибула, поред појаса, представља обавезан део војне униформе, као и ношње цивилног чиновништва које је временом попримило војне одлике.¹²² Овај тип се крајем 3. и почетком 4. века развија из „Т” фибула са шарниром. Типолошки примерци кат. 155–156 се могу определити у варијанту 3 крстастих фибула које су откривене на територији Виминацијума и датују се у другу трећину 4. века.¹²³ По истој типологији фибуле израђене од позлаћене бронзе кат. 157–158 припадају варијанти 4 и временски се опредељују у другу половину 4. века. Ово потврђује фибула (кат. 157) нађена у гробу са девет новчића из средине 4. века,¹²⁴ као и примерак (кат. 158) нађен у гробу с пређицом датованом у другу трећину 4. века.¹²⁵ Производња оваквих луксузних примерака била је у надлежности царског двора који је пратио цара на његовим путовањима. Цареви су у различитим приликама поклањали ове раскошне фибуле великодостојницима, официрима и чиновницима.¹²⁶

Приликом досадашњих истраживања Виминацијума нису пронађени налази полу-фабриката и калуца за израду фибула који би директно потврдили постојање радионица за

bow-shaped brooches discovered in the territory of Viminacium and are dated into the second third of the 4th century.¹²³ According to the same typology, brooches Cat. nos. 157 and 158 made of gold-plated bronze belong to variant 4 and chronologically belong to the second half of the 4th century. This is confirmed with the brooch (Cat. no. 157), discovered in a grave together with nine coins dated into the middle of the 4th century,¹²⁴ as well as with the example (Cat. no. 158), discovered in a grave together with a belt strap dated into the second third of the 4th century.¹²⁵ Production of such luxurious examples was under the jurisdiction of the imperial court that accompanied the emperor on his journeys. On different occasions, emperors gave away these luxurious brooches to dignitaries, officers and officials.¹²⁶

During the Viminacium excavations conducted so far, no semi-products or moulds for brooch production have been unearthed that would directly confirm the existence of a production workshop. The massive number of specific types typical of Upper Moesia indirectly point to the existence of their production centres somewhere in the area of Viminacium. Brooch types that originate from the Balkan provinces and that are very numerous in Viminacium include: examples with a hinge similar to the Aucissa brooches (Cat. nos. 39, 40), highly profiled brooches of the Pontic-Danubian type (Cat. nos. 41–44) and the knee-shaped brooches with a hinge (Cat. no. 61). Finds of crossbow-shaped brooches (Cat. nos. 155–158) and T-shaped brooches with a hinge (Cat. nos. 148–152) are also numerous, but contrary to the examples mentioned above, both of these types were widespread over the entire territory of the Roman Empire, and this is why it is less possible that a workshop in Viminacium would exist in which they were produced. The reason for the lack of certain proof about the existence

121 Реџић 2007, 56.

122 Васић 2001, 195.

123 Реџић 2007, 68.

124 Од којих је најмлађи датован у период од 355. до 360. године.

125 Реџић 2013, 127, тип XII, варијанта 1.

126 Васић 2001, 196.

123 Реџић 2007, 68.

124 They youngest among them is dated into the period between the years 355 and 360.

125 Реџић 2013, 127, type XII, variant 1.

126 Васић 2001, 196.

њихову израду. Масовност појединих типова, карактеристичних за Горњу Мезију, индиректно упућује на то да на простору Виминацијума треба локализовати њихове производне центре. Типови чије су матично подручје балканске провинције и који се истичу својом бројношћу на Виминацијуму су: примерци са шарниром слични Ауциса фибулама (кат. 39–40), изразито профилисане фибуле црноморско-подонавског типа (кат. 41–44) и коленасте фибуле са шарниром (кат. 61). Налази крстастих (кат. 155–158) и „Т” фибула са шарниром (кат. 148–152) су такође бројни, али су оба типа, за разлику од горе поменутих, широко распрострањени на територији римског царства, тако да је вероватноћа постојања радионица за њихову израду на територији Виминацијума знатно мања. Разлог за изостанак сигурних доказа о постојању радионица за израду фибула можда треба тражити у чињеници да су се током протеклих деценија углавном истраживале некрополе града, амфитеатар и легијски логор што за њих не представљају адекватне локације. Стога поуздане доказе о постојању радионичких центара треба очекивати током истраживања цивилног дела Виминацијума која ће бити спроведена у будућности.

of a workshop for brooch production can possibly be sought in the fact that over the past decades, city cemeteries were mostly examined, along with the amphitheatre and the legionary fort, none of which would be a suitable location for a workshop. This is why reliable proof of the existence of workshops should be expected during the research of the civilian part of Viminacium, to be conducted in the future.

КАТАЛОГ / CATALOGUE

1. Огрлица

Више гробаља, гроб Г-2732

Злато, стакло, искуцавање, урезивање

Дужина перли: 0,3–1 cm

ДЦВ, Ц-14163

4. век

Огрлицу чине перле хексагоналног и биконичног облика од стакла зелене боје. Једна перла је од тамноплавог стакла, док су три златне од шупљег, цилиндричног лима са проширењем по средини. Перле од злата су на трбушастом проширењу украшене канелурама.

Необјављено.



1. Necklace

Više grobalja, grave G-2732

Gold, glass, embossing, carving

Lengths of beads: from 0.3 to 1 cm

DCV, C-14163

4th century

The necklace consists of hexagonal and biconical beads made of green glass. One bead is made of dark-blue glass, while the other three are made of hollow golden sheet with a widening in the middle. The golden beads are decorated with cannelures in their widening spherical part.

Unpublished.

2. Пар наушница

Рит, гроб Г-148

Злато, стакло, искуцавање

Дужина: 2,1 cm; пречник главе: 1,9 cm

ДЦВ, Ц-2651

3. век

Пар наушница од злата са “S” кукицама за фиксирање и главама у облику цвета са шест овалних латица, док је у средини кружница. Главу у облику розете чине фасунзи од злата испуњени кружним перлама

од тамноплавог стакла. Око централне кружнице су шест кружне перфорације.

Необјављено.

2. Pair of earrings

Rit, grave G-148

Gold, glass, embossing

Length: 2.1 cm, Head diameter: 1.9 cm

DCV, C-2651

3rd century

Pair of golden earrings with “S”-shaped hooks used for fastening and with flower-shaped heads with six oval petals and a circle in the middle. The rosette-shaped head consists of golden facettes filled with circular beads made of dark blue glass. Around the central circle there are six circular perforations.

Unpublished.



3. Огрлица

Пиривој, гроб Г-134

Златна жица, стакло

Дужина: 37,7 cm

ДЦВ, Ц-349

3. век

Огрлица *hormoi* типа формирана од омчастог ланца са перлама биконичног облика од стакла црвене, плаве и зелене боје. Крајеви се завршавају алком и куком. На огрлици је срцолики привезак од две наспрамне жице савијене у облику латиничног слова S и хексагоналне перле од стакла зелене боје у средини.

Објављено: Milovanović 2018, 111–112; РЛГС 2018, 321, кат. 37; Raičković, Milovanović 2011, 97, Fig. 44.



3. Necklace

Pirivoj, grave G-134

Golden wire, glass

Length: 37.7 cm

DCV, C-349

3rd century

Necklace of the *hormoi* type made of a loop chain with biconical beads made of red, blue and green glass. The endings consist of a hook and a ring. On the necklace there is a heart-shaped pendant made of two opposed pieces of wire bent in the shape of an “S” and a hexagonal bead of green glass in the middle.

Published: Milovanović 2018, 111–112; RLCS 2018, 321, Cat. no. 37; Raičković, Milovanović 2011, 97, Fig. 44.

4. Пар наушница

Код кораба, гроб Г-76

Злато, драги камен, искуцавање и резање

Пречник: 1,5 cm

ДЦВ, Ц-465

3. век

Пар наушница са кукицом од жице у облику латиничног слова „S“. Главу чини кружна касета од златног лима са оквиром украшеним урезима. Унутар лежишта је камеја од белог камена (опал). У високом рељефу је глава Медузе приказана *en face*. Црте лица су оштро наглашене, а коса је приказана укрштеним урезима око целе главе.

Објављено: Milovanović 2018, 126–127, Fig. 29; Milovanović, Anđelković Grašar 2017, Fig. 16.

4. Pair of earrings

Kod koraba, grave G-76

Gold, precious stone, embossing and carving

Diameter: 1.5 cm

DCV, C-465

3rd century

Pair of earrings with a hook made of wire in the shape of an “S”. The head consists of a circular socket made of golden sheet with a frame decorated with carvings. Within the socket, there is an embedded cameo made of white stone (opal). Medusa’s head is depicted *en face* in high relief. Her features are sharp and highlighted, while her hair is represented with crossed carvings all around her head.

Published: Milovanović 2018, 126–127, Fig. 29; Milovanović, Anđelković Grašar 2017, Fig. 16.



5. Огрлица

Амфитеатар, квадрат К/9

Златна жица, стакло

Дужина: 32,4 cm

ДЦВ, Ц-6000.

2–3. век

Огрлица *hormoi* типа формирана од двоструког омчастог ланца са перлама хексагоналног облика од стакла зелене боје. Крајеви се завршавају алком и куком.

Необјављено.

5. Necklace

Amphitheatre, square K/9

Golden wire, glass

Length: 32.4 cm

DCV, C-6000

2nd – 3rd century

Necklace of the *hormoi* type made of a double loop chain with beads of hexagonal shape made of green glass. The endings consist of a hook and a ring.

Unpublished.

6. Пар наушница

Више гробаља, гроб Г-2615

Злато, драги камен, искуцавање, урезивање

Дужина: 3,5 cm; пречник главе: 1,8 cm.

ДЦВ, Ц-13907

3. век

Пар наушница од злата са “S” кукицама за фиксирање и главама овалног облика са оквиром од златног лима украшеним урезима. У фасунгу је драги камен љубичасте боје (аметист). На доњем делу главе је попречна трапезаста трака са три алке на којима су закачена три жичана привеска са кружним лименим оквирима испуњеним драгим каменом. Привесци се завршавају перлом (сачувана је само једна).

Необјављено.



6. Pair of earrings

Više grobalja, grave G-2615

Gold, precious stone, embossing, carving

Length: 3.5 cm, head diameter: 1.8 cm.

DCV, C-13907

3rd century

Pair of golden earrings with “S”-shaped hooks used for fastening and with oval heads with a socket made of golden sheets decorated with carvings. Within the socket there is a purple precious stone (amethyst). On the lower head part there is a diagonal trapeze-shaped ribbon with three hooks on which there are three wire pendants with circular sockets made of metal sheets and filled with precious stones. Each pendant ended with a bead (only one remained preserved).

Unpublished.



7. Огрлица

Пиривој, гроб Г-205

Злато, искуцавање

Дужина перли: 0,4 cm

ДЦВ, Ц-740

3. век

Део огрлице коју чини двадесет једна шупље ливена перла лоптастог облика од танког лима. Перле су са кружном централном перфорацијом.

Објављено: Milovanović, 2018, 107–108, 114, Fig. 2, 6; РЛГС 2018, 325, кат. 46.

7. Necklace

Pirivoj, grave G-205

Gold, embossing

Length of beads: 0.4 cm

DCV, C-740

3rd century

Part of a necklace consisting of twenty-one hollow casted spherical beads made of thin metal sheet. The beads possess circular central perforations.

Published: Milovanović, 2018, 107–108, 114, Figs. 2, 6; RLCS 2018, 325, Cat. no. 46.



8. Пар наушница

Више гробаља, гроб Г-2732

Златна жица

Димензије: 2,8 x1,9 cm

ДЦВ, Ц-14164

4. век

Пар златних наушница типа каричица отворених крајева. Жица је дебља, кружног пресека на чијем је доњем делу залемљена мања карика, такође отвореног типа.

Необјављено.



8. Pair of earrings

Više grobalja, grave G-2732

Golden wire

Dimensions: 2.8 x1.9 cm

DCV, C-14164

4th century

Pair of golden earrings in the shape of rings with open endings. The wire is thicker, with a circular cross-section and with a smaller ring soldered at its lower part, also with opened endings.

Unpublished.

9. Пар наушница

Пиривој, гроб Г-313

Златна жица, искуцавање

Дужина 1,8 cm

ДЦВ, Ц-913

3. век.

Пар наушница са кукицом од жице у облику латиничног слова „S“. На доњем крају кукице је глава у облику шестостране пирамиде од танког златног лима.

Објављено: Milovanović, 2018, 121, 123, Fig. 22; Raičković, Milovanović 2011, 98, Fig. 49.



9. Pair of earrings

Pirivoj, grave G-313

Golden wire, embossing

Length: 1.8 cm

DCV, C-913

3rd century

Pair of earrings with an “S”-shaped hook made of wire. At the lower hook end there is a head in the shape of a hexagonal pyramid made of thin golden sheet.

Published: Milovanović, 2018, 121, 123, Fig. 22; Raičković, Milovanović 2011, 98, Fig. 49.

10. Огрлица

Више гробаља гроб Г-2452

Гагат, злато, искуцавање, урезивање

Дужина перли: 1,8 cm

ДЦВ, Ц-13508

3. век.

Огрлицу чине двадесет девет цилиндричне перле од гагата са хоризонталним урезима и две цилиндричне шупље перле од златног лима са благим проширењем по средини и са по три канелуре на оба краја.

Необјављено.



10. Necklace

Više grobalja grave G-2452

Jet, gold, embossing, carving

Length of beads: 1.8 cm

DCV, C-13508

3rd century

The necklace consists of twenty-nine cylindrical jet beads with horizontal carvings and two hollow cylindrical beads made of golden sheets with slight widenings in the middle and each with three cannelures on both endings.

Unpublished.

11. Пар наушница

Више гробаља, гроб Г-2701

Златна жица, искуцавање, проламање

Дужина: 2 cm; пречник главе: 1,4 cm

ДЦВ, Ц-14069

2–3. век

Пар наушница од злата са “S” кукицама за фиксирање и кружним лименим главама. На глави су шест перфорације изведене техником проламања. Простор између перфорација је украшен радијалним урезима. У средини је већа кружна перфорација са попречно провученом жицом која је носила перлу. Испод глава је трапезаста попречна трака од танког лима са четири кратка жичана привеска којима недостају перле.

Необјављено.

11. Pair of earrings

Više grobalja, grave G-2701

Golden wire, embossing, piercing

Length: 2 cm, head diameter: 1.4 cm

DCV, C-14069

2nd – 3rd century

Pair of golden earrings with an “S”-shaped hook used for fixing and with circular heads made of metal sheet. On the head there are six perforations made in the piercing technique. The space between the perforations is decorated with radial carvings. In the middle there is a larger circular perforation with a wire diagonally pulled through it, which used to hold a bead. On the lower head parts there are diagonal trapeze-shaped ribbons with four short wire pendants. Their beads are missing.

Unpublished.

12. Наушница

Пиривој, гроб Г1-31

Златна жица, стакло, искуцавање, проламање

Дужина: 4,6 cm; пречник главе: 1,7 cm

ДЦВ, Ц-487

2–3. век

Наушница са кукицом у облику латиничног слова „S“. Глава је од кружног танког лима са три реда перфорација различитог облика изведених техником проламања. У средини је правоугаона перфорација са хексагоналном перлом од стакла зелене боје на танкој жици. На доњој страни главе су тракама причвршћене две попречне лиме-



не траке у облику стилизованих делфина. Са траке виси један привезак од увијене жице са бисером на крају.

Објављено: Milovanović 2018, 124 –125, Fig. 27; Raičković, Milovanović 2011, 98, Fig. 51.

12. Earring

Pirivoj, grave G1-31

Golden wire, glass, embossing, piercing

Length: 4.6 cm, head diameter: 1.7 cm

DCV, C-487

2nd – 3rd century

An earring with an “S”-shaped hook. The head is made of a round piece of thin metal sheet with three rows of perforations in different shapes made in the piercing technique. In the middle there is a rectangular perforation with a hexagonal bead made of green glass and hung on a thin wire. At the lower head side there are two diagonal ribbons made of a metal sheet, fastened with ribbons and shaped as stylized dolphins. There is a pendant made of wrapped wire with a pearl at the ending, hanging down from the ribbon.

Published: Milovanović 2018, 124 –125, Fig. 27; Raičković, Milovanović 2011, 98, Fig. 51.



13. Прстен

Над Клепечком, гроб Г-5

Злато, стакло, ливење, резање

Димензије: 2,2 x 1,6 cm

ДЦВ, Ц-53

2–3. век

Масиван прстен са чланковитом, двоструком алком и главом у облику лампе са два угласта кљуна. Кљунови су украшени стаклом црвене боје, док је на кружном диску већа кружна перфорација без уметка. Дршка лампе је у облику листа са уфасовним стаклом тамноплаве боје.

Необјављено.

13. Finger ring

Nad Klepečkom, grave G-5

Gold, glass, casting, cutting



Dimensions: 2.2 x 1.6 cm

DCV, C-53

2nd – 3rd century

Massive finger-ring with a segmented, double ring and the head in the shape of a lamp with two angled nozzles. The nozzles are decorated with red glass, while on the round discus there is a larger circular perforation without inlays. The lamp handle is leaf-shaped with inlaid dark blue glass.

Unpublished.

14. Наушница

Више гробаља, гроб Г1-1896

Златна жица драги камен, искуцавање, урезивање

Димензије: 2 x 1,2 cm

ДЦВ, Ц-14112

2–3. век

Наушница са кариком “S” типа на којој је камен тамноплаве боје кроз који пролази танка златна жица. Око камена је тањи лимени оквир са широм траком на полеђини. Са доње стране оквира су две алке за привеске. Сачуван је само један жичани привезак без перле.

Необјављено.

14. Earring

Više grobalja, grave G1-1896

Golden wire, precious stone, embossing, carving

Dimensions: 2 x 1.2 cm

DCV, C-14112

2nd – 3rd century

An earring with an “S”-shaped hook on which there is a dark blue stone with a thin golden wire running through it. Around the stone there is a thinner metal sheet frame with a wider ribbon on the back side. On the lower frame side there are two rings for pendants. Only a single wire pendant remained preserved, without the bead.

Unpublished.



15. Наушница

Пиривој, гроб Г1-5

Злато, драги камен, искуцавање

Ширина: 1,5 cm

ДЦВ, Ц-72

2–3. век

Наушница са кариком у виду латиничног слова “S” и главом у облику цвета са осам латица. У средини је купаста камен тамноцрвене боје (рубин?). На доњем делу главе је трапезаста лимена трака са четири петљасте куке за привеске који недостају.

Објављено: Milovanović 2018, 125, Fig. 26.



15. Earring

Pirivoj, grave G1-5

Gold, precious stone, embossing

Width: 1.5 cm

DCV, C-72

2nd – 3rd century

An earring with an “S”-shaped hook and with the head in the shape of a flower with eight petals. In the middle there is a conical dark red stone (ruby?). On the lower head part there is a trapeze-shaped metal sheet ribbon with four looped hooks for holding the pendants, now missing.

Published: Milovanović 2018, 125, Fig. 26.

16. Пар наушница

Рит, гроб Г-121

Златна жица, стакло, искуцавање

Дужина: 2,4 cm

ДЦВ, Ц-2417

2–3. век

Пар наушница са кариком у облику латиничног слова “S”. Главу наушница чини хексагонална перла од стакла зелене боје кроз коју пролази искуцана златна жица.

Објављено: Milovanović 2018, 121, 123, Fig. 23.



16. Pair of earrings

Rit, grave G-121

Golden wire, glass, embossing

Length: 2.4 cm

DCV, C-2417

2nd – 3rd century

Pair of earrings with “S”-shaped hooks. Their heads consist of hexagonal beads made of green glass with embossed golden wires running through them.

Published: Milovanović 2018, 121, 123, Fig. 23.

17. Огрлица

Више гробаља, гроб Г-2701

Гагат, злато, драги камен, искуцавање, урезивање

Дужина перли: 1 cm; медаљон 2 x 1,4 cm

ДЦВ, Ц-14064

2–3. век

Огрлицу чине 136 цилиндричне перле од гагата са попречним урезима, две четвртастог пресека од истог материјала, као и мања лоптаста перла од стакла плаве боје. На огрлици је медаљон кружног облика са тордираним оквиром око фасунга од злата и камејом од плаво-белог камена (опал) са приказом главе Медузе *en face*. Црте лице су сумарно обрађене.

Необјављено.

17. Necklace

Više grobalja, grave G-2701

Jet, gold, precious stone, embossing, carving

Length of beads: 1 cm, medallion: 2 x 1.4 cm

DCV, C-14064

2nd – 3rd century

The necklace consists of 136 cylindrical jet beads with diagonal carvings, two jet beads with a square cross-section and a smaller spherical bead made of blue glass. On the necklace there is a round medallion with a frame wrapped around the golden socket and a cameo made of blue-white stone (opal). On the cameo there is the image of Medusa depicted *en face*. Her features are simplified.

Unpublished.



18. Пар наушница
Пиривој, гроб Г-70
Златна жица, бисери
Дужина: 3,2 cm
ДЦВ, Ц-161
2–3. век

Пар наушница са кукицом од жице у облику латиничног слова „S“.
Главу наушница чине бисери причвршћени жицом.
Објављено: Milovanović 2018, 122–123, Fig. 24.



18. Pair of earrings
Pirivoj, grave G-70
Golden wire, pearls
Length: 3.2 cm
DCV, C-161
2nd – 3rd century

Pair of earrings with “S”-shaped hooks made of wire. Their heads consist of pearls fastened with wire.
Published: Milovanović 2018, 122–123, Fig. 24.

19. Наушница
Над Клепечком, сонда 43
Златна жица, бисер, искуцавање
Дужина: 3,3 cm
ДЦВ, Ц-385
2–3. век

Златна наушница са „S“ кукицом на којој је кружна, калотаста глава од искуцаног лима са псеудогранулама око руба и жичаним привеском са бисером на крају.
Необјављено.

19. Earring
Nad Klepečkom, trench 43
Golden wire, pearl, embossing
Length: 3.3 cm
DCV, C-385



2nd – 3rd century

Golden earring with an “S”-shaped hook. There is a round, calotte-shaped head made of embossed metal sheet on it, with false granules around its frame and a wire pendant with a pearl at its ending.

Unpublished.

20. Пар наушница

Више гробаља, гроб Г-2410

Златна жица, стакло, искуцавање

Дужина: 2,2 cm

ДЦВ, Ц-13459

2–3. век

Пар наушница са „S“ кукицом и мањом калотастом главом од лима на којој су четири кратка жичана привеска са перлом беле боје на крајевима.

Необјављено.



20. Pair of earrings

Više grobalja, grave G-2410

Golden wire, glass, embossing

Length: 2.2 cm

DCV, C-13459

2nd – 3rd century

Pair of earrings with “S”-shaped hooks and a smaller calotte-shaped head made of metal sheet upon which there are four short wire pendants with a white bead at each of their endings.

Unpublished.

21. Прстен

Више гробаља, сонда 297

Злато, искуцавање

Пречник: 1,6 cm

ДЦВ, Ц-13419

2–3. век

Деформисани прстен тракасте карике која се шири у пределу рамена. Глава је од искуцаног златног лима, посебно аплицирана на карику.

Необјављено.



21. Finger ring

Više grobalja, trench 297

Gold, embossing

Diameter: 1.6 cm

DCV, C-13419

2nd – 3rd century

A deformed ribbon-shaped finger-ring widened in the lateral regions. The head is made of embossed golden metal sheet, subsequently added on the ring.

Unpublished.

22. Наушница

Више гробаља, гроб Г-2452

Златна жица, стакло, искуцавање

Дужина: 1,6 cm

ДЦВ, Ц-13512

3. век

Наушница са „S“ кукицом и кружном главом од искуцаног лима на којој су три кратка жичана привеска са белим перлама на крајевима. Необјављено.

22. Earring

Više grobalja, grave G-2452

Golden wire, glass, embossing

Length: 1.6 cm

DCV, C-13512

3rd century

Earring with an “S”-shaped hook and a spherical head made of embossed metal sheet upon which there are three short wire pendants with white beads on each ending.

Unpublished.

23. Пар наушница

Пиривој, гроб Г-67

Златна жица, стакло

Дужина: 2,6 cm



ДЦВ, Ц-164

2–3. век

Пар наушница типа каричица од жице кружног пресека, са петљом и куком на крајевима. На рамену карике налази се спирално намотана жица. На карици је привезак од златне жице са перлом од белог стакла на крају.

Објављено: Milovanović 2018, 120, 123, Fig. 20; Raičković, Milovanović 2011, 98, Fig. 51.

23. Pair of earrings

Pirivoj, grave G-67

Golden wire, glass

Length: 2.6 cm

DCV, C-164

2nd – 3rd century

Pair of ring-shaped earrings made of wire with a circular cross-section, with a loop and a hook on their endings. On the rings' shoulder there is a wire wrapped in spirals. On the ring there is a pendant made of golden wire with a spherical bead made of white glass on its ending.

Published: Milovanović 2018, 120, 123, Fig. 20; Raičković, Milovanović 2011, 98, Fig. 51.



24. Прстен

Више гробаља, гроб Г-2544

Златна жица, урезивање

Пречник: 1,5 cm

ДЦВ, Ц-13746

3. век

Два прстена са карикама кружног пресека које су украшене густим попречним урезима. Прстење је повезано мањом тракастом алком.

Необјављено.

24. Finger ring

Više grobalja, grave G-2544

Golden wire, carving

Diameter: 1.5 cm

DCV, C-13746



3rd century

Finger rings with circular cross-sections decorated with a thick net of diagonal carvings. The two rings are connected with a smaller ribbon-shaped ring.

Unpublished.

25. Пар наушница

Код кораба, гроб Г1-56

Златна жица, драги камен, искуцавање

Дужина: 1,3 cm

ДЦВ, Ц-154

2–3. век

Пар наушница типа каричица са кукицом и петљом за фиксирање и овалном главом од танког лима са драгим каменом тамноцрвене боје капљичастог облика.

Објављено: Milovanović 2018, 120, 122, Fig. 19.



25. Pair of earrings

Kod koraba, grave G1-56

Golden wire, precious stone, embossing

Length: 1.3 cm

DCV, C-154

2nd – 3rd century

Pair of earrings with a hook and a loop used for fixing and an oval head made of thin metal sheet and a dark red precious drop-shaped stone.

Published: Milovanović 2018, 120, 122, Fig. 19.

26. Прстен

Више гробаља, гроб Г-2559

Стакло

Пречник: 2 cm

ДЦВ, Ц-13786

3. век

Прстен кружног пресека, издужене, плочасте главе.

Необјављено.



26. Finger ring

Više grobalja, grave G-2559

Glass

Diameter: 2 cm

DCV, C-13786

3rd century

Finger ring with a circular cross-section and an elongated, flat head.

Unpublished.

27. Огрлица

Пиривој, гроб Г-290

Гагат, злато, драги камен, искуцавање, жлебљење, резање

Дужина перли: 0,7– 1,9 cm; дужина медаљона: 3,4 cm

ДЦВ, Ц-844 и 846

3. век

Огрлицу чине око 170 цилиндричне перле од гагата и привезак. Привезак типа медаљона је овалног облика украшен палметатама у техници жлебљења. У фасунгу је камеја од плаво-белог драгог камена (опал). У белој боји у дубоком рељефу је истакнута биста жене у њеном левом профилу. Црте лица су сумарно приказане као и набори на одећи.

Објављено: Milovanović 2018, 111, 113, Fig. 5; Raičković, Milovanović 2011, 97–98, Fig. 45.

27. Necklace

Pirivoj, grave G-290

Jet, gold, precious stone, embossing, carving, cutting

Lengths of beads: from 0.7 to 1.9 cm, medallion length: 3.4 cm

DCV, C-844 and 846

3rd century

The necklace consists of a pendant and about 170 cylindrical beads made of jet. The pendant is an oval medallion decorated with palmettes in the carving technique. Within the socket there is a cameo made of blue and white precious stone (opal). In high relief and in white layer, a female bust is depicted facing left. Her features are simplified, as well as the folds of her clothes.



Published: Milovanović 2018, 111, 113, Fig. 5; Raičković, Milovanović 2011, 97-98, Fig. 45.

28. Привезак

Више гробаља, гроб Г-2544

Злато, стакло, искуцавање

Димензије: 4,2 x 3,2 cm

ДЦВ, Ц-13744

3. век

Привезак у облику пелте са три жичана привеска са перлама на крајевима. Привезак је украшен приказом кантароса изведеним у техници филиграна. Околу су четири кружна уметка са три очуване перле зелене боје.

Необјављено.



28. Pendant

Više grobalja, grave G-2544

Gold, glass, embossing

Dimensions: 4.2 x 3.2 cm

DCV, C-13744

3rd century

Kidney-shaped pendant with three wire pendants with beads on their endings. The pendant is decorated with an image of a kantharos made in the filigree technique. Around it there are four circular inlays with green beads, three of which remained preserved.

Unpublished.

29. Огрлица

Пиривој, гроб Г-134

Стакло, камен, ћилибар, урезивање

Дужина перли: 0,2– 2,6 cm

ДЦВ, Ц-350

3. век

Огрлица од 323 перле различитог облика (плочасте, полиедарске, лоптасте) и величина од стакла, камена и ћилибара.

Објављено: Milovanović 2018, 107, 109, Fig. 3; РЛГС 2018, 321–322, кат. 38.



29. Necklace

Pirivoj, grave G-134

Glass, stone, amber, carving

Lengths of beads: from 0.2 to 2.6 cm

DCV, C-350

3rd century

Necklace consisting of 323 beads of different shapes (plate-shaped, polyeder-shaped, and spherical) and sizes made of glass, stone and amber.

Published: Milovanović 2018, 107, 109, Fig. 3; RLCS 2018, 321– 322, Cat. no. 38.

30. Прстен

Више гробаља, гроб Г-2776

Стакло

Пречник: 1,7 cm

ДЦВ, Ц -14250

2–3. век

Прстен са кариком кружног пресека, наглашених рамена и проширене елипсоидне главе са кружним испупчењем на средини.

Необјављено.



30. Finger ring

Više grobalja, grave G-2776

Glass

Diameter: 1.7 cm

DCV, C -14250

2nd – 3rd century

Finger ring with a circular cross-section, highlighted shoulders and a widened elliptic head and a bulge in the middle.

Unpublished.

31. Прстен

Рит, гроб Г-148

Злато, ливење, урезивање

Пречник: 2,2 cm

ДЦВ, Ц-2652

3. век

Прстен чија је карика полукружног пресека, док су рамена угласто наглашена, а на кружној, плочастој глави је ретроградно урезан натпис SIMP.

Необјављено.

31. Finger ring

Rit, grave G-148

Gold, casting, carving

Diameter: 2.2 cm

DCV, C-2652

3rd century

Finger ring with a circular cross-section and angled highlighted shoulders. On the circular, flat head there is a carved retrograde inscription SIMP.
Unpublished.



32. Пар наушница

Пиривој, гроб Г-290

Златна жица, стакло, искуцавање

Дужина: 1,9 cm

ДЦВ, Ц-843

2–3. век

Пар наушница са „S“ кукицом на којој је квадратна глава од златног лима са псеудотордираним оквиром. У фасунгу је хексагонална перла од зеленог стакла. На свакој страни главе је по један жичани привезак без сачуване перле.

Објављено: Milovanović 2018, 122, 124, Fig. 25; Raičković, Milovanović 2011, 98, Fig. 50.

32. Pair of earrings

Pirivoj, grave G-290

Golden wire, glass, embossing

Length: 1.9 cm

DCV, C-843

2nd – 3rd century

Pair of earrings with “S”-shaped hooks and with square heads made of golden sheets with a pseudo wrapped frame. Within the socket there is a



hexagonal bead made of green glass. On each head side there is a single wire pendant without any preserved beads.

Published: Milovanović 2018, 122, 124, Fig. 25; Raičković, Milovanović 2011, 98, Fig. 50.

33. Прстен

Више гробаља, гроб Г-2544

Злато, ливење, урезивање

Пречник: 1,4 cm

ДЦВ, Ц-13745

3. век

Змијолик прстен отворених крајева тракасте карике. Алка је обавијена за навој и по. Глава змије је делтоидног облика и украшена је урезаним линијама као и део тела змије. Очи су наглашене убодима. Необјављено.

33. Finger ring

Više grobalja, grave G-2544

Gold, casting, carving

Diameter: 1.4 cm

DCV, C-13745

3rd century

A ribbon snake-shaped finger-ring with open endings. The ring has one and a half coils. The snake's head is deltoid in shape and decorated with carved lines, the same as one part of its body. Its eyes are highlighted with thrusts.

Unpublished.



34. Наушница

Над Клепечком, гроб Г-86

Злато, стакло, искуцавање

Пречник: 1,4 cm

ДЦВ, Ц-1401

2–3. век

Наушница типа каричице са куком и петљом за закопчавање. Главу чини кружно лежиште од златног лима чији је оквир украшен

овалним испупчењима у облику латица које су изведене у техници искуцавања. У фасунгу је уметнуто стакло зелене боје.

Објављено: Milovanović 2018, 119, 121, Fig. 18.

34. Earring

Nad Klepečkom, grave G-86

Gold, glass, embossing

Diameter: 1.4 cm

DCV, C-1401

2nd – 3rd century

Earring with a hook and a loop used for fixing. The head consists of a circular socket made of golden sheet with a frame decorated with oval, petal-shaped bulges in the embossing technique. The socket contains green glass.

Published: Milovanović 2018, 119, 121, Fig. 18.



35. Прстен

Више гробаља, гроб Г-2410

Злато, искуцавање, урезивање

Пречник: 1,8 cm

ДЦВ, Ц-13453

2–3. век

Прстен чија је карика тракастог изгледа са проширењем у пределу рамена. На раменима са обе стране су урезане по четири оциле. На глави је фасунг кружног облика са остацима камена беле боје.

Необјављено.

35. Finger ring

Više grobalja, grave G-2410

Gold, embossing, carving

Diameter: 1.8 cm

DCV, C-13453

2nd – 3rd century

Ribbon-shaped finger-ring with widenings in the shoulder area. On both sides, upon each of the shoulders, there are four carved tetragrams. On the head there is a circular socket with remains of white colour.

Unpublished.



36. Прстен

Над Клепечком, гроб Г-86

Злато, стакло, искуцавање

Пречник: 1,5 cm

ДЦВ, Ц-1402

2–3. век

Прстен широке карике тракастог изгледа са квадратним лежиштем на глави у којој је стакло зелене боје.

Објављено: Milovanović 2018, 121, Fig. 18.



36. Finger ring

Nad Klepečkom, grave G-86

Gold, glass, embossing

Diameter: 1.5 cm

DCV, C-1402

2nd – 3rd century

A wide ribbon-shaped finger-ring with a square socket upon its head containing green glass.

Published: Milovanović 2018, 121, Fig. 18.

37. Прстен

Пиривој, гроб Г-290

Злато, стакло, искуцавање, проламање

Пречник: 1,7 cm

ДЦВ, Ц-848

2–3. век

Прстен чија је карика тракастог изгледа, угласто наглашена код проширених рамена на којима су по две пелте изведене проламањем. Глава је овалног облика испуњена стаклом тамноцрвене боје.

Објављено: Milovanović 2018, 134–135, Fig. 44; Raičković, Milovanović 2011, 100, Fig. 61.



37. Finger ring

Pirivoj, grave G-290

Gold, glass, embossing, piercing

Diameter: 1.7 cm

DCV, C-848

2nd – 3rd century

Ribbon-shaped finger-ring, with angular highlighted shoulders, with two pierced kidney-shaped holes on each shoulder. The head is oval and filled with dark red glass.

Published: Milovanović 2018, 134–135, Fig. 44; Raičković, Milovanović 2011, 100, Fig. 61.

38. Фибула

Амфитеатар, квадрат Д/7

Бронза, ливење

Дужина: 3,9 cm

ДЦВ, Ц-2793

1 – почетак 2. века

Бронзана фибула типа Aucissa. Фибула има шарнир-механизам са полукружно извијеним луком и стопом на чијем крају је задебљање у виду дугмета. Лук фибуле је орнаментисан тачкастим и линеарним мотивима. Игла је фрагментована.

Необјављено.



38. Brooch

Amphitheatre, square D/7

Bronze, casting

Length: 3.9 cm

DCV, C-2793

1st – the beginning of the 2nd century

Bronze brooch of the Aucissa type. The brooch possesses a hinge mechanism, a semi-circular bow and foot with a button-shaped bulge at the end. The brooch bow is decorated with punctate and linear motifs. The needle is fragmented.

Unpublished.

39. Фибула

Рит, сонда 21

Бронза, ливење, урезивање

Дужина: 6,3 cm

ДЦВ, Ц-848

2 – прва половина 3. века

Бронзана фибула са шарниром слична Aucissa типу. Фибула има шарнир-механизам са лучно извијеним луком и стопом на чијем крају је орнамент у виду трна. Глава лука је орнаментисана са три кружна мотива, док се на прелазу лука у стопу налази украс у виду круга и три урезане линије. Држач игле је троугаоног облика.

Необјављено.

39. Brooch

Rit, trench 21

Bronze, casting, carving

Length: 6.3 cm

DCV, C-848

2nd – the first half of the 3rd century

Bronze brooch with a hinge similar to the Aucissa type. The brooch possesses a hinge mechanism and a semi-circular vaulted bow. The foot-ending has a thorn-shaped decoration. The bow head is decorated with three circular motifs, while at the meeting point of the bow and the foot there is a circular ornament with three carved lines. The catch plate is of triangular shape.

Unpublished.

40. Фибула

Над Клепечком, сонда 24

Бронза, ливење, урезивање

Дужина: 9,1 cm

ДЦВ, Ц-59

2 – прва половина 3. века

Бронзана фибула са шарниром слична Aucissa типу. Фибула има шарнир-механизам са лучно извијеним луком и стопом на чијем крају је орнамент у виду дугметастог задебљања. Лук је богато орнаментисан линеарним, кружним и тачкастим мотивима. Држач игле је трапезоидног облика.

Необјављено.



40. Brooch

Nad Klepečkom, trench 24

Bronze, casting, carving

Length: 9.1 cm

DCV, C-59

2nd – the first half of the 3rd century

Bronze brooch with a hinge similar to the Aucissa type. The brooch possesses a hinge mechanism and a semi-circular bow. The foot-ending has a button-shaped decoration. The bow is richly decorated with linear, circular and punctuated motifs. The catch plate is of trapezoidal shape.

Unpublished.

41. Фибула

Рит, сонда 73

Бронза, ливење, пунктирање

Дужина: 3,3 cm

ДЦВ, Ц-1821

Крај 1– прва половина 3. века

Бронзана фибула црноморско-подоунавског типа. Изразито профилисана фибула са опругом и лучно извијеним луком кружног пресека. Плочасто моделована стопа украшена пунктирањем на крају има задебљање у виду дугмета. Држач игле је трапезоидног облика.

Необјављено.



41. Brooch

Rit, trench 73

Bronze, casting, punctuating

Length: 3.3 cm

DCV, C-1821

The end of the 1st – the first half of the 3rd century

Bronze brooch of the Pontic-Danubian type. The highly profiled brooch possesses a spring and a semi-circular bow with a circular cross-section. The plate-shaped foot is decorated with punctuation and possesses a button-shaped thickening at the end. The catch plate is of trapezoidal shape.

Unpublished.

42. Фибула

Код хумке, контролни ископ 6

Бронза, ливење, пунктирање

Дужина: 4,1 cm

ДЦВ, Ц-13

Крај 1– прва половина 3. века

Бронзана фибула црноморско-подунавског типа. Изразито профилисана фибула са опругом и лучно извијеним луком кружног пресека на чијем се почетку и крају налази по једно задебљање. Плочасто моделована стопа украшена пунктирањем на крају има задебљање у виду дугмета. Држач игле је трапезоидног облика. Недостаје игла.

Објављено: Реџић, Јовичић 2010, 54, кат. 12.



42. Brooch

Kod humke, control trench 6

Bronze, casting, punctuating

Length: 4.1 cm

DCV, C-13

The end of the 1st – the first half of the 3rd century

Bronze brooch of the Pontic-Danubian type. The highly profiled brooch possesses a spring and a semi-circular bow with a circular cross-section. On each bow ending there is a thickening. The plate-shaped foot is decorated with punctuation and possesses a button-shaped thickening at the end. The catch plate is of trapezoidal shape. The needle is missing.

Published: Реџић, Јовичић 2010, 54, кат. 12.

43. Фибула

Над Клепечком, контролни ископ 69

Бронза, ливење, урезивање

Дужина: 3,6 cm

ДЦВ, Ц-745

Крај 1– прва половина 3. века

Бронзана фибула црноморско-подунавског типа. Изразито профилисана фибула са опругом и лучно извијеним луком кружног пресека на чијем се почетку и крају налази по једно задебљање украшено урезима. Плочасто моделована стопа на крају има задебљање



у виду дугмета. Држач игле је трапезоидног облика. Игла фибуле је фрагментована.

Необјављено.

43. Brooch

Nad Klepečkom, control trench 69

Bronze, casting, carving

Length: 3.6 cm

DCV, C-745

The end of the 1st – the first half of the 3rd century

Bronze brooch of the Pontic-Danubian type. The highly profiled brooch possesses a spring and a semi-circular bow with a circular cross-section. On each bow ending there is a thickening decorated with carvings. The plate-shaped foot possesses a button-shaped thickening at the end. The catch plate is of trapezoidal shape. The needle is fragmented.

Unpublished.

44. Фибула

Амфитеатар, квадрат Д/7

Бронза, ливење, пунктирање

Дужина: 6,2 cm

ДЦВ, Ц-2673

Крај 1 – прва половина 3. века

Бронзана фибула црноморско-подунавског типа. Изразито профилисана фибула са опругом и лучно извијеним луком кружног пресека на чијем се почетку и крају налази по једно задебљање. Плочасто моделована стопа украшена пунктирањем на крају има задебљање у виду дугмета. Држач игле је трапезоидног облика.

Необјављено.

44. Brooch

Amphitheatre, square D/7

Bronze, casting, punctuation

Length: 6.2 cm

DCV, C-2673

The end of the 1st – the first half of the 3rd century



Bronze brooch of the Pontic-Danubian type. The highly profiled brooch possesses a spring and a semi-circular bow with a circular cross-section. On each bow ending there is a thickening. The plate-shaped foot is decorated with punctuations and possesses a button-shaped thickening at the end. The catch plate is of trapezoidal shape.

Unpublished.

45. Фибула

На камењу, квадрат Е/3

Бронза, ливење

Дужина: 7 cm

ДЦВ, Ц-36

1 – прва половина 2. века

Бронзана фибула изразито профилисаног облика. Фибула са опругом и лучно извијеним луком на чијем се крају налази попречно постављено профилисано ребро. Стопа полукружног пресека на крају има задебљање у виду дугмета. Држач игле је трапезоидног облика.

Објављено: Реџић, Јовичић 2010, 53, кат. 7.



45. Brooch

Na kamenju, square E/3

Bronze, casting

Length: 7 cm

DCV, C-36

1st – the first half of the 2nd century

Bronze, highly profiled brooch. The brooch with a spring and high, semi-circular bow with a profiled rib on its ending. The foot possesses a semi-circular cross-section and a button-shaped thickening at its ending. The catch plate is of trapezoidal shape.

Published: Реџић, Јовичић 2010, 53, кат. 7.

46. Фибула

Над Клепечком, сонда 9

Бронза, ливење, урезивање

Дужина: 5,1 cm

ДЦВ, Ц-20

1 – прва половина 3. века



Бронзана фибула изразито профилисаног облика. Фибула са опругом и лучно извијеним луком троугаоног пресека на чијем се крају налази попречно постављено ребро. Стопа троугаоног пресека, по ободу украшена урезима на крају има задебљање у виду профилисаног дугмета. Држач игле је трапезоидног облика.

Објављено: Реџић, Јовичић 2010, 53, кат. 9.

46. Brooch

Nad Klepečkom, trench 9

Bronze, casting, carving

Length: 5.1 cm

DCV, C-20

1st – the first half of the 3rd century

Bronze, highly profiled brooch. The brooch with a spring and high, semi-circular bow with a triangular cross-section and a transversely placed profiled rib on its ending. The foot possesses a triangular cross-section and it is decorated with carvings on its endings. There is a button-shaped thickening at its ending. The catch plate is of trapezoidal shape.

Published: Реџић, Јовичић 2010, 53, кат. 9.

47. Фибула

Код кораба, сонда 123

Бронза, ливење

Дужина: 4,2 cm

ДЦВ, Ц-468

1 – прва половина 3. века

Бронзана фибула изразито профилисаног облика. Фибула са опругом и лучно извијеним луком на чијој се средини и крају налази по једно попречно постављено профилисано ребро. Плочаста стопа на крају има задебљање у виду дугмета. Држач игле је трапезоидног облика.

Објављено: Реџић, Јовичић 2010, 53, кат. 6.



47. Brooch

Kod koraba, trench 123

Bronze, casting

Length: 4.2 cm

DCV, C-468

1st – the first half of the 3rd century

Bronze, highly profiled brooch. The brooch with a spring and high bow with transversely placed profiled ribs on both its middle and its ending. The foot is pelta-shaped and it possesses a button-shaped thickening at its ending. The catch plate is of trapezoidal shape.

Published: Реџић, Јовичић 2010, 53, кат. 6.

48. Фибула

Пећине, гроб Г-5628

Бронза, емајл, ливење

Дужина: 2 cm

ДЦВ, Ц-13558

2 – прва половина 3. века

Бронзана фибула квадратног облика украшена емајлом. Фибула плочастог тела са шарнир-механизмом. Све четири стране квадратног тела фибуле су по ивицама украшене неизменично постављеним белим и црним линијама. На угловима се налазе црни квадрати са белим цветом у средини. У средишњем делу фибуле се налази црни квадрат у чијим су угловима представљена четири бела цвета. Држач игле је фрагментован. Недостаје игла.

Објављено: Реџић, Јовичић 2010, 54, кат. 19.



48. Brooch

Pećine, grave G-5628

Bronze, enamel, casting

Length: 2 cm

DCV, C-13558

2nd – the first half of the 3rd century

Bronze square brooch decorated with enamel. The brooch possesses a square body and a hinge mechanism. All four sides of the square brooch body are decorated with alternating white and black lines along the edges. At the angles there are black squares with white flowers in their middle. In the middle brooch part there is a black square with white flowers in each of its four angles. The catch plate is fragmented. The needle is missing.

Published: Реџић, Јовичић 2010, 54, кат. 19.

49. Фибула

Амфитеатар, квадрат Г/8

Бронза, емајл, ливење

Дужина: 3,7 cm

ДЦВ, Ц-470

2 – прва половина 3. века

Бронзана фибула ромбоидног облика украшена емајлом. Фибула плочастог тела са шарнир-механизмом. На сва четири угла ромбоидног средишњег дела налазе се кружни додаци са удубљењем испуњеним емајлом беле боје. Ромбоидни део у сва четири угла као и у средини има поља испуњена емајлом беле и плаве боје. Држач игле је фрагментован. Недостаје игла.

Необјављено.



49. Brooch

Amphitheatre, square G/8

Bronze, enamel, casting

Length: 3.7 cm

DCV, C-470

2nd – the first half of the 3rd century

Bronze rhomboidal brooch decorated with enamel. The brooch possesses a plate-shaped body and a hinge mechanism. All four angles of the rhomboidal middle part there are circular recesses filled with white enamel. All four angles and the middle of the rhomboidal part possess fields filled with white and blue enamel. The catch plate is fragmented. The needle is missing.

Unpublished.

50. Фибула

Рит, сонда 429

Бронза, емајл, ливење, проламање

Дужина: 3,7 cm

ДЦВ, Ц-2568

2 – прва половина 3. века

Бронзана фибула плочастог тела украшена емајлом. Фибула се закопчава помоћу шарнир-механизма. Средишњи део тела фибуле се састоји од полумесеца испуњеног емајлом црване боје изнад кога је



кружни додатак назубљен по ободу. Крајеви полумесеца су продужени и заједно са попречном гредом која их спаја чине троугао на чијем је крају кружно задебљање испуњено емајлом зелене боје. На оба краја попречне греде се налазе кружни додаци украшени коцентричним круговима. Држач игле је фрагментован. Недостаје игла. Необјављено.

50. Brooch

Rit, trench 429

Bronze, enamel, casting, piercing

Length: 3.7 cm

DCV, C-2568

2nd – the first half of the 3rd century

Bronze, plate-shaped brooch decorated with enamel. The brooch is closed with a hinge mechanism. The middle brooch part consists of a crescent filled with red enamel and an circular addition jagged along its edge, positioned above the crescent. The crescent endings are elongated and together with the transversal piece that connects them, they form a triangle. At the triangle's ending, there is a circular thickening filled with green enamel. On both sides of the connecting piece there are circular additions decorated with concentric circles. The catch plate is fragmented. The needle is missing.

Unpublished.

51. Фибула

Рит, сонда 13, објекат 3, просторија 5

Бронза са позлатом, емајл, ливење

Дужина: 5,7 cm

ДЦВ, Ц-639

2 – прва половина 3. века

Бронзана позлаћена фибула плочастог тела украшена емајлом. Фибула се закопчава помоћу шарнир-механизма. Средишњи део тела фибуле квадратног облика, испуњен је по ободу емајлом зелене боје, док се у центру налази коцентрична кружница украшена емајлом наранџасте, зелене и црне боје. Наставци на наспрамним угловима квадрата, моделовани у облику стилизованих пелти, испуњени су емајлом зелене и наранџасте боје. Перфорирани држач игле је трапезоидног облика. Недостаје игла.

Необјављено.



51. Brooch

Rit, trench 13, building 3, room 5

Gold-plated bronze, ena

2nd – the first half of the 3rd century

Gold-plated bronze brooch with a plate-shaped body decorated with enamel. The brooch is closed with a hinge mechanism. The middle brooch body part is square, filled with green enamel along its edges. In the middle there is a concentric circle decorated with orange, green and black enamel. The elongations on the opposed square angles are kidney-shaped and stylized, filled with green and orange enamel. The perforated catch plate is trapezoidal. The needle is missing.

Unpublished.

52. Фибула

Амфитеатар, квадрат J/3

Бронза, емајл, ливење, урезивање

Дужина: 3,8 cm

ДЦВ, Ц-4177

2 – прва половина 3. века

Бронзана фибула украшена емајлом. Фибула плочастог лука се за-копчава шарнир-механизмом. Лук у облику коцентричног круга испуњен је емајлом зелене боје. По његовом обиму налазе се украси у виду четири мања круга. Стопа фибуле са попречним ребром моделована је у облику животињске главе. Перфорирани држач игле је фрагментован. Недостаје игла.

Необјављено.



52. Brooch

Amphitheatre, square J/3

Bronze, enamel, casting, carving

Length: 3.8 cm

DCV, C-4177

2nd – the first half of the 3rd century

Bronze brooch decorated with enamel. The brooch possesses a flat embossed bow and a hinge mechanism. The bow has the shape of a concentric circle and it is filled with green enamel. Along its edge there are ornaments in the shape of four smaller circles. The brooch foot possesses

a transversal rib and it is modelled in the shape of animal's head. The perforated catch plate is fragmented. The needle is missing.

Unpublished.

53. Фибула

Више гробаља, сонда 213

Бронза, емајл, ливење, искуцавање

Дужина: 3,2 cm

ДЦВ, Ц-12278

2–3. век

Бронзана фибула кружног облика украшена емајлом. Фибула кружног тела са шарнир-механизмом. Средишњи део тела фибуле моделован је у облику тутулуса чији је врх испуњен емајлом тиркизне боје. Обод фибуле орнаментисан је коцентричним круговима. Држач игле је фрагментован.

Објављено: Реџић, Јовичић 2010, 54, кат. 20.



53. Brooch

Više grobalja, trench 213

Bronze, enamel, casting, embossing

Length: 3.2 cm

DCV, C-12278

2nd – 3rd century

Circular bronze brooch decorated with enamel. The brooch possesses a circular body and a hinge mechanism. The middle part of the brooch body is modelled in the *tutulus* shape, its top filled with turquoise enamel. The brooch edge is decorated with concentric circles. The catch plate is fragmented.

Published: Реџић, Јовичић 2010, 54, кат. 20.



54. Фибула

Рит, сонда 230

Бронза, емајл, ливење

Дужина: 2,3 cm

ДЦВ, Ц-2355

2–3. век

Бронзана фибула плочастог тела украшена емајлом. Фибула кружног тела се закопчава помоћу шарнир-механизма. Средишњи део тела фибуле је украшен звездом са шест кракова на чијим се врховима налази по један орнамент кружног облика. У средишњем делу звезде налази се круг око кога је испуна од емајла зелене боје. Држач игле је фрагментован. Недостаје игла.

Необјављено.

54. Brooch

Rit, trench 230

Bronze, enamel, casting

Length: 2.3 cm

DCV, C-2355

2nd – 3rd century

Plate-shaped, bronze brooch decorated with enamel. The brooch possesses a round body and it is closed with a hinge mechanism. The middle brooch body part is decorated with a six-pointed star. On each point there is a circular ornament. In the middle of the star there is a circle with a green enamel filling around it. The catch plate is fragmented. The needle is missing.

Unpublished.

55. Фибула

Рит, сонда 9, укоп 1

Бронза, ливење, проламање

Дужина: 3,7 cm

ДЦВ, Ц-304

Друга половина 2 – прва половина 3. века

Бронзана фибула плочастог тела украшеног проламањем, која се закопчава помоћу шарнир-механизма. Тело фибуле формирају четири сучељене пелте. Попречно постављени држач игле је полукружног облика. Недостаје игла.

Необјављено.

55. Brooch

Rit, trench 9, pit 1

Bronze, casting, piercing



Length: 3.7 cm

DCV, C-304

The second half of the 2nd – the first half of the 3rd century

Plate-shaped bronze brooch decorated with piercing, closed with a hinge mechanism. The brooch body consists of four kidney-shapes facing each other. The transversal catch plate is of semi-circular shape. The needle is missing.

Unpublished.

56. Фибула

Код кораба, гроб Г1-13

Бронза, ливење, проламање

Дужина: 3,4 cm

ДЦВ, Ц-33

Друга половина 2 – прва половина 3. века

Бронзана фибула плочастог тела украшеног проламањем, која се за-
копчава помоћу шарнир-механизма. Тело фибуле украшено је про-
бојима кружног и троугаоног облика. Попречно постављени држач
игле је полукружног облика. Недостаје игла.

Објављено: Реџић, Јовичић 2010, 55, кат. 22.



56. Brooch

Kod koraba, grave G1-13

Bronze, casting, piercing

Length: 3.4 cm

DCV, C-33

The second half of the 2nd – the first half of the 3rd century

Plate-shaped bronze brooch decorated with piercing and closed with
the hinge mechanism. The brooch body is decorated with circular and
triangular piercings. The transversal catch plate is semi-circular in shape.
The needle is missing.

Published: Реџић, Јовичић 2010, 55, кат. 22.

57. Фибула

Више гробаља, сонда 265

Бронза, ливење, проламање

Дужина: 3,5 cm

ДЦВ, Ц-12866

Друга половина 2 – прва половина 3. века

Бронзана фибула плочастог тела украшеног проламањем, која се закопчава помоћу шарнир-механизма. Тело фибуле је моделовано у облику прочеља тетрастилног храма. Попречно постављени држач игле је полукружног облика. Недостаје игла.

Необјављено.

57. Brooch

Više grobalja, trench 265

Bronze, casting, piercing

Length: 3.5 cm

DCV, C-12866

The second half of the 2nd – the first half of the 3rd century

Plate-shaped bronze brooch decorated with piercing and closed with a hinge mechanism. The brooch body is modelled in the shape of a tetrastyle temple facade. The transversely placed catch plate is of semi-circular shape. The needle is missing.

Unpublished.



58. Фибула

Пиривој, сонда 30

Бронза, ливење, проламање

Дужина: 3,4 cm

ДЦВ, Ц-1545

Друга половина 2 – прва половина 3. века

Бронзана фибула плочастог тела украшеног проламањем, која се закопчава помоћу шарнир-механизма. Тело фибуле моделовано је у облику римске војне трубе. Попречно постављени држач игле је полукружног облика. Недостаје игла.

Необјављено.



58. Brooch

Pirivoj, trench 30

Bronze, casting, piercing

Length: 3.4 cm

DCV, C-1545

The second half of the 2nd – the first half of the 3rd century

Plate-shaped bronze brooch decorated with piercing and closed with a hinge mechanism. The brooch body is modelled in the shape of a military trumpet. The transversely placed catch plate is of semi-circular shape. The needle is missing.

Unpublished.



59. Фибула

Стиг, сонда 32

Бронза, ливење, проламање

Дужина: 3,7 cm

ДЦВ, Ц-2

Друга половина 2 – прва половина 3. века

Бронзана фибула плочастог тела украшеног проламањем, која се за-
копчава помоћу шарнир-механизма. Тело фибуле моделовано у об-
лику две војне трубе које су међусобно спојене писковима. Попречно
постављени држач игле је полукружног облика.

Објављено: Реџић, Јовичић 2010, 55, кат. 21.

59. Brooch

Stig, trench 32

Bronze, casting, piercing

Length: 3.7 cm

DCV, C-2

The second half of the 2nd – the first half of the 3rd century

Plate-shaped bronze brooch decorated with piercing and closed with
a hinge mechanism. The brooch body is modelled in the shape of two
military trumpets connected with their mouth-pieces. The transversely
placed catch plate is semi-circular.

Published: Реџић, Јовичић 2010, 55, кат. 21.

60. Фибула

Рит, сонда 289

Бронза, ливење, проламање

Дужина: 3,9 cm

ДЦВ, Ц-2490

Друга половина 2 – прва половина 3. века

Бронзана фибула плочастог тела украшеног проламањем, која се закопчава помоћу опруге. Тело фибуле моделовано у облику две војне трубе које су међусобно спојене писковима. Попречно постављени држач игле је полукружног облика. Игла фибуле је фрагментована.

Необјављено.

60. Brooch

Rit, trench 289

Bronze, casting, piercing

Length: 3.9 cm

DCV, C-2490

The second half of the 2nd – the first half of the 3rd century

Plate-shaped bronze brooch decorated with piercing and closed with a spring. The brooch body is modelled in the shape of two military trumpets connected with their mouth-pieces. The transversely placed catch plate is semi-circular. The needle is fragmented.

Unpublished.



61. Фибула

На камењу, квадрат Г/7

Бронза, ливење, фасетирање

Дужина: 3,5 cm

ДЦВ, Ц-115

Друга половина 2 – трећа четвртина 3. века

Коленаста бронзана фибула која се закопчава помоћу шарнир-механизма. На цилиндричну главу фибуле налаже лук чији је почетак трапезоидно проширен. Лук и стопа украшени су фасетирањем. На крају стопе налази се мањи трн. Подужно постављени држач игле је узан и висок.

Објављено: Реџић, Јовичић 2010, 54, кат. 17.

61. Brooch

Na kamenju, square G/7

Bronze, casting, faceting

Length: 3.5 cm

DCV, C-115

The second half of the 2nd – the third quarter of the 3rd century



Knee-shaped bronze brooch closed with a hinge mechanism. The bow is placed upon the cylindrical brooch head, its ending being widened in the shape of a trapeze. The bow and the foot are decorated with faceting. At the foot ending there is a small tip. The transversely placed catch plate is narrow and high.

Published: Реџић, Јовичић 2010, 54, кат. 17.

62. Фибула

Рит, сонда 230

Бронза, ливење, фасетирање

Дужина: 3,6 cm

ДЦВ, Ц-2368

Друга половина 2 – прва половина 3. века

Коленаста бронзана фибула која се закопчава помоћу опруге у чаури. На цилиндричну чауру у којој је смештена опруга налаже полукружна потпорна греда. Почетак лука је полукружно проширен. Лук и стопа украшени су фасетирањем. Подужно постављени држач игле је узан и висок. Недостаје игла.

Необјављено.

62. Brooch

Rit, trench 230

Bronze, casting, faceting

Length: 3.6 cm

DCV, C-2368

The second half of the 2nd – the first half of the 3rd century

Knee-shaped bronze brooch closed with a spring in a tube. The cylindrical tube containing the spring also holds the semi-circular supporting beam. The bow ending is widened in the form of a semi-circle. The foot and the bow are decorated with faceting. The transversely placed catch plate is narrow and high. The needle is missing.

Unpublished.

63. Фибула

На камењу, квадрат Е/10

Бронза, ливење, урезивање

Дужина: 3,6 cm



ДЦВ, Ц-78

Друга половина 2 – прва половина 3. века

Коленаста бронзана фибула која се закопчава помоћу опруге. Носач опруге ослања се на полукружну потпорну греду која је по ободу украшена цик-цак линијама. Почетак лука који је полукружно проширен. На крају стопе налази се мањи трн. Подужно постављени држач игле је узан и висок.

Објављено: Реџић, Јовичић 2010, 54, кат. 14.



63. Brooch

Na kamenju, square E/10

Bronze, casting, carving

Length: 3.6 cm

DCV, C-78

The second half of the 2nd – the first half of the 3rd century

Knee-shaped bronze brooch closed with a spring. The spring holder relies on a semi-circular transversal supporting beam decorated with zig-zag lines along its edges. The bow ending is widened in the form of a semi-circle. At the foot ending there is a small tip. The transversely placed catch plate is narrow and high.

Published: Реџић, Јовичић 2010, 54, кат. 14.

64. Фибула

Више гробаља, сонда 212

Бронза, ливење, урезивање

Дужина: 3,3 cm

ДЦВ, Ц-12312

Друга половина 2 – друга трећина 3. века

Бронзана фибула са спирално савијеним луком која се закопчава помоћу шарнир-механизма. На цилиндричну главу фибуле налаже спирални лук који је украшен подужним ребрима. Крај стопе је проширен и на њему се налази се мањи трн. Попречно постављени држач игле је узан и висок. Недостаје игла.

Објављено: Реџић, Јовичић 2010, 54, кат. 18.



64. Brooch

Više grobalja, trench 212

Bronze, casting, carving

Length: 3.3 cm

DCV, C-12312

The second half of the 2nd – the second third of the 3rd century

Bronze brooch with a spirally twisted bow closed with a hinge mechanism. The spiral bow relies upon the cylindrical brooch head and it is decorated with longitudinal ribs. The foot ending is widened and possesses a small tip upon it. The transversely placed catch plate is narrow and high. The needle is missing.

Published: Реџић, Јовичић 2010, 54, кат. 18.



65. Фибула

Рит, сонда 135, укуп 1

Бронза, ливење, урезивање

Дужина: 3,1 cm

ДЦВ, Ц-2031

Друга половина 2. века

Бронзана фибула са спирално савијеним луком која се закопчава помоћу шарнир-механизма. На цилиндричну главу фибуле налаже спирални лук који је украшен подужним ребрима. Крај стопе је профилисан и на њему се налази се мањи трн. Подужно постављени држач игле је узан и висок.

Необјављено.



65. Brooch

Rit, trench 135, pit 1

Bronze, casting, carving

Length: 3.1 cm

DCV, C-2031

The second half of the 2nd century

Bronze brooch with a spirally twisted bow closed with a hinge mechanism. The spiral bow relies upon the cylindrical brooch head and it is decorated with longitudinal ribs. The foot ending is profiled and possesses a small tip upon it. The transversely placed catch plate is narrow and high.

Unpublished.

66. Фибула

Амфитеатар, квадрат ф/9

Бронза, ливење

Дужина: 2,5 cm

ДЦВ, Ц-6720

Друга трећина 2 – прва половина 3. века

Бронзана фибула плочастог тела која се закопчава помоћу опруге. Тело фибуле моделовано је у облику свастике са крацима који су окренути на леву страну. Попречно постављени држач игле је узан и висок. Недостаје игла.

Необјављено.



66. Brooch

Amphitheatre, square f/9

Bronze, casting

Length: 2.5 cm

DCV, C-6720

The second third of the 2nd – the first half of the 3rd century

Plate-shaped bronze brooch closed with a spring. The brooch body is modelled in the shape of a swastika with its endings facing left. The transversely placed catch plate is narrow and high. The needle is missing.

Unpublished.

67. Фибула

Рит, сонда 25, објекат 4

Бронза, ливење, урезивање

Дужина: 2,4 cm

ДЦВ, Ц-1014

Друга трећина 2 – прва половина 3. века

Бронзана фибула плочастог тела која се закопчава помоћу шарнир-механизма. Тело фибуле моделовано је у облику свастике са крацима који су окренути на леву страну. Краци свастике су украшени урезаним линијама. Попречно постављени држач игле је узан и висок. Недостаје игла.

Необјављено.



67. Brooch

Rit, trench 25, building 4

Bronze, casting, carving

Length: 2.4 cm

DCV, C-1014

The second third of the 2nd – the first half of the 3rd century

Plate-shaped bronze brooch closed with a hinge mechanism. The brooch body is modelled in the shape of a swastika with its endings facing left. The swastika points are decorated with carved lines. The transversely placed catch plate is narrow and high. The needle is missing.

Unpublished.

68. Фибула

Више гробаља, сонда 261, ров 2

Бронза, ливење, урезивање

Дужина: 3,3 cm

ДЦВ, Ц-12652

3. век

Фрагментована бронзана фибула плочастог тела која се закопчава помоћу шарнир-механизма. Тело фибуле моделовано је у облику свастике са крацима који се завршавају коњским главама. Краци свастике су окренути на десну страну. У средишњем делу је украс у виду круга са тачком у средини. Недостаје игла.

Необјављено.



68. Brooch

Više grobalja, trench 261, ditch 2

Bronze, casting, carving

Length: 3.3 cm

DCV, C-12652

3rd century

Fragmented, plate-shaped bronze brooch closed with a hinge mechanism. The brooch body is modelled in the shape of a swastika with its endings formed in the shape of horses' heads. The points are facing right. In the middle there is a decoration in the shape of a circle with a point in its middle. The needle is missing.

Unpublished.

69. Наруквица

Пиривој, гроб Г-205

Гагат, резање

Дужина перли до 3,5 cm

ДЦВ, Ц-738

2–3. век

Наруквица је сегментног типа и чине је тринаест полукружне перле од којих су неке фасетиране са горње стране. Једна перла је криш-каста-*melonen* типа. Све су полиране и имају по две кружне перфорације.

Објављено: Milovanović 2018, 107–108, Fig. 2; РЛГС 2018, 324, кат. 44.



69. Bracelet

Pirivoj, grave G-205

Jet, cutting

Lengths of beads: up to 3.5 cm

DCV, C-738

2nd – 3rd century

Segmented bracelet consisting of thirteen semi-spherical beads, some of them faceted on their upper side. One bead belongs to *melonen* type. All of the beads are polished and each possesses two perforations.

Published: Milovanović 2018, 107–108, Fig. 2; RLCS 2018, 324, Cat. no. 44.

70. Наруквица

Пиривој, гроб Г-161

Кост, резање

Пречник: 3,4 cm

ДЦВ, Ц-433

3. век

Наруквица од кости тракастог изгледа.

Објављено: Raičković, Milovanović 2011, Fig. 58.



70. Bracelet

Pirivoj, grave G-161

Bone, cutting

Diameter: 3.4 cm

DCV, C-433

3rd century

A ribbon-shaped bone bracelet.

Published: Raičković, Milovanović 2011, Fig. 58.

71. Наруквица

Пиривој, квадрат 5

Сребро, искуцавање

Пречник: 5,3 cm

ДЦВ, Ц-556

3. век

Наруквица од сребра отворених крајева и полукружног пресека. Један крај наруквице се сужава.

Необјављено.



71. Bracelet

Pirivoj, square 5

Silver, embossing

Diameter: 5.3 cm

DCV, C-556

3rd century

Silver bracelet with opened endings and semi-circular cross-section. One bracelet ending is narrowed.

Unpublished.

72. Наруквица

Пиривој, гроб Г-135

Бронза, ливење, урезивање

Пречник: 7 cm

ДЦВ, Ц-343

4. век

Наруквица од бронзе отворених крајева и кружног пресека. Крајеви су задебљани и украшени попречним урезима.

Објављено: Milovanović 2018, 132–133, Fig. 38; Raičković, Milovanović 2011, 98, 101, Fig. 55.



72. Bracelet

Pirivoj, grave G-135

Bronze, casting, carving

Diameter: 7 cm

DCV, C-343

4th century

Bronze bracelet with opened endings and semi-circular cross-section. The endings are thickened and decorated with diagonal carvings.

Published: Milovanović 2018, 132–133, Fig. 38; Raičković, Milovanović 2011, 98, 101, Fig. 55.

73. Наруквица

Пиривој, гроб Г-212

Бронза, ливење, урезивање

Пречник: 6,7 cm

ДЦВ, Ц-754

4. век

Наруквица затвореног типа, кружног пресека, украшена попречним урезима.

Објављено: Raičković, Milovanović 2011, Fig. 59.



73. Bracelet

Pirivoj, grave G-212

Bronze, casting, carving

Diameter: 6.7 cm

DCV, C-754

4th century

Bracelet of the closed type, with semi-circular cross-section and decorated with diagonal carvings.

Published: Raičković, Milovanović 2011, Fig. 59.

74. Наруквица

Над Клепечком, гроб Г1-98

Бронза, ливење, искуцавање

Пречник: 8,3 cm

ДЦВ, Ц-1399

3. век

Наруквица затвореног типа, ромбоидног пресека са супротно пребаченим крајевима који су вишеструко намотани око карике.

Објављено: Milovanović 2018, 132–133, Fig. 33; РЛГС 2018, 326, кат. 50.



74. Bracelet

Nad Klepečkom, grave G1-98

Bronze, casting, embossing

Diameter: 8.3 cm

DCV, C-1399

3rd century

Bracelet of the closed type, with rhomboidal cross-section and overlapping endings, multiply wrapped around the bracelet.

Published: Milovanović 2018, 132–133, Fig. 33; RLCS 2018, 326, Cat. no. 50.

75. Прстен

Над Клепечком, сонда 83

Бронзана жица

Пречник: 2 cm

ДЦВ, Ц-1657

2–3. век

Бронзани прстен од троструко намотане танке жице.

Необјављено.



75. Finger ring

Nad Klepečkom, trench 83

Bronze wire

Diameter: 2 cm

DCV, C-1657

2nd – 3rd century

Bronze finger-ring with a triple wrapped wire.

Unpublished.

76. Огрлица

Више гробаља, сонда 263

Бронзана жица

дужина: 27 cm

ДЦВ, Ц-12703

2–3. век

Огрлицу чини стубасти ланац од вишеструко уплетене жице са петљама на оба краја.

Необјављено.



76. Necklace

Više grobalja, trench 263

Bronze wire

Length: 27 cm

DCV, C-12703

2nd – 3rd century

The necklace consists of a firm chain made of multiply wrapped wire with loops on both endings.

Unpublished.

77. Огрлица

Рит, сонда 17

Бронзана жица

дужина: 27 cm

ДЦВ, Ц-649

2–3. век

Огрлица типа ланца је формирана од 22 сегмента од петоструко намотане искуцане жице који су међусобно спојени алкама на оба краја.

Необјављено.



77. Necklace

Rit, trench 17

Bronze wire

Length: 27 cm

DCV, C-649

2nd – 3rd century

A chain-like necklace made of 22 segments, each consisting of pentaplex wrapped, embossed wire, connected with rings on both endings.

Unpublished.

78. Огрлица

Над Клепечком, сонда 49

Бронзана жица

Дужина: 44 cm

ДЦВ, Ц-702

3. век

Огрлицу чини стубасти ланац од двоструко уплетене жице са петљом и кукицом на крају.

Објављено: РЛГС 2018, 328, кат. 54.



78. Necklace

Nad Klepečkom, trench 49

Bronze wire

Length: 44 cm

DCV, C-702

3rd century

The necklace consists of a firm chain made of double wrapped wire with a loop and a hook on the ending.

Published: RLCS 2018, 328, Cat. no. 54.

79. Прстен

Пиривој, гроб Г-290

Стакло

Пречник: 2 cm

ДЦВ, Ц-847

2–3. век

Прстен са кариком кружног пресека и равном, овалном главом.

Објављено: Milovanović 2018, 105–106, Fig. 1.



79. Finger ring

Pirivoj, grave G-290

Glass

Diameter: 2 cm

DCV, C-847

2nd – 3rd century

Finger ring with a circular cross-section and a flat, oval head.

Published: Milovanović 2018, 105–106, Fig. 1.

80. Наруквица

Пиривој, гроб Г-161

Кост, резање

Пречник: 3,4 cm

ДЦВ, Ц-434

3. век

Наруквица од кости тракастог изгледа.

Необјављено.



80. Bracelet

Pirivoj, grave G-161

Bone, cutting

Diameter: 3.4 cm

DCV, C-434

3rd century

Bone, ribbon-shaped bracelet.

Unpublished.

81. Наруквица

Више гробаља, сонда 311

Сребро, искуцавање

Пречник: 5,7 cm

ДЦВ, Ц-14098

3–4. век

Наруквица отворених крајева, широког обруча и тракастог изгледа.

На оба краја су по четири искуцане кружнице.

Необјављено.



81. Bracelet

Više grobalja, trench 311

Silver, embossing

Diameter: 5.7 cm

DCV, C-14098

3rd – 4th century

Bracelet with opened endings, wide and ribbon-shaped. On each ending there are four embossed circles.

Unpublished.

82. Наруквица

Више гробаља, гроб Г-2832

Сребро, искуцавање

Пречник: 6,3 cm

ДЦВ, Ц-14385

3–4. век

Наруквица од жице кружног пресека превучених и намотаних крајева.

Необјављено.



82. Bracelet

Više grobalja, grave G-2832

Silver, embossing

Diameter: 6.3 cm

DCV, C-14385

3rd – 4th century

Bracelet made of wire with a circular cross-section and overlapping and wrapped endings.

Unpublished.

83. Наруквица

Више гробаља, сонда 319

Сребрна жица

Пречник: 8,4 cm

ДЦВ, Ц-14372

3–4. век

Наруквица од жице кружног пресека, затвореног типа са превученим и намотаним крајевима.

Необјављено.

83. Bracelet

Više grobalja, trench 319

Silver wire

Diameter: 8.4 cm

DCV, C-14372

3rd – 4th century

Bracelet made of wire with a circular cross-section and overlapping and wrapped endings.

Unpublished.



84. Огрлица

Више гробаља, гроб Г-2685

Бронзана жица, искуцавање, урезивање

Пречник огрлице: 9,2 cm; дужина привеска: 2,7 cm

ДЦВ, Ц-14046

3–4. век

Огрлица типа торквеса од жице кружног пресека превучених и намотаних крајева. На торквесу је привезак у облику лунуле. Лунула је са једне стране украшена зракастим урезима.

Необјављено.

84. Necklace

Više grobalja, grave G-2685

Bronze wire, embossing, carving

Necklace diameter: 9.2 cm, pendant length: 2.7 cm

DCV, C-14046

3rd – 4th century

Necklace of the torques-type made of wire, with a circular cross-section and overlapping and wrapped endings. On the torque there is a crescent-shaped pendant. On one of its sides, the crescent is decorated with ray-shaped carvings.

Unpublished.



85. Привезак

Више гробаља, сонда 257

Бронза, искуцавање

Димензије: 6,1 x 3 cm

ДЦВ, Ц-12576

2–3. век

Срцолики привезак са петљом тракастог изгледа и пуноливеним задебљањем на доњем крају.

Необјављено.



85. Pendant

Više grobalja, trench 257

Bronze, embossing

Dimensions: 6.1 x 3 cm

DCV, C-12576

2nd – 3rd century

Heart-shaped pendant with a ribbon-shaped loop and fully casted thickening at its lower ending.

Unpublished.

86. Привезак

Пиривој, гроб Г-268

Бронза, искуцавање

Дужина: 3,4 cm

ДЦВ, Ц-800

2–3. век

Привезак у облику буле од искуцаног лима са зракасто изрезаним крајевима са једне стране који су пребачени преко друге стране привеска.

Необјављено.



86. Pendant

Pirivoj, grave G-268

Bronze, embossing

Length: 3.4 cm

DCV, C-800

2nd – 3rd century

Bulla-shaped pendant made of embossed metal sheet, with pointy cut endings that overlap the opposed pendant side.

Unpublished.

87. Привезак

Пиривој, гроб Г-247

Сребро, искуцавање, жлебљење

Димензије: 2 x 1,9 cm

ДЦВ, Ц-711

4. век

Привезак у облику лунуле, стањених крајева са искуцаном и жлебљеном петљом.

Необјављено.



87. Pendant

Pirivoj, grave G-247

Silver, embossing, carving

Dimensions: 2 x 1.9 cm

DCV, C-711

4th century

Crescent-shaped pendant with thin endings and an embossed and carved loop.

Unpublished.

88. Огрлица

Пиривој, гроб Г-205

Гагат, резање

Дужина перли од 0,2 до 3,8 cm

ДЦВ, Ц-739

2–3. век

Огрлица од 97 минијатурне перле зупчастог облика, док су две цилиндричне и једна кружна.

Објављено: Milovanović 2018, 107–108, Fig. 2; РЛГС 2018, 324, кат. 45.



88. Necklace

Pirivoj, grave G-205

Jet, cutting

Lengths of beads from 0.2 to 3.8 cm

DCV, C-739

2nd – 3rd century

Necklace consisting of 97 miniature jagged beads, two cylindrical beads and a single spherical one.

Published: Milovanović 2018, 107–108, Fig. 2; RLCS 2018, 324, Cat. no. 45.

89. Наруквица

Амфитеатар, квадрат К/7

Стакло

Пречник: 5,2 cm

ДЦВ, Ц-3576

2–3. век

Наруквица затвореног типа полукружног пресека од стакла црне боје прошарана стаклом беле боје.

Необјављено.



89. Bracelet

Amphitheatre, square K/7

Glass

Diameter: 5.2 cm

DCV, C-3576

2nd – 3rd century

Bracelet of closed type with a semi-circular cross-section made of black glass with patterns made of white glass.

Unpublished.

90. Прстен

Рит, гроб Г1-64

Гвожђе, драги камен, ливење, урезивање

Пречник: 2,35 cm

ДЦВ, Ц-2414



2–3. век

Прстен са кариком тракастог изгледа, проширених рамена и елипсоидном главом са гемом од камена смеђе боје са урезаном представом Меркура.

Објављено: РЛГС 2018, 320, кат. 35.

90. Finger ring

Rit, grave G1-64

Iron, precious stone, casting, carving

Diameter: 2.35 cm

DCV, C-2414

2nd – 3rd century

Ribbon-shaped finger-ring, widened shoulders and an elliptic head. It contains a gem made of brown stone with a carved image of Mercury.

Published: RLCS 2018, 320, Cat. no. 35.



91. Прстен

Пиривој, гроб Г-212

Сребро, драги камен, ливење, урезивање

Пречник: 2,5 cm

ДЦВ, Ц-751

4. век

Прстен са кариком полукружног пресека, наглашених рамена која се шире према елипсоидној глави у којој је гема од црвенкастог камена. На гема је урезан приказ женске фигуре са подигнутом левом руком.

Објављено: Raičković, Milovanović 2011, 100–102, Fig. 60.



91. Finger ring

Pirivoj, grave G-212

Silver, precious stone, casting, carving

Diameter: 2.5 cm

DCV, C-751

4th century

Finger ring with a semi-circular cross-section and highlighted shoulders that are widened towards the elliptic head containing a gem made of reddish stone. The gem contains a carved image of a female figure with a lifted left arm.

Published: Raičković, Milovanović 2011, 100–102, Fig. 60.



92. Прстен

Рит, гроб Г-23

Бронза, ливење, урезивање

Пречник: 2,6 cm

ДЦВ, Ц-940

2–3. век

Прстен са кариком полукружног пресека, проширених рамена која прелазе у елипсоидну главу на којој је урезана људска фигура у стојећем положају.

Необјављено.



92. Finger ring

Rit, grave G-23

Bronze, casting, carving

Diameter: 2.6 cm

DCV, C-940

2nd – 3rd century

Finger ring with a semi-circular cross-section and shoulders widened towards the elliptic head containing a carved image of a standing human figure.

Unpublished.



93. Прстен

Над Клепечком, гроб Г1-43

Сребро, драги камен, ливење, урезивање

Пречник: 2,4 cm

ДЦВ, Ц-220

2–3. век

Прстен са кариком полукружног пресека, проширених угласто нагласених рамена. Глава прстена је елипсоидна са гемом од смеђег камена у којој је приказан лав у левом профилу.

Објављено: Milovanović 2018, 134, Fig. 41.



93. Finger ring

Nad Klepečkom, grave G1-43

Silver, precious stone, casting, carving

Diameter: 2.4 cm

DCV, C-220

2nd – 3rd century

Finger ring with a semi-circular cross-section and widened, angled shoulders. The ringer-ring head is elliptic and contains a gem made of brown stone with the image of lion facing left.

Published: Milovanović 2018, 134, Fig. 41.



94. Прстен

Рит, сонда 27

Бронза, ковање, урезивање

Дужина: 8,8 cm

ДЦВ, Ц-1177

2–3. век

Прстен у облику тела змије. Средишњи део је увијен тако да формира алку, док део репа с једне стране и део врата са змијском главом, са друге стране алке, повијени су тако да належу на суседна два прста.

Необјављено.

94. Finger ring

Rit, trench 27

Bronze, embossing, carving

Length: 8.8 cm

DCV, C-1177

2nd – 3rd century

Finger ring formed in the shape of a snake. The middle part is wrapped in a way that it forms a ring. One part of snake's tail on one ending and one part of its neck on the other ending are designed in such a way that they rely on the neighbouring two fingers.

Unpublished.



95. Наруквица

Пиривој, гроб Г-122

Бронза, ливење, урезивање

Пречник: 5,5 cm

ДЦВ, Ц-316

2–4. век

Наруквица отворених крајева, кружног пресека са крајевима у облику змијске главе.

Објављено: Milovanović 2018, 132, Fig. 37.

95. Bracelet

Pirivoj, grave G-122

Bronze, casting, carving

Diameter: 5.5 cm

DCV, C-316

2nd – 4th century

Bracelet with opened endings and a semi-circular cross-section. The endings are modelled in the shape of snakes' heads.

Published: Milovanović 2018, 132, Fig. 37.



96. Наруквица

Пиривој, гроб Г-232

Бронза, ливење, урезивање

Пречник: 5,9 cm

ДЦВ, Ц-684

2–4. век

Наруквица отворених и превучених крајева у облику стилизованих змијских глава.

Необјављено.

96. Bracelet

Pirivoj, grave G-232

Bronze, casting, carving

Diameter: 5.9 cm

DCV, C-684

2nd – 4th century

Bracelet with opened, overlapping endings formed in the shape of snakes' heads.

Unpublished.



97. Наруквица

Пиривој, гроб Г-212

Бронза, ливење, урезивање

Пречник: 6,7 cm

ДЦВ, Ц-753

4. век

Наруквица затвореног типа, кружног пресека, украшена попречним урезима.

Необјављено.



97. Bracelet

Pirivoj, grave G-212

Bronze, casting, carving

Diameter: 6.7 cm

DCV, C-753

4th century

Closed bracelet with a spherical cross-section decorated with diagonal carvings.

Unpublished.

98. Наруквица

Код кораба, гроб Г1-3

Бронза, ливење, искуцавање

Пречник: 9,6 cm

ДЦВ, Ц-9

2. век

Масивна наруквица ромбоидног пресека, пребачених крајева спирално намотаних са волутама на оба краја. На нарукници је пет алки са превученим и намотаним крајевима које су вероватно носиле привеске. Само је на једној алци сачуван срцолики привезак од искуцааног лима.

Објављено: Milovanović 2018, 132, Fig. 34; РЛГС 2018, 326, кат. 49.



98. Bracelet

Kod koraba, grave G1-3

Bronze, casting, embossing

Diameter: 9.6 cm

DCV, C-9

2nd century

Massive bracelet with a rhombic cross-section and overlapping endings, spirally wound and with volutes on both endings. The bracelet bears five rings with overlapping and wound endings that most likely bore pendants. Only one single ring still bears a heart-shaped pendant made of embossed metal sheet.

Published: Milovanović 2018, 132, Fig. 34; RLCS 2018, 326, Cat. no. 49.



99. Прстен

Пиривој, гроб Г-176

Кост, урезивање

Пречник: 3 cm

ДЦВ, Ц-477

3. век

Масиван коштани прстен са широком кариком тракастог изгледа. Дуж карике су урезане две кружнице.

Необјављено.

99. Finger ring

Pirivoj, grave G-176

Bone, carving

Diameter: 3 cm

DCV, C-477

3rd century

Wide, ribbon-shaped, massive bone finger-ring. Along the finger-ring there are two carved circles.

Unpublished.

100. Прстен

Више гробаља, гроб Г-2407

Слоновача, урезивање

Пречник: 2,6 cm

ДЦВ, Ц-13445

3. век



Масиван прстен од слоноваче са кариком тракастог изгледа. Дуж карике су рељефно истакнуте две канелуре.

Необјављено.

100. Finger ring

Više grobalja, grave G-2407

Ivory, carving

Diameter: 2.6 cm

DCV, C-13445

3rd century

Ribbon-shaped, massive ivory finger-ring. Along the ring there are two relief-shaped cannelures.

Unpublished.

101. Наруквица

Пиривој, гроб Г-232

Бронза, ливење, урезивање

Пречник: 6,1 cm

ДЦВ, Ц-683

3 –4. век

Наруквица отворених крајева који се завршавају у облику змијских глава.

Објављено: Milovanović 2018, 131–132, Fig. 35; Raičković, Milovanović 2011, 98, 101, Fig. 56.



101. Bracelet

Pirivoj, grave G-232

Bronze, casting, carving

Diameter: 6.1 cm

DCV, C-683

3rd – 4th century

Bracelet with opened endings formed in the shape of snakes' heads.

Published: Milovanović 2018, 131–132, Fig. 35; Raičković, Milovanović 2011, 98, 101, Fig. 56.

102. Наруквица

Пиривој, гроб Г-232

Бронза, ливење, урезивање

Пречник: 7 cm

ДЦВ, Ц-344

4. век

Наруквица кружног пресека, отворених, равно сечених и проширених крајева. Крајеви су украшени полумесечастим урезима у два реда.

Објављено: Milovanović 2018, 133, Fig. 39.



102. Bracelet

Pirivoj, grave G-232

Bronze, casting, carving

Diameter: 7 cm

DCV, C-344

4th century

Bracelet with a circular cross-section and opened, flat cut and widened endings. Each ending is decorated with two rows of crescent-shaped carvings.

Published: Milovanović 2018, 133, Fig. 39.

103. Наруквица

Пиривој, гроб Г-232

Бронзана жица, тордирање

Пречник: 6,4 cm

ДЦВ, Ц-685

3–4. век

Наруквица од четвороструко увијене жице са алком и куком за за-
копчавање.

Објављено: Milovanović 2018, 129, Fig. 32; Raičković, Milovanović 2011,
99, Fig. 57.



103. Bracelet

Pirivoj, grave G-232

Bronze wire, wrapping

Diameter: 6.4 cm

DCV, C-685

3rd – 4th century

Bracelet of a quadruple wrapped wire with a closing ring and a hook.

Published: Milovanović 2018, 129, Fig. 32; Raičković, Milovanović 2011, 99, Fig. 57.

104. Наруквица

Пиривој, гроб Г-163

Стакло

Пречник: 6 cm

ДЦВ, Ц-443

3–4. век

Наруквица затвореног типа, полукружног пресека од стакла тамне боје.

Необјављено.



104. Bracelet

Pirivoj, grave G-163

Glass

Diameter: 6 cm

DCV, C-443

3rd – 4th century

Bracelet of a closed type with a semi-circular cross-section, made of dark glass.

Unpublished.

105. Привезак

Пећине, гроб Г-5868

Злато, искуцавање

Димензије: 1,7 x 1,6 cm

ДЦВ, Ц-14095

4. век

Деформисани златни лим крстастог облика.

Необјављено.



105. Pendant

Pećine, grave G-5868

Gold, embossing

Dimensions: 1.7 x 1.6 cm

DCV, C-14095

4th century

Deformed, cross-shaped golden sheet.

Unpublished.

106. Привезак

Пиривој, гроб Г-134

Злато, искуцавање

Пречник: 1 cm

ДЦВ, Ц-353

3. век

Привезак зракастог облика од злата.

Објављено: Milovanović 2018, 107, 109, Fig. 3; РЛГС 2018, 322, кат. 40.

106. Pendant

Pirivoj, grave G-134

Gold, embossing

Diameter: 1 cm

DCV, C-353

3rd century

Pointy pendant made of gold.

Published: Milovanović 2018, 107, 109, Fig. 3; RLCS 2018, 322, Cat. no. 40.



107. Наушница

Пиривој, гроб Г-258

Златна жица, искуцавање

Дужина: 1,2 cm

ДЦВ, Ц-767

3. век

Наушница типа каричице са кукицом и петљом на крајевима. Глава је калотастог облика од искуцаног лима, украшена псеудогранулацијом око руба.

Објављено: Milovanović 2018, 119–120, Fig. 17.

107. Earring

Pirivoj, grave G-258

Golden wire, embossing

Length: 1.2 cm

DCV, C-767

3rd century

A ring-shaped earring with a hook and a loop at its endings. The head is calotte-shaped and made of embossed metal sheet, decorated with pseudo-granulation along its edges.

Published: Milovanović 2018, 119–120, Fig. 17.



108. Огрлица

Више гробаља, гроб Г1-1896

Злато, стакло, искуцавање

Дужина: 12,4 cm

ДЦВ, Ц-14115

2–3. век

Део огрлице сегментног типа коју чини ланац од искуцане жице у облику осмица између којих су омчастим жицама прикачене лоптасте перле од стакла. На перлама су видљиви трагови горења. Ланчић се завршава кукицом и петљом.

Необјављено.

108. Necklace

Više grobalja, grave G1-1896

Gold, glass, embossing

Length: 12.4 cm

DCV, C-14115

2nd – 3rd century

Part of a segmented necklace consisting of a chain made of embossed wire, modelled in the shape of number 8. Between them, there are spheri-



cal glass beads held with hooks. The beads bear visible burning traces. The chain ends with a hook and a loop.

Unpublished.

109. Привезак

Пећине, сонда 534

Злато, стакло, проламање, жлебљење

Пречник: 1,5 cm

ДЦВ, Ц-14086

4. век

Кружни привезак типа медаљона са по две мање перфорације са обе бочне стране. Лежиште је од златног лима са оквиром од палмета изведеним проламањем. Унутар касете је стакло тамноплаве боје.

Необјављено.



109. Pendant

Пећине, trench 534

Gold, glass, piercing

Diameter: 1.5 cm

DCV, C-14086

4th century

Circular pendant of the medallion type, with two smaller perforations on each lateral side. The socket is made of golden sheet with a frame decorated with pierced palmettes. Within the socket there is a dark blue glass.

Unpublished.

110. Гема

Пиривој, сонда 51

Драги камен, урезивање

Димензије: 1,6 x 1,2 cm

ДЦВ, Ц-1481

2–3. век

Гема овалног облика од плаво-белог камена. На гема су приказане две четвороножне животиње (пас и бик или ован?) једна испод друге.

Необјављено.



110. Gem

Pirivoj, trench 51

Precious stone, carving

Dimensions: 1.6 x 1.2 cm

DCV, C-1481

2nd – 3rd century

Oval gem made of blue-white stone. On the gem there are images of four-legged animals (a dog and a bull or ram?), one above the other.

Unpublished.

111. Гема

Рит, гроб Г-3

Драги камен, урезивање

Димензије: 1,4 x 1,1 cm

ДЦВ, Ц-410

2–3. век

Гема овалног облика од плаво-црног камена (ахат?). На геми је урезан приказ крилатог коњаника на хипокампу окренути налево.

Објављено: РЛГС 2018, 311, кат. 13; Danković, Petaković 2014, 62, sl. 3.



111. Gem

Rit, grave G-3

Precious stone, carving

Dimensions: 1.4 x 1.1 cm

DCV, C-410

2nd – 3rd century

Oval gem with a blue-black stone (agate?). The gem bears the image of a winged horseman on a hippocampus facing left.

Published: RLCS 2018, 311, Cat. no. 13; Danković, Petaković 2014, 62, sl. 3.

112. Гема

Пиривој, гроб Г-166

Драги камен, урезивање

Димензије: 1,2 x 1 cm

ДЦВ, Ц-452

4. век

Гема овалног облика од црвенкастог камена (карнеол?). На геми је урезана биста жене, окренуте налево. Назначене су основне црте лица, док су коса везана траком и драперија на одећи, обрађени густим урезима.

Необјављено.



112. Gem

Pirivoj, grave G-166

Precious stone, carving

Dimensions: 1.2 x 1 cm

DCV, C-452

2nd – 3rd century

Oval gem made of reddish stone (carnelian?). The gem bears a carved image of a female bust facing left. Basic features are given, while her hair is tied with a ribbon and the drapery on her clothes are marked with dense carvings.

Unpublished.

113. Гема

Рит, гроб Г-3

Драги камен, урезивање

Димензије: 1,2 x 1 cm

ДЦВ, Ц-409

2–3. век

Гема овалног облика од плаво-црног камена (ахат?). На геми је урезан приказ богиње Викторије налево. Богиња држи венац у подигнутој левој руци.

Објављено: РЛГС 2018, 311, кат. 12; Danković, Petaković 2014, 62, sl. 3.



113. Gem

Rit, grave G-3

Precious stone, carving

Dimensions: 1.2 x 1 cm

DCV, C-409

4th century

Oval gem with a blue-black stone (agate?). On the gem there is a carved image of the goddess Victoria facing left. The goddess holds a wreath in her lifted left hand.

Published: RLCS 2018, 311, Cat. no. 12; Danković, Petaković 2014, 62, sl. 3.

114. Гема

Рит, гроб Г-3

Ћилибар, урезивање

Димензије: 1,2 x 1 cm

ДЦВ, Ц-407

2–3. век

Гема овалног облика од ћилибара. На гема је нејасан приказ, вероватно петла(?).

Објављено: РЛГС 2018, 310, кат. 10; Danković, Petaković 2014, 62, sl. 3.



114. Gem

Rit, grave G-3

Amber, carving

Dimensions: 1.2 x 1 cm

DCV, C-407

2nd – 3rd century

Oval gem made of amber. The gem bears an unclear image, possibly of a rooster(?).

Published: RLCS 2018, 310, Cat. no. 10; Danković, Petaković 2014, 62, sl. 3.

115. Огрлица

Пиривој, гроб Г-57

Стакло

Дужина перли: 0,2–0,4 cm

ДЦВ, Ц-143

3–4. век

Огрлицу чине укупно 95 перле, полиедарског облика од стакла плаве боје.

Необјављено.



115. Necklace

Pirivoj, grave G-57

Glass

Lengths of beads: from 0.2 to 0.4 cm

DCV, C-143

3rd – 4th century

Necklace consisting of 95 polyeder-shaped beads made of blue glass.

Unpublished.

116. Огрлица

Пиривој, гроб Г-251

Стакло

Дужина перли: 0,4–1,2 cm

ДЦВ, Ц-726a

3–4. век

Огрлицу чини 91 перла, биконичног, овалног и лоптастог облика.

Перле су од стакла плаве, зелене, смеђе и црне боје.

Необјављено.



116. Necklace

Pirivoj, grave G-251

Glass

Lengths of beads: from 0.4 to 1.2 cm

DCV, C-726a

3rd – 4th century

Necklace consisting of 91 beads of biconical, oval and spherical shape. The beads are made of blue, green, brown and black glass.

Unpublished.

117. Прстен

Више гроб аља, гроб Г-2720

Бронза, ливење, урезивање

Пречник: 1,9 cm

ДЦВ, Ц-14132

4. век



Прстен чија је карика кружног пресека са плочастом главом на којој су две спирале.

Необјављено.

117. Finger ring

Više grobalja, grave G-2720

Bronze, casting, carving

Diameter: 1.9 cm

DCV, C-14132

4th century

Finger ring with a circular cross-section and a flat head with two spirals.

Unpublished.

118. Прстен

Више гробаља, гроб Г-2557

Сребро, ливење

Пречник: 2,1 cm

ДЦВ, Ц-13773

2–3. век

Сребрни прстен угластих рамена са мањом кружном главом.

Необјављено.



118. Finger ring

Više grobalja, grave G-2557

Silver, casting

Diameter: 2.1 cm

DCV, C-13773

2nd – 3rd century

Silver finger-ring with angular shoulders and a smaller round head.

Unpublished.

119. Прстен

Више гробаља, гроб Г-2557

Сребро, ливење, урезивање

Пречник: 2,1 cm

ДЦВ, Ц-13774

2–3. век

Масивни сребрни прстен змијоликог облика. Карика је троструко увијена и завршава се детаљним приказом змијске главе и репа.

Необјављено.



119. Finger ring

Više grobalja, grave G-2557

Silver, casting, carving

Diameter: 2.1 cm

DCV, C-13774

2nd – 3rd century

Massive silver finger-ring with a snake-shaped body. The ring is triply coiled and it ends with a detailed image of snake's head and tail.

Unpublished.

120. Прстен

Над Клепечком, гроб Г-3

Сребро, искуцавање

Пречник: 2 cm

ДЦВ, Ц-51

2–3. век

Сребрни прстен кружне карике ромбоидног пресека. Крајеви прстена су првучени и вишеструко намотани око карике и завршавају се са две волуте од намотане жице.

Необјављено.



120. Finger ring

Nad Klepečkom, grave G-3

Silver, embossing

Diameter: 2 cm

DCV, C-51

2nd – 3rd century

Silver finger-ring with a rhombic cross-section. The ring endings are overlapping and multiply coiled around the ring. They end with two volutes formed out of wrapped wire.

Unpublished.

121. Наушница

Амфитеатар, квадрат И/3

Златна жица, стакло

Пречник: 0,8 cm

ДЦВ, Ц-3072

2–3. век

Наушница или део накита од танке златне жице у облику карике са провученом хексагоналном перлом од стакла зелене боје. На карици је прикачена мања карика од жице отворених крајева.

Необјављено.



121. Earring

Amphitheatre, square I/3

Golden wire, glass

Diameter: 0.8 cm

DCV, C-3072

2nd – 3rd century

Earring or other jewellery piece made of thin golden wire and formed in the circular shape running through a hexagonal bead made of green glass. On the ring there is also a smaller wire ring with opened endings.

Unpublished.

122. Пар наушница

Код кораба, гроб Г-44

Златна жица

Пречник: 1,2 cm

ДЦВ, Ц-233

2–3. век

Пар наушница од жице кружног пресека типа каричица. Крајеви се завршавају кукицом и петљом. Крај који формира петљу је намотан у облику волуте.

Објављено: Milovanović 2018, 116–117, Fig. 13.



122. Pair of earrings

Kod koraba, grave G-44

Golden wire

Diameter: 1.2 cm

DCV, C-233

2nd – 3rd century

Pair of earrings made of wire with a circular cross-section and ring-formed. The endings possess a hook and a loop. The ending with the loop is wrapped in the shape of a volute.

Published: Milovanović 2018, 116–117, Fig. 13.

123. Пар наушница

Више гробаља, гроб Г-2760

Златна жица

Пречник: 1,4 cm

ДЦВ, Ц-14210

2–3. век

Пар наушница типа каричица са куком и петљом. Крај који формира петљу је вишеструко намотан око карике.

Необјављено.



123. Pair of earrings

Više grobalja, grave G-2760

Golden wire

Diameter: 1.4 cm

DCV, C-14210

2nd – 3rd century

Pair of ring-shaped earrings with a hook and a loop. The ending with the loop is multiply wrapped around the ring.

Unpublished.

124. Пар наушница

Код кораба, гроб Г-626

Златна жица

Пречник: 1,4 cm

ДЦВ, Ц-400

2–3. век



Пар наушница од жице кружног пресека типа каричица. Крајеви се завршавају кукицом и петљом. Само на једној наушници крај који формира петљу је намотан у облику волуте.

Објављено: Milovanović 2018, 118, Fig. 15.

124. Pair of earrings

Kod koraba, grave G-62b

Golden wire

Diameter: 1.4 cm

DCV, C-400

2nd – 3rd century

Pair of ring-shaped earrings made of golden wire with a circular cross-section. The endings end with a hook and a loop. The loop ending on one of the earrings is wrapped in the shape of a volute.

Published: Milovanović 2018, 118, Fig. 15.

125. Наушница

Пиривој, гроб Г-319

Златна жица

Пречник: 1,5 cm

ДЦВ, Ц-9306

2–3. век

Наушница од жице кружног пресека типа каричице. Крајеви се завршавају кукицом и петљом. Крај који формира петљу је намотан у облику волуте.

Објављено: Milovanović 2018, 116–117, Fig. 12.

125. Earring

Pirivoj, grave G-319

Golden wire

Diameter: 1.5 cm

DCV, C-930b

2nd – 3rd century

Ring-shaped earring made of golden wire with a circular cross-section. The endings end with a hook and a loop. The loop ending is wrapped in the shape of a volute.

Published: Milovanović 2018, 116–117, Fig. 12.



126. Прстен

Више гробаља, гроб Г-2754

Бронза, ливење, урезивање

Пречник: 1,9 cm

ДЦВ, Ц-14199

4. век

Прстен са кариком кружног пресека и плочастом, правоугаоном главом са урезаним приказом инсекта (пчела?).

Необјављено.



126. Finger ring

Više grobalja, grave G-2754

Bronze, casting, carving

Diameter: 1.9 cm

DCV, C-14199

4th century

Finger ring with a circular cross-section and a rectangular flat head bearing a carved insect like (bee?) depiction.

Unpublished.

127. Прстен

Више гробаља, гроб Г-2557

Сребро, ливење, урезивање

Пречник: 2,1 cm

ДЦВ, Ц-13772

3. век

Сребрни прстен кружне, нарецкане карике.

Необјављено.



127. Finger ring

Više grobalja, grave G-2557

Silver, casting, carving

Diameter: 2.1 cm

DCV, C-13772

3rd century

Silver finger-ring with a jagged edge.

Unpublished.

128. Огрлица

Пећине, гроб Г-5651

Стакло, гагат, бронза

Дужина перли: 0,2–0,5 cm

ДЦВ, Ц-13604

3–4. век

Огрлицу чине перле од стакла и гагата ваљкастог, зупчастог, лоптастог и чланковитог облика. Перле су зелене, црне и плаве боје. Уз перле су нађени и делови омчастог ланца од бронзане жице са кукицом и петљом. Крај који формира петљу је намотан у облику волуте.

Необјављено.



128. Necklace

Pećine, grave G-5651

Glass, jet, bronze

Lengths of beads: from 0.2 to 0.5 cm

DCV, C-13604

3rd – 4th century

Necklace consisting of cylindrical, jagged, spherical and segmented glass and jet beads. The beads are green, black and blue. Along with the beads there were parts of a chain with a hook and a loop, made of bronze wire. The loop ending is wrapped in the shape of a volute.

Unpublished.

129. Огрлица

Рит, гроб Г-20

Стакло, гагат

Дужина перли: 0,4–2 cm

ДЦВ, Ц-932

3. век

Огрлицу чине перле од стакла и гагата цилиндричног, биконичног и хексагоналног облика. Перле су црне, смеђе и плаве боје.

Необјављено.



129. Necklace

Rit, grave G-20

Glass, jet

Lengths of beads: from 0.4 to 2 cm

DCV, C-932

3rd century

Necklace consisting of cylindrical, biconical and hexagonal glass and jet beads. The beads are black, brown and blue.

Unpublished.

130. Наушница

Код кораба, гроб Г1-66

Златна жица, искуцавање

Пречник: 1,5 cm

ДЦВ, Ц-216

2–3. век

Наушница од жице кружног пресека типа каричице са куком и петљом за закопчавање. На карици је залемљена глава калотастог облика од искуцаног златног лима

Објављено: Milovanović 2018, 119, Fig. 16.



130. Earring

Kod koraba, grave G1-66

Golden wire, embossing

Diameter: 1.5 cm

DCV, C-216

2nd – 3rd century

Ring-shaped earring made of wire with a circular cross-section with a hook and a loop used for closing. On the ring, a calotte-shaped head is soldered, made of embossed golden sheet.

Published: Milovanović 2018, 119, Fig. 16.

131. Пар наушница

Пиривој, гроб Г-212

Златна жица

Пречник: 1,2 cm

ДЦВ, Ц-758

3. век

Пар наушница од жице кружног пресека типа каричица. Крајеви се завршавају кукицом и петљом.

Објављено: Milovanović 2018, 115, Fig. 9.



131. Pair of earrings

Pirivoj, grave G-212

Golden wire

Diameter: 1.2 cm

DCV, C-758

3rd century

Pair of ring-shaped earrings made of wire with a circular cross-section. The endings possess a hook and a loop.

Published: Milovanović 2018, 115, Fig. 9.

132. Пар наушница

Пиривој, гроб Г-205

Златна жица

Пречник: 1,8 cm

ДЦВ, Ц-741

3. век

Пар наушница од жице кружног пресека типа каричица. Крајеви се завршавају кукицом и петљом. Крај који формира петљу је двоструко намотан око карике.

Објављено: РЛГС 2018, 325, кат. 47; Milovanović 2018, 116, Fig. 10.



132. Pair of earrings

Pirivoj, grave G-205

Golden wire

Diameter: 1.8 cm

DCV, C-741

3rd century

Pair of ring-shaped earrings made of wire with a circular cross-section. The endings possess a hook and a loop. The loop ending is double wrapped around the ring.

Published: RLCS 2018, 325, Cat. no. 47; Milovanović 2018, 116, Fig. 10.

133. Наушница

Више гробаља, гроб Г-2645

Златна жица, искуцавање

Ширина: 1,7 cm

ДЦВ, Ц-13980

3–4. век

Наушница од жице кружног пресека типа каричице. Крајеви се завршавају кукицом и петљом. Главу наушнице чини калотаста глава од искуцаног златног лима.

Необјављено.



133. Earring

Više grobalja, grave G-2645

Golden wire, embossing

Width: 1.7 cm

DCV, C-13980

3rd – 4th century

Ring-shaped earring made of wire with a circular cross-section. The endings end with a hook and a loop. The earring head is calotte-shaped and made of golden sheet.

Unpublished.

134. Наушница

Више гробаља, гроб Г1-1782

Златна жица, драги камен, искуцавање

Димензије: 1,4 x 1 cm

ДЦВ, Ц-12345

2–3. век

Наушница деформисане карике са лежиштем капљичастог облика. Око фасунга је трака од аплициране жице попут латица цвета. У лежишту је драги камен камен (стакло?) тамноцрвене боје.

Објављено: Milovanović 2018, 120, 123, Fig. 21.



134. Earring

Više grobalja, grave G1-1782

Golden wire, precious stone, embossing

Dimensions: 1.4 x 1 cm

DCV, C-12345

2nd – 3rd century

Earring with a deformed ring and a drop-shaped socket. Around the socket there is a soldered frame made of wire and in the shape of flower petals. Within the socket there is a dark red precious stone (glass?).

Published: Milovanović 2018, 120, 123, Fig. 21.

135. Прстен

Више гробаља, гроб Г-2701

Злато, ливење, урезивање

Пречник: 1,7 cm

ДЦВ, Ц-14068

3. век

Прстен чија је карика тракастог изгледа. Карика је украшена цик-цак урезима.

Необјављено.



135. Finger ring

Više grobalja, grave G-2701

Gold, casting, carving

Diameter: 1.7 cm

DCV, C-14068

3rd century

Ribbon-shaped finger ring. The ring is decorated with zig-zag carvings.

Unpublished.

136. Фибула

Пиривој, сонда 55

Бронза, ливење, урезивање

Дужина: 3,1 cm

ДЦВ, Ц-1530

3. век

Бронзана фибула плочастог тела која се закопчава помоћу шарнир-механизма. Тело фибуле моделовано је у облику орла раширених крила са главом окренутом на десну страну. На грудима орла нал-

зи се квадратно испупчење које је урезаним линијама подељено на четири сегмента. Попречно постављени држач игле је узан и висок. Игла је фрагментована.

Необјављено.

136. Brooch

Pirivoj, trench 55

Bronze, casting, carving

Length: 3.1 cm

DCV, C-1530

3rd century

Bronze brooch with a plate-shaped body closed with a hinge mechanism. The brooch body is modelled in the shape of an eagle with spread wings facing right. On the eagle's chest there is a square bulge, divided into four segments with carved lines. The transversal catch plate is narrow and high. The needle is fragmented.

Unpublished.



137. Фибула

Амфитеатар, квадрат И/10

Бронза, ливење, проламање

Дужина: 3,6 cm

ДЦВ, Ц-5087

2–3. век

Бронзана фибула плочастог тела која се закопчава помоћу шарнир-механизма. Тело фибуле моделовано је у облику пса. Попречно постављени држач игле је узан и висок. Игла је фрагментована.

Необјављено.

137. Brooch

Amphitheatre, square I/10

Bronze, casting, piercing

Length: 3.6 cm

DCV, C-5087

2nd – 3rd century



Bronze brooch with a plate-shaped body closed with a hinge mechanism. The brooch body is modelled in the shape of a dog. The transversal catch plate is narrow and high. The needle is fragmented.
Unpublished.

138. Фибула

Рит, гроб Г1-6.

Бронза, ливење

Дужина: 3,5 cm

ДЦВ, Ц-1562

Друга половина 2 – прва половина 3. века

Бронзана фибула која се закопчава помоћу опруге. Носач опруге ослања се на троугаону потпорну греду која је по ободу украшена урезима. Лук и стопа фибуле моделовани су у облику делфина. Почетак лука је троугаоног пресека. На крају стопе налази се мањи трн. Подужно постављени држач игле је узан и висок.

Необјављено.

138. Brooch

Rit, grave G1-6.

Bronze, casting

Length: 3.5 cm

DCV, C-1562

The second half of the 2nd – the first half of the 3rd century

Bronze brooch closed with a spring. The spring relies on a triangular supporting beam jagged along the edges. The brooch bow and the foot are modelled in the shape of a dolphin. The bow ending possesses a triangular cross-section. The foot-ending has a thorn-shaped decoration. The transversal catch plate is narrow and high.

Unpublished.

139. Фибула

Пиривој, западни сегмент, квадрат 3

Бронза, ливење, урезивање

Дужина: 3,7 cm

ДЦВ, Ц-553

3–4. век



Бронзана фибула која се закопчава помоћу шарнир-механизма. Тело фибуле моделовано је у облику рибе испред чијих уста је задебљање које подсећа на људску главу, тако да фибула можда репрезентује старозаветну сцену пророка Јоне који се налази у устима кита. Подужно постављени држач игле је троугаоног облика. Недостаје игла. Објављено: Реџић 2007, 54, кат. 280; Петковић 2010, 199, кат. 1087.

139. Brooch

Pirivoj, square 3

Bronze, casting, carving

Length: 3.7 cm

DCV, C-553

3rd – 4th century

Bronze brooch closed with a hinge mechanism. The brooch body is modelled in the shape of a fish. Beneath its mouth there is a thickening reminding of a human head. It is possible that the brooch represents the scene from the Old Testament of Jonas in the mouth of a whale. The transversal catch plate is triangular. The needle is missing.

Published: Реџић 2007, 54, кат. 280; Петковић 2010, 199, кат. 1087.



140. Фибула

Амфитеатар, квадрат Д/7

Кост, резбарење, урезивање

Дужина: 3,8 cm

ДЦВ, Ц-2500

2. век

Коштана фибула која се закопчава помоћу опруге. Тело фибуле моделовано је у облику голуба. Очи голуба су представљене урезаним круговима са тачком у средини, као и орнаменти на репу. Перје на крилима и репу наглашено је урезаним линијама. Подужно постављени држач игле је правоугаоног облика. Недостаје игла.

Необјављено.



140. Brooch

Amphitheatre, square D/7

Bone, carving, cutting

Length: 3.8 cm

DCV, C-2500

2nd century

Bone brooch closed with a spring. The brooch body is modelled in the shape of a pigeon. The pigeon's eyes are represented with carved circles and points in the middle, as well as the ornaments on its tail. The feathers on its wings and tail are highlighted with carved lines. The longitudinally placed catch plate is rectangular. The needle is missing.

Unpublished.

141. Фибула

Каструм, сектор V, квадрат V/14

Бронза, ливење

Дужина: 5,2 cm

ДЦВ, Ц-4846

Друга половина 2 – прва половина 3. века

Бронзана фибула плочастог тела која се закопчава помоћу шарнир-механизма. Тело фибуле моделовано је у облику ножа. Дршка ножа је профилисана и има дугметасто задебљање на крају. Закривљено сечиво упућује да се ради о дачком сика ножу. Подужно постављени држач игле је узан и висок.

Необјављено.

141. Brooch

Castrum, sector V, square V/14

Bronze, casting

Length: 5.2 cm

DCV, C-4846

The second half of the 2nd – the first half of the 3rd century

Bronze brooch with a plate-shaped body closed with a hinge mechanism. The brooch body is modelled in the shape of a knife. The knife handle has a button-shaped thickening at its ending. The curved blade indicated that it is a Dacian sica knife. The longitudinally placed catch plate is narrow and high.

Unpublished.



142. Фибула

Пећине, сонда 592

Бронза, ливење

Дужина: 5,2 cm

ДЦВ, Ц-14298

2 – прва половина 3. века

Бронзана фибула која се закопчава помоћу опруге. Носач опруге ослања се на правоугаону потпорну греду. Тело фибуле је моделовано у облику сидра чији се краци завршавају дугметастим задебљањима. Прелаз лука у стопу је профилисан попречним ребрима. На крају стопе налази се луковичасто задебљање са трном на врху. Подужно постављени држач игле је трапезоидног облика. Недостаје игла.

Необјављено.



142. Brooch

Pećine, trench 592

Bronze, carving

Length: 5.2 cm

DCV, C-14298

2nd – the first half of the 3rd century

Bronze brooch closed with a spring. The spring relies on a rectangular supporting beam. The brooch body is modelled in the shape of an anchor, its endings shaped as button-like thickenings. The meeting point of the bow and the foot is profiled with transversal ribs. At the foot ending there is an onion-shaped thickening with a thorn at its top. The longitudinally placed catch plate is trapeze-shaped. The needle is missing.

Unpublished.

143. Фибула

Више гробаља, сонда 302

Бронза, ливење

Дужина: 5,5 cm

ДЦВ, Ц-13552

2 – прва половина 3. века

Бронзана фибула која се закопчава помоћу опруге. Носач опруге ослања се на правоугаону потпорну греду. Тело фибуле је моделовано у облику сидра. Прелаз лука у стопу је профилисан попречним ре-



брима. На крају стопе налази се фасетирано луковичасто задебљање са трном на врху. Подужно постављени држач игле је трапезоидног облика.

Необјављено.

143. Brooch

Više grobalja, trench 302

Bronze, casting

Length: 5.5 cm

DCV, C-13552

2nd – the first half of the 3rd century

Bronze brooch closed with a spring. The spring relies on a rectangular supporting beam. The brooch body is modelled in the shape of an anchor, its endings shaped as button-like thickenings. The meeting point of the bow and the foot is profiled with transversal ribs. At the foot ending there is a faceted onion-shaped thickening with a thorn at its top. The longitudinally placed catch plate is trapeze-shaped.

Unpublished.

144. Фибула

Пиривој, источни сегмент, квадрат 5

Бронза, ливење

Дужина: 4,3 cm

ДЦВ, Ц-528

2 – прва половина 3. века

Бронзана фибула која се закопчава помоћу опруге. Носач опруге ослања се на правоугаону потпорну греду чији су крајеви перфорирани. Тело фибуле је моделовано у облику сидра. Прелаз лука у стопу је профилисан попречним ребрима изнад којих је стилизована представа птице. На крају стопе налази се дугметасто задебљање са трном на врху. Подужно постављени држач игле је трапезоидног облика. Недостаје игла.

Објављено: Реџић 2007, 23, кат. 64; Петковић 2010, 114, кат. 582.



144. Brooch

Pirivoj, square 5

Bronze, casting

Length: 4.3 cm

DCV, C-528

2nd – the first half of the 3rd century

Bronze brooch closed with a spring. The spring carrier relies on a rectangular supportive beam with perforated endings. The brooch body is modelled in the shape of an anchor. The meeting point of the bow and the foot is profiled with transversal ribs, a stylized image of a bird placed upon them. At the foot ending there is a button-shaped thickening with a thorn at its top. The longitudinally placed catch plate is trapeze-shaped. The needle is missing.

Published: Реџић 2007, 23, кат. 64; Петковић 2010, 114, кат. 582.

145. Фибула

Пећине, сонда 458

Бронза, ливење

Дужина: 6,2 cm

ДЦВ, Ц-13559

Крај 2 – почетак 3. века

Бронзана фибула која се закопчава помоћу опруге у чаури. На цилиндричну чауру, са трном на врху, налаже лук у облику виљушке са два крака. Прелаз лука у стопу је профилисан попречним ребрима. Стопа се конично шири ка полукружном врху. Држач игле је олучастог облика. Недостаје игла.

Објављено: Реџић, Јовичић 2010, 55, кат. 27.



145. Brooch

Pećine, trench 458

Bronze, casting

Length: 6.2 cm

DCV, C-13559

The end of the 2nd – the beginning of the 3rd century

Bronze brooch closed with a hinge in a tube. The tube possesses a thorn at its top. The bow, shaped as a fork with two tines, rests upon it. The meeting point of the bow and the foot is profiled with transversal ribs. The foot is conically widened towards the semi-circular top. The catch plate is spout-shaped. The needle is missing.

Published: Реџић, Јовичић 2010, 55, кат. 27.

146. Фибула

Амфитеатар, квадрат Ц/6

Бронза, ливење, фасетирање

Дужина: 4,4 cm

ДЦВ, Ц-1505

Крај 2 – прва половина 3. века

Бронзана фибула која се закопчава помоћу шарнир-механизма. На цилиндричну главу фибуле, са трном на врху, налаже лук у облику виљушке са два крака. Врх фасетиране стопе је шпицаст. Држач игле је олучастог облика. Недостаје игла.

Необјављено.



146. Brooch

Amphitheatre, square C/6

Bronze, casting, faceting

Length: 4.4 cm

DCV, C-1505

The end of the 2nd – the first half of the 3rd century

Bronze brooch closed with a hinge mechanism. The bow, shaped as a fork with two tines, rests upon the cylindrical brooch head with a thorn on top. The top of the faceted foot is pointy. The catch plate is spout-shaped. The needle is missing.

Unpublished.

147. Фибула

Код кораба, гроб Г-20

Сребро, ливење

Дужина: 8,2 cm

ДЦВ, Ц-125

3 – почетак 4. века

Прстенаста сребрна фибула која се закопчава ротирањем игле. Тело фибуле није у потпуности кружног облика, већ у једном делу има срцолико проширење украшено са четири волуте. Недостаје игла.

Необјављено.



147. Brooch

Kod koraba, grave G-20

Silver, casting

Length: 8.2 cm

DCV, C-125

3rd – the beginning of the 4th century

Ring-shaped bronze brooch closed by rotating the needle. The brooch body is not fully circular, but possesses a heart-shaped widening at one end, decorated with four volutes. The needle is missing.

Unpublished.

148. Фибула

Пиривој, гроб Г-22

Сребро са позлатом, ливење, фасетирање, гранулација, филигран

Дужина: 4,2 cm

ДЦВ, Ц-60

3. век

„Т” фибула од позлаћеног сребра која се закопчава помоћу шарнир-механизма. Цилиндрична профилисана глава на оба своја краја има по једну бобицу. На почетку лука налази се једна већа бобица, а при његовом крају још три мање. На споју са стопом лук је обавијен жицом. Стопа је већим делом фасетирана. Држач игле је олучастог облика.

Објављено: Реџић 2007, 62, кат. 334; Петковић 2010, 252, кат. 1313.



148. Brooch

Pirivoj, grave G-22

Gold-plated silver, casting, faceting, granulation, filigree

Length: 4.2 cm

DCV, C-60

3rd century

“T”-shaped brooch made of gold-plated silver closed with a hinge mechanism. The cylindrical head possesses a bead on each ending. At the beginning of the bow there is a larger bead and at its ending, there are three smaller beads. At the meeting point with the foot, the bow is wrapped with wire. The larger foot part is faceted. The catch plate is spout-shaped.

Published: Реџић 2007, 62, кат. 334; Петковић 2010, 252, кат. 1313.

149. Фибула

Рит, сонда 492

Сребро са позлатом, ливење

Дужина: 4,7 cm

ДЦВ, Ц-2698

3. век

„Т” фибула од позлаћеног сребра која се закопчава помоћу шарнир-механизма. Цилиндрична профилисана глава на оба своја краја има по једну бобицу. На почетку лука налази се попречно троугаоно ребро са једним већом профилисаним бобицом. На споју са стопом лук је орнаментисан са још два попречна троугаона ребра. Стопа се конично шири ка шпицастом врху. Држач игле је олучастог облика. Необјављено.



149. Brooch

Rit, trench 492

Gold-plated silver, casting

Length: 4.7 cm

DCV, C-2698

3rd century

“T”-shaped brooch made of gold-plated silver closed with a hinge mechanism. The cylindrical head possesses a bead on each ending. At the beginning of the bow there is a transversal triangular rib with a larger, profiled bead. At the meeting point with the foot, the bow is decorated with two further transversal triangular ribs. The foot is conically widened towards the pointy top. The catch plate is spout-shaped.

Unpublished.

150. Фибула

Рит, сонда 26

Сребро, ливење, фасетирање.

Дужина: 7,1 cm

ДЦВ, Ц-1256

3. век

Деформисана сребрна „Т” фибула која се закопчава помоћу шарнир-механизма. Цилиндрична глава на оба своја краја има по једну бобицу. На почетку лука налази се још једна бобица, а на споју са стопом



лук је орнаментисан са попречним ребром. Стопа је већим делом фасетирана. Држач игле је олучастог облика. Игла је фрагментована. Необјављено.

150. Brooch

Rit, trench 26

Silver, casting, faceting

Length: 7.1 cm

DCV, C-1256

3rd century

Deformed, silver "T"-shaped brooch closed with a hinge mechanism. The cylindrical head possesses a bead on each ending. At the beginning of the bow there is another bead. The meeting point of the bow and the foot is decorated with a transversal rib. Most of the foot is faceted. The catch plate is spout-shaped. The needle is fragmented.

Unpublished.

151. Фибула

Рит, гроб Г-148

Сребро, ливење, фасетирање, урезивање

Дужина: 3 cm

ДЦВ, Ц-2655

Трећа четвртина 3. века

Сребрна „Г” фибула која се закопчава помоћу шарнир-механизма. Цилиндрична глава на оба своја краја има по једну бобицу. На почетку лука налази се перфорација која је служила за фиксирање бобице која није сачувана. На споју са стопом лук је сужен. Горња страна лука и стопе је орнаментисана урезима. Стопа је делимично фасетирана. Држач игле је олучастог облика. Недостаје игла.

Необјављено.

151. Brooch

Rit, grave G-148

Silver, casting, faceting, carving

Length: 3 cm

DCV, C-2655

The third quarter of the 3rd century



Silver "T"-shaped brooch closed with a hinge mechanism. The cylindrical head possesses a bead on each ending. At the beginning of the bow there is a perforation that used to hold another bead, now missing. The meeting point with the foot is narrowed. The upper bow part is decorated with carvings. The foot is partially faceted. The catch plate is spout-shaped. The needle is missing.

Unpublished.

152. Фибула

Више гробаља, гроб Г1-1847

Сребро са позлатом, ливење, фасетирање, гранулација, филигран

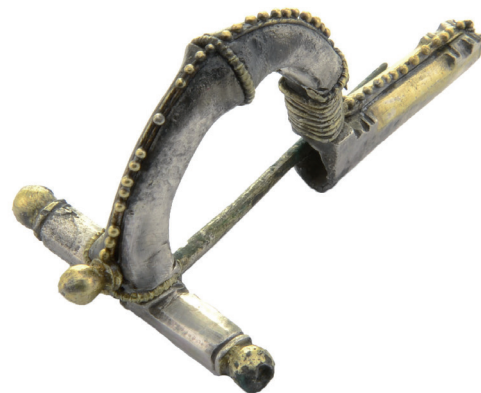
Дужина: 5,8 cm

ДЦВ, Ц-13236

Прва половина 3. века

„Т” фибула од позлаћеног сребра која се закопчава помоћу шарнир-механизма. Цилиндрична глава на оба своја краја има по једну бобицу. На почетку лука налази се још једна бобица. На почетку, средини и крају лук је украшен са по једним попречним ребром која су по ободу назубљена. На споју са стопом лук је обавијен жицом. Горња страна лука и стопе је орнаментисана гранулацијом. Стопа је делимично фасетирана. Држач игле је олучастог облика.

Необјављено.



152. Brooch

Više grobalja, grave G1-1847

Gold-plated silver, casting, faceting, granulation, filigree

Length: 5.8 cm

DCV, C-13236

The first half of the 3rd century

"T"-shaped brooch made of gold-plated silver closed with a hinge mechanism. The cylindrical head possesses a bead on each ending. At the beginning of the bow there is another bead. The beginning, the middle and the end of the bow are each decorated with a transversal rib, their edges being jagged. At the meeting point with the foot, the bow is wrapped with wire. The upper bow and foot parts are decorated with granules. The foot is partially faceted. The catch plate is spout-shaped.

Unpublished.

153. Фибула

Бурдељ, сонда 8

Бронза, ливење, урезивање

Дужина: 6,3 cm

ДЦВ, Ц-60

3. век

Бронзана „Т” фибула која се закопчава помоћу шарнир-механизма. Глава фибуле, украшена урезаним линијама, има облик Нептуновог трозупца на чијим се врховима налази по једна бобица. На крају лук је украшен попречним ребром. Стопа је украшена попречним урезима. Држач игле је олучастог облика. Игла је фрагментована.

Необјављено.



153. Brooch

Burdelj, trench 8

Bronze, casting, carving

Length: 6,3 cm

DCV, C-60

3rd century

Bronze “T”-shaped brooch closed with a hinge mechanism. The brooch head is decorated with carved lines and is formed in the shape of Neptune’s trident. There is a bead on each dent top. The bow ending is decorated with a transversal rib. The foot is decorated with diagonal carvings. The catch plate is spout-shaped. The needle is fragmented.

Unpublished.

154. Фибула

Над Клепечком, гроб Г-78

Бронза, ливење, урезивање

Дужина: 5,9 cm

ДЦВ, Ц-1340

Прва половина 3. века

Бронзана фибула са посувраћеном стопом која се закопчава помоћу опруге. На почетку и крају лук је украшен попречним урезима, који се такође могу видети на горњој страни стопе. На споју са стопом лук је проширен у виду два бочна трна. Посувраћени држач игле је



формираан савијањем продужетка стопе који је потом стањен у жицу и увијен око краја лука.

Необјављено.

154. Brooch

Nad Klepečkom, grave G-78

Bronze, casting, carving

Length: 5.9 cm

DCV, C-1340

The first half of the 3rd century

Bronze brooch with an upturned foot and closed with a spring. On each ending, the bow is decorated with diagonal carvings, also to be seen on the upper foot side. At the meeting point with the foot, the bow is widened in the shape of two lateral thorns. The upturned catch plate is modelled by bending the elongated foot, later embossed into wire and wrapped around the bow ending.

Unpublished.

155. Фибула

Пиривој, гроб Г-187

Бронза, ливење, перфорирање, урезивање, фасетирање

Дужина: 8,5 cm

ДЦВ, Ц-497

Друга трећина 4. века

Бронзана крстава фибула која се закопчава помоћу шарнир-механизма. Профилисана и перфорирана глава на оба своја краја има по једну луковицу. На почетку лука налази се још једна луковица. На крају лук је украшен попречним ребром које је по ободу наzubљено. Горња страна лука и стопе је орнаментисана урезима. Стопа је делом фасетирана, делом има украсе у виду кругова са тачком у средини. Држач игле је олучастог облика.

Недостаје игла.

Објављено: Реџић 2007, 70, кат. 393; Петковић 2010, 300, кат. 1628.

155. Brooch

Pirivoj, grave G-187

Bronze, casting, perforating, carving, faceting



Length: 8.5 cm

DCV, C-497

The second third of the 4th century

Bronze crossbow-shaped brooch closed with a hinge mechanism. The profiled and perforated head possesses an onion-shaped ornament on each ending. At the beginning of the bow there is another onion-shaped ornament. The end of the bow is decorated with a transversal rib jagged along its edges. The upper bow and foot part are decorated with carvings. The foot is partially faceted and partially decorated with circles with points in their middles. The catch plate is spout-shaped. The needle is missing.

Published: Реџић 2007, 70, кат. 393; Петковић 2010, 300, кат. 1628.

156. Фибула

Пиривој, гроб Г-235

Бронза, ливење, перфорирање, урезивање, фасетирање

Дужина: 10 cm

ДЦВ, Ц-717

Друга трећина 4. века

Бронзана крстаста фибула која се закопчава помоћу шарнир-механизма. Профилисана и перфорирана глава на оба своја краја има по једну луковицу. На почетку лука налази се још једна луковица. На крају лук је украшен попречним ребром које је по ободу назубљено. Горња страна лука и стопе је орнаментисана мрежастим мотивом. Стопа је делом фасетирана, делом има украсе у виду кругова са тачком у средини. Држач игле је олучастог облика. Недостаје игла.

Објављено: Реџић 2007, 70, кат. 399; Петковић 2010, 300, кат. 1629.



156. Brooch

Pirivoj, grave G-235

Bronze, casting, perforating, carving, faceting

Length: 10 cm

DCV, C-717

The second third of the 4th century

Bronze crossbow-shaped brooch closed with a hinge mechanism. The profiled and perforated head possesses an onion-shaped ornament on each ending. At the beginning of the bow there is another onion-shaped ornament. The end of the bow is decorated with a transversal rib jagged

along its edges. The upper bow and foot part are decorated with a net ornament. The foot is partially faceted and partially decorated with circles with points in their middles. The catch plate is spout-shaped. The needle is missing.

Published: Реџић 2007, 70, кат. 399; Петковић 2010, 300, кат. 1629.

157. Фибула

Пећине, гроб Г-5672

Бронза са позлатом, ливење, перфорирање, урезивање

Дужина: 8,6 cm

ДЦВ, Ц-13624

Трећа четвртина 4. века

Позлаћена бронзана крстасти фибула која се закопчава помоћу шарнир-механизма. Профилисана и перфорирана глава на оба своја краја има по једну луковицу. На почетку лука налази се још једна луковица. На крају лук је украшен попречним ребром које је по ободу назубљено. Горња страна лука и стопе је орнаментисана мотивом рибе кости. Стопа је по ободу профилисана низом пелти. Држач игле је олучастог облика.

Необјављено.



157. Brooch

Pećine, grave G-5672

Gold-plated bronze, casting, perforating, carving

Length: 8.6 cm

DCV, C-13624

The third quarter of the 4th century

Gold-plated bronze crossbow-shaped brooch closed with a hinge mechanism. The profiled and perforated head possesses an onion-shaped ornament on each ending. At the beginning of the bow there is another onion-shaped ornament. The end of the bow is decorated with a transversal rib jagged along its edges. The upper bow and foot part are decorated with a fishbone ornament. The foot is partially faceted and partially decorated with circles with points in their middles. The foot edge is profiled with a row of kidney-shaped ornaments. The catch plate is spout-shaped.

Unpublished.

158. Фибула

Пећине, гроб Г-5667

Бронза са позлатом, ливење, перфорирање, урезивање, фасетирање

Дужина: 8,1 cm

ДЦВ, Ц-13621

Трећа четвртина 4. века

Позлаћена бронзана крстаста фибула која се закопчава помоћу шарнир-механизма. Профилисана и перфорирана глава на оба своја краја има по једну луковицу. На почетку лука налази се још једна луковица. На крају лук је украшен попречним ребром које је по ободу назубљено. Горња страна лука и стопе је орнаментисана ромбоидним мотивима. Стопа је по ободу профилисана низом пелти. Држач игле је олучастог облика.

Необјављено.

158. Brooch

Pećine, grave G-5667

Gold-plated bronze, casting, perforating, carving, faceting

Length: 8.1 cm

DCV, C-13621

The third quarter of the 4th century

Gold-plated bronze crossbow-shaped brooch closed with a hinge mechanism. The profiled and perforated head possesses an onion-shaped ornament on each ending. At the beginning of the bow there is another onion-shaped ornament. The end of the bow is decorated with a transversal rib jagged along its edges. The upper bow and foot part are decorated with rhombic ornament. The foot edge is profiled with a row of kidney-shaped ornaments. The catch plate is spout-shaped.

Unpublished.



СКРАЋЕНИЦЕ / ABBREVIATIONS

ДЦВ / DCV = Документациони центар Вими-
нацијум / Documentation Center Viminacium

РЛГС 2018 = RLCS 2018

*Римски лимес и градови на тлу Србије/Roman
Limes and Cities on the Territory of Serbia*, М.
Кораћ, С. Поп-Лазих (ур.), Српска акаде-
мија наука и уметности, Археолошки инсти-
тут, Београд 2018 = *Roman limes and cities on
the territory of Serbia*, М. Korać, S. Pop-Lazić
(eds.), Serbian Academy of Sciences and Arts,
Archaeological institute, Belgrade 2018.

ИЗВОРИ / SOURCES:

Pliny, *NH*

Pliny the Elder, *The Natural History*, H.T. Riley
(trans.), H. G. Bohn, London 1855.

Tacitus, *Germania*

Тацитова Германија, В. Чајкановић (прев.),
Државна штампарија Краљевине СХС, Бео-
град 1927.

ЛИТЕРАТУРА / BIBLIOGRAPHY:

Амброз 1966 – А. К. Амброз, *Фибулы юга Ев-
ропейской части СССР II в. до. н.э.–IV в.н.э.*,
Наука, Москва 1966.

Becatti 1955 – G. Becatti, *Oreficerie antiche dalle
minoiche alle barbariche*, Istituto Poligrafico Dello
Stato, Roma 1955.

Berger 2002 – L. Berger, *Durchbrochene
Messerfuttural-Beschläge (Thekenbeschläge) aus
Augusta Raurica. Ein Beitrag zur provinzial-
römischen Ornamentik*, Römerstadt Augusta
Raurica, Augst 2002.

Bíró et al. 2012 – T. M. Bíró, A. M. Choyke,
V. Lóránt, Á. Vecsey, *Az Aquincumi Múzeum
Gyűjteménye 2 / Bone Objects in Aquincum 2*,
Nemzeti Kulturális Alap, Budapest 2012.

Bogdan, Cociş 2006 – D. Bogdan, S. Cociş,
Roman brooches from Apulum, *Apulum* XLIII-1,
2006, 219–230.

Bojović 1983 – D. Bojović, *Rimske fibule
Singidunuma*, Muzej grada Beograda, Beograd
1983.

Böhme 1972 – A. Böhme, Die Fibeln der Kastele
Saalburg und Zugmantel, *Saalburg Jahrbuch* Bd.
29, 1972, 5–112.

Böhme 1974 – A. Böhme, *Schmuck der Römischen
Frau*, Limesmuseum, Stuttgart 1974.

**Цермановић-Кузмановић, Велимировић-
Жижић, Срејовић 1975** – А. Цермановић-
Кузмановић, О. Велимировић-Жижић, Д.
Срејовић, *Античка Дукља - некрополе*, Архе-
олошка збирка, Титоград 1975.

Cociş 2004 – S. Cociş, *Fibulele din Dacia romana
/ The Brooches from Roman Dacia*, Mega, Cluj-
Napoca 2004.

Danković, Petaković 2014 – I. Danković,
S. Petaković, Istraživanja na lokalitetu Rit
(Viminacium), u: D. Antonović (ur.), *Arheologija
u Srbiji: projekti Arheološkog instituta u 2013.
godini*, Arheološki institut, Beograd 2014, 61–63.

Deppert-Lippitz 1985 – B. Deppert-Lippitz,
*Goldschmuck der Römerzeit im Römisch-
Germanischen Zentralmuseum*, Habelt, Bonn 1985.

- Deschler-Erb 1998** – S. Deschler-Erb, *Römische Beinartefakte aus Augusta Raurica: Rohmaterial, Technologie, Typologie und Chronologie*, Römermuseum Augst, Augst 1998.
- Ettliger 1973** – E. Ettliger, *Die römischen Fibeln in der Schweiz*, Francke, Bern 1973.
- Facsády 2009** – A. R. Facsády, *Aquincumi ékszerek, Jewellery in Aquincum*, Az Aquincumi Múzeum Gyűjteménye 1, Budapest 2009.
- Garbsch 1965** – J. Garbsch, *Die norisch-pannonische Frauentracht im 1. und 2. Jahrhundert*, C. H. Beck, München, 1965.
- Генчева 2004** – Е. Генчева, *Римските фибули от България от края на I в. пр. н. е. до края на VI в. на н. е.*, Faber, Велико Търново 2004.
- Girardi-Jurkić, Džin 2003** – V. Girardi-Jurkić, K. Džin, *Sjaj antičkih nekropola Istre*, Arheološki muzej Istre, Pula 2003.
- Hrnčiarik 2017** – E. Hrnčiarik, *Bone and Antler Artefacts from the Roman Fort at Iža*, Instituti Archaeologici Nitriensis, Academiae Scientiarum Slovacae, Nitra, Trnava, Komárom 2017.
- Humer 2009** – F. Humer, *Von Kaisern und Bürgern – Antike Kostbarkeiten aus Carnuntum*, Amt der Niederösterreichischen Landesregierung, Wien 2009.
- Јањић 2016** – Г. Јањић, *Археологија Музеја Крајине*, Музеј Крајине, Неготин 2016.
- Jobst 1975** – W. Jobst, *Die Römischen fibeln aus Lauriacum*, Oberösterreichisches Landesmuseum, Linc 1975.
- Jovanović 1978** – A. Jovanović, *Nakit u rimskoj Dardaniji*, Savez arheoloških društava Jugoslavije, Beograd 1978.
- Korać, Golubović 2009** – M. Korać, S. Golubović, *Viminacium. Više grobalja*, Tom 2, Arheološki institut, Beograd 2009.
- Koščević 1975** – R. Koščević, *Die Werkstatt kräftig profierter fibeln in Siscia*, *Archaeologia Jugoslavica* XVI, 1975, 51–62.
- Koščević 1980** – R. Koščević, *Antičke fibule s područja Siska*, Odjel za arheologiju Centra za povijesne znanosti, Zagreb 1980.
- Kovač 2017** – M. Kovač, *Tipologija i tehnologija izrade rimskih koštanih predmeta na području Donje Panonije na primjeru nalaza iz Murse*, II, nepublikovana doktorska disertacija, Filozofski fakultet Zagreb 2017.
- Ковачева 1973** – Т. Ковачева, *Погребние от гр. Плевен (III в.)*, *Археология*, IV, књ.2, 1973.
- Крунић, Игњатовић 2016** – С. Крунић, М. Игњатовић, *Римски накит у Београду*, Музеј града Београда, Београд 2016.
- Marshal 1911** – F. H. Marshal, *Catalogue of the Jewellery, Greek, Etruscan and Roman in the Departments of Antiquities*, British Museum, London 1911.
- Микулчић 1975** – И. Микулчић, *Раноримски скелетни гроб из Скупа*, *Старинар* XXIV–XXV, (1973 – 1974), 1975, 89 –102.
- Миловановић 2007** – Б. Миловановић, *Налази на ушницима у римским провинцијама на територији Србије*, Центар за нове технологије, Археолошки институт, Београд 2007.
- Milovanović 2018** – B. Milovanović, *Jewellery as a Symbol of Prestige, Power and Wealth of the Citizens of Viminacium*, in: S. Golubović, N. Mrđić (eds.), *Vivere Militare Est. From Populus to Emperors – Living on the Frontier*, Vol. II, Institute of Archaeology, Belgrade 2018, 101–141.
- Milovanović, Anđelković Grašar 2017** – B. Milovanović, J. Anđelković Grašar, *Femal Power that Protects: Examples of the Apotropaic and Decorative Functions of the Medusa in Roman Visual Culture from the Territory of the Central Balkans*, *Starinar* LXVII, 2017, 167–182.

- Mirković 1968** – M. Mirković, *Rimski gradovi na Dunavu u Gornjoj Meziji*, Arheološko društvo Jugoslavije, Beograd 1968.
- Perok 2012** – N. Perok, *Rimske zlatne naušnice iz Arheološkog muzeja u Zagrebu / Roman Gold Earrings from the Archaeological Museum in Zagreb*, Arheološki muzej Zagreb, Zagreb 2012.
- Petković 1995** – S. Petković, *Rimski predmeti od kosti i roga sa teritorije Gornje Mezije*, Arheološki institut, Beograd 1995.
- Петковић 2010** – *Римске фибуле у Србији од I до V века н. е.*, Археолошки институт, Београд 2010.
- Popescu 1945** – D. Popescu, *Fibeln aus dem Nationalmuseum für Altertümer in București, Dacia IX-X*, 1945, 485–505.
- Pop-Lazić 2002** – S. Pop-Lazić, *Nekropole rimskog Singidunuma*, *Singidunum* 3, 2002, 7–100.
- Поповић 1992** – И. Поповић, *Римски накит у Народном музеју у Београду, Прстење I*, Народни музеј, Београд 1992.
- Поповић 1996** – И. Поповић, *Римски накит у Народном музеју у Београду, II Златни накит*, Народни музеј, Београд 1996.
- Поповић 2001** – И. Поповић, *Касноантички и рановизантијски накит од злата у Народном музеју у Београду / Late Roman and Early Byzantine gold jewelry in National Museum in Belgrade*, Народни музеј, Београд 2001.
- Popović 2005** – I. Popović, *The Find of the Crypt of the Mausoleum: Golden Jewellery and Votive Plaques*, in: M. Vasić (ed.), *Šarkamen (Eastern Serbia): a Tetrarchic Imperial Palace the Memorial Complex*, Arheološki institut, Belgrade 2005, 59–82.
- Popović 2011** – I. Popović, *The Židovar Treasure and Roman jewellery from the Balkan provinces of the empire*, in: M. Guštin, M. Jevtić (eds.), *The Eastern Celts. The Communities between Alpas and Black Sea*, Znanstveno-raziskovalno središče Anales Mediterranei, Koper, Beograd 2011, 179–188.
- Поповић 2021** – И. Поповић, *Проламање, ажурирање, opus interasile: термилошко-технолошке дилеме о карактеристикама отворених орнамената на римском накиту*, *Зборник Народног музеја у Београду XXV-1*, 2021, 265–285.
- Radman Livaja 2004** – I. Radman Livaja, *Militaria Sisciensia: nalazi rimske vojne opreme iz Siska u fundusu Arheološkog muzeja u Zagrebu*, Arheološki muzej, Zagreb 2004.
- Raičković, Milovanović 2011** – A. Raičković, B. Milovanović, *Development and Changes in Roman Fashion – Showcase Viminacium*, *Archaeology and Science* 6 (2010) 2011, 77–107.
- Redžić 2007** – S. Redžić, *Nalazi rimskih fibula na nekropolama Viminacijuma*, Centar za nove tehnologije, Arheološki institut, Beograd 2007.
- Redžić, Jovičić 2010** – S. Redžić, M. Jovičić, *Unpublished finds of Roman Fibulas from the Territory of Viminacium*, *Archaeology and science* 6, 2010, 49–60.
- Реџић 2013** – С. Реџић, *Римске појасне гарнитуре на тлу Србије од до века*, непубликована докторска теза, Филозофски факултет, Београд 2007.
- Ristoiu 2007** – A. Ristoiu, *Thracian Sica and Dacian Falx. History of a 'National' Weapon*, in: S. Nemeti et al. (eds.), *Dacia Felix. Studia Michaeli Bărbulescu Oblata*, Universitatea Babeș – Bolyai, Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Cluj-Napoca 2007, 67–82.
- Riha 1990** – E. Riha, *Der römische Schmuck aus Augst und Kaiseraugst*, Römermuseum Augst, Augst 1990.
- Ruseva-Slokoska 1991** – Lj. Ruseva-Slokoska, *Roman Jewellery. A Collection of the National*

Archaeological Museum-Sofia, Publishing House of the Bulgarian Academy of Sciences, Sofia 1991.

Sagadin 1979 – M. Sagadin, Antičke pasne spone in garniture v Sloveniji, *Arheološki vestnik* XXX, 1979, 294–339.

Спасић-Ђурић 2002 – Д. Спасић-Ђурић, *Виминацијум, главни град римске провинције Горње Мезије*, Народни музеј, Пожаревац 2002.

Спасић-Ђурић 2007а – Д. Спасић-Ђурић, Прилози као знак порекла у једној гробној целини из Виминацијума, *Viminacium* 15, 2007, 175–200.

Спасић-Ђурић 2007б – Д. Спасић-Ђурић, Медаљон и други налази из гроба Г-1733 из Виминацијума, *Гласник српског археолошког друштва* 23, 2007, 323–340.

Спасић-Ђурић 2011 – Д. Спасић-Ђурић, Накит од гагата из Виминацијума и Маргума, *Гласник српског археолошког друштва* 27, 2011, 9–60.

Spier 1992 – J. Spier, *Ancient Gems and Finger rings, Catalogue of the Collections. The J. Paul Getty Museum*, J. Paul Getty Museum, Malibu–California, 1992.

Stojić 2015 – G. Stojić, *Nalazi bula sa nekropola Viminacijuma*, Unpublished MA thesis, Univerzitet u Beogradu, Filozofski fakultet Beograd 2015.

Васић 2001 – М. Васић, Осврт на налаз ИВ века из Старчева, *Зборник Народног музеја* XVII-1, 2001, 175–201.

Vojvoda, Golubović, Mikić 2021 – М. Vojvoda, S. Golubović, I. Mikić, *Mors immatura. Novac i apotropеjsko-profilaktički elementi u pogrebnim ritualima – južna nekropola Viminacijuma*, Arheološki institut, Beograd 2021.

Зотовић, Јордовић 1990 – Љ. Зотовић, Ч. Јордовић, *VIMINACIVM I. Некропола „Више*

Гробаља“, Археолошки институт, Републички завод за заштиту споменика културе, Београд 1990.

Zotović 1995 – Lj. Zotović, Glatte und tordierte Drahhalsringe aus den Nekropolen von Viminacium, *Starinar* XLV–XLVI (1994–1995), 1995, 155–162.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

902/904"652"(497.11)(082)
904(497.11)(083.82)

VIVERE in urbe Viminacium. T. 1 / editors Mirjana Vojvoda, Ilija Danković,
Bebina Milovanović ; [translated by Milica Tapavički Ilić]. - Belgrade : Institute
of Archaeology, 2022 (Beograd : Digital Art). - 501 str. : fotogr. ; 25 cm.
- (Monographies / Institute of Archaeology, Belgrade ; 76)

Na spor. nasl. str: Vivere in urbe Viminacium. Том 1. - Uporedo engl. prevod i srp.
original. - Tekst štampan dvostubačno. - Tiraž 100. - Napomene i bibliografske
reference uz tekst. - Bibliografija uz svaki rad.

ISBN 978-86-6439-070-5
ISBN 978-86-6439-069-9 (niz)

а) Археолошка истраживања - Виминацијум - Зборници б) Археолошки налази
- Виминацијум - Каталогзи

COBISS.SR-ID 82274569

